

„Ka efikasnosti pravosuđa – unaprijeđenje razvoja profesija u vezi crnogorskog pravosuđa”

Ispitivanje javnog mnjenja

HUMAN
RIGHTS
ACTION | AKCIJA ZA
LJUDSKA
PRAVA

Kingdom of the Netherlands

Percepcija građana o efikasnosti rada pravosudnog sistema Crne Gore i njegovih organa

Ispitivanje javnog mnjenja

Mart 2017

Kingdom of the Netherlands

Sadržaj:

O projektu i istraživanju

Metodologija

Ključni nalazi

Percepcija kvaliteta rada organa pravosudnog sistema

Tužilaštvo

Medijatori

Advokati

Javni izvršitelji

Sudski vještaci

Notari

Kontakt

O projektu i istraživanju:

Centar za monitoring i istraživanje (CeMI) i Akcija za ljudska prava (HRA) realizuju projekat pod nazivom „Kao efikasnosti pravosuđa - unaprijeđenje razvoja profesija u vezi crnogorskog pravosuđa“, a koji je podržan od strane Kraljevine Holandije.

U okviru ovog projekta, realizovano je istraživanje javnog mnjenja po pitanju percepcije građana o efikasnosti rada pravosudnog sistema Crne Gore i njegovih organa. Istraživanje o percepciji kvaliteta rada organa pravosudnog sistema, posebno je fokusirano na percepciju rada tužilaštva u odnosu na javnosti najizloženije procese u posljednje 2 godine, te percepciju rada medijatora, advokata, javnih izvršitelja, sudskih vještaka i notara.

Istraživanje je sprovedeno na reprezentativnom uzorku od 1016 ispitanika. Prikupljanje podataka obavljeno je putem CATI metode (Computer Aided Telephone survey). Istraživanje je izvršeno na reprezentativnom uzorku populacije koja posjeduje fiksni telefon u domaćinstvu. Anketiranje je obavljeno putem telefona. Prosječna dužina trajanja upitnika bila je oko 20 minuta.

Ciljna populacija ovog istraživanja su državljani Crne Gore starosti od 18 i više godina. Uzorački okvir se zasniva na podacima iz popisa stanovništva iz 2011. godine i telefonskog elektronskog imenika. Stratifikacija uzorka je izvršena na nivou opštine, tipa naselja, tj. urbaniteta, starosnih kategorija i pola. Prikupljanje podataka je sprovedeno u periodu od 30. januara do 11. februara, 2017. godine.

Greška uzorka

Incidenca	Greška
1%	0.61%
3%	1.05%
5%	1.36%
10%	1.84%
15%	2.20%
20%	2.46%
25%	2.66%
30%	2.82%
35%	2.93%
40%	3.01%
45%	3.06%
50%	3.07%

Ključni nalazi

Kingdom of the Netherlands

Sudstvo i tužilaštvo

U februaru 2017. godine povjerenje u pravosudni sistem ima manje od polovine građana starijih od 18 godina. U odnosu na rezultate istraživanja iz 2016. godine, nivo povjerenja građana u pravosudni sistem je snižen, dok je povećan broj onih koji nemaju stav po ovom pitanju.

Građani su najčešće u kontaktu sa notarima, sudovima i advokatima. Najmanje direktnog kontakta u posljednje dvije godine građani imaju sa medijatorima (1.0%) i Ombudsmanom (0.5%).

U sudskom postupku, kao stranka, navodi se da se našlo oko 19% ispitanika. Zadovoljstvo radom suda izražava oko 33% ispitanika, dok oko 40% ispitanika nije zadovoljno radom suda u tom postupku. Većina građana, njih 65%, smatra da sudski postupci traju nepotrebno dugo, jer sudovi nijesu dovoljno efikasni.

U slučajevima napada na novinare, afere „Snimak“, pokušaja državnog udara i policijske torture posle protesta 2015. godine, oko trećina građana je u potpunosti nezadovoljna radom tužilaštva. Više od trećine građana je nezadovoljno radom tužilaštva u slučajevima procesuiranja krivičnih prijava povodom izbora i afere „Marovići“. U slučaju afere „Telekom“, 34% ispitanika nema informacija o radu tužilaštva. Nešto više od polovine građana navodi da smatra da tužioci nedovoljno obrazlažu svoje odluke. Kada se posmatra raspodjela odgovora među onim ispitanicima koji imaju stav o postupanju tužilaštva u izdvojenim procesima, zaključuje se da od 60% do 70% tih ispitanika ocjenjuje rad tužilaštva u tim slučajevima potpuno ili uglavnom nezadovoljavajućim.

Medijatori

U 24.6% slučajeva, sud je preporučio rješavanje spora posredovanjem (medijacijom), od čega je više od pola (55.8%) ispitanika prihvatilo prijedlog suda. U polovini slučajeva, proces medijacije je doveo do sporazuma. 40% korisnika ovih usluga je zadovoljno ostvarenom saradnjom.

U opštoj populaciji, manje od polovine građana zna šta je posredovanje (medijacija). Od ukupne populacije, 1.4% ispitanika tvrdi da je koristilo usluge medijatora, najčešće su u pitanju bili radni ili porodični sporovi. Jedna dio ispitanika je angažovanje medijatora platio.

Većina ispitanika koji su bili u kontaktu sa medijatorom nije upoznato sa mogućnošću podnošenja eventualne pritužbe na njegov/njen rad.

Sudski vještaci

U postupku u kome je angažovan vještak, navelo je da je učestvovalo 7.5% ispitanika. Oko 45% ispitanika smatra da je Nalaz i mišljenje koje je uradio vještak bio precizan i razumljiv, a nešto više od polovine smatra da je proces vještačenja okončan u razumnom roku. Trećina ispitanika smatra da vještak nije nepristrasan u radu, te oko 27% ispitanika smatra da suprotna stranka utiče na rad vještaka.

Advokati

15.4% ispitanika navodi da je nekad angažovalo advokata. Na izbor advokata najčešće prvenstveni uticaj imaju prijatelji. U okviru saradnje sa advokatima, većina ispitanika smatra da je obavještavanje o bitnim promjenama u predmetu bilo blagovremeno, sa čim nije saglasno 23,2% ispitanika. Ispitanici koji percipiraju da nisu bili blagovremeno obaviješteni o svim bitnim promjenama u predmetu, kao razlog, ukoliko im je poznat, navode najčešće neodgovornost i odugovlačenje advokata.

Većina ispitanika smatra i da je bilo obaviješteno blagovremeno o svim pojedinostima predmeta.

42% ispitanika smatra da je cijena advokatske tarife veća od optimalne.

Izvršitelji

Da je imalo iskustvo sa javnim izvršiteljima je navelo 5,7% ispitanika. U 53.9% slučajeva, izvršitelj je bio angažovan protiv ispitanika.

Oko 16% ispitanika tvrdi da im nije uručeno rješenje o izvršenju. Oko 35% tvdi da nije dobilo priznanicu sa naznačenim troškovima prilikom naplate. Rešenje o izvršenju se češće uručuje krajem radne nedjelje, umjesto na početku, pa ne čudi što 63% ispitanika smatra ovaj rok prekratkim, posebno uzimajući u obzir da rok teče i tokom vikenda.

Većina ispitanika smara rad izvršitelja uglavnom ili veoma zadovoljavajućim, a većina je i stava da je proces u kom su bili uključeni okončan u razumnom roku.

29% ispitanika koji su imali kontakt sa izvršiteljima je koristilo pravo na žalbu, najčešće zbog pojave nepravilnosti tokom postupka, zastare ili poništenja sudske odluke.

Notari

Kontakt sa notarima je imalo 28.4% ispitanika, najčešće po preporuci prijatelja.

Gotovo svi ispitanici navode da je usluga notara bila dovoljno brza, a tri četvrtine ispitanika navode da je notar bio spreman da ih poduči o posljedicama namjeravanog posla.

Blagu prednostu u broju imaju ispitanici koji su notarsku tarifu ocijenili optimalnom u odnosu na one koji je smatraju skupom.

Ispitanici genaralno zadovoljni radom notara, pa većina nije upoznata sa načinom na koji može podnijeti pritužbu na njihov rad.

Povjerenje građana u pravosudne organe i pravosudni sistem uopšte

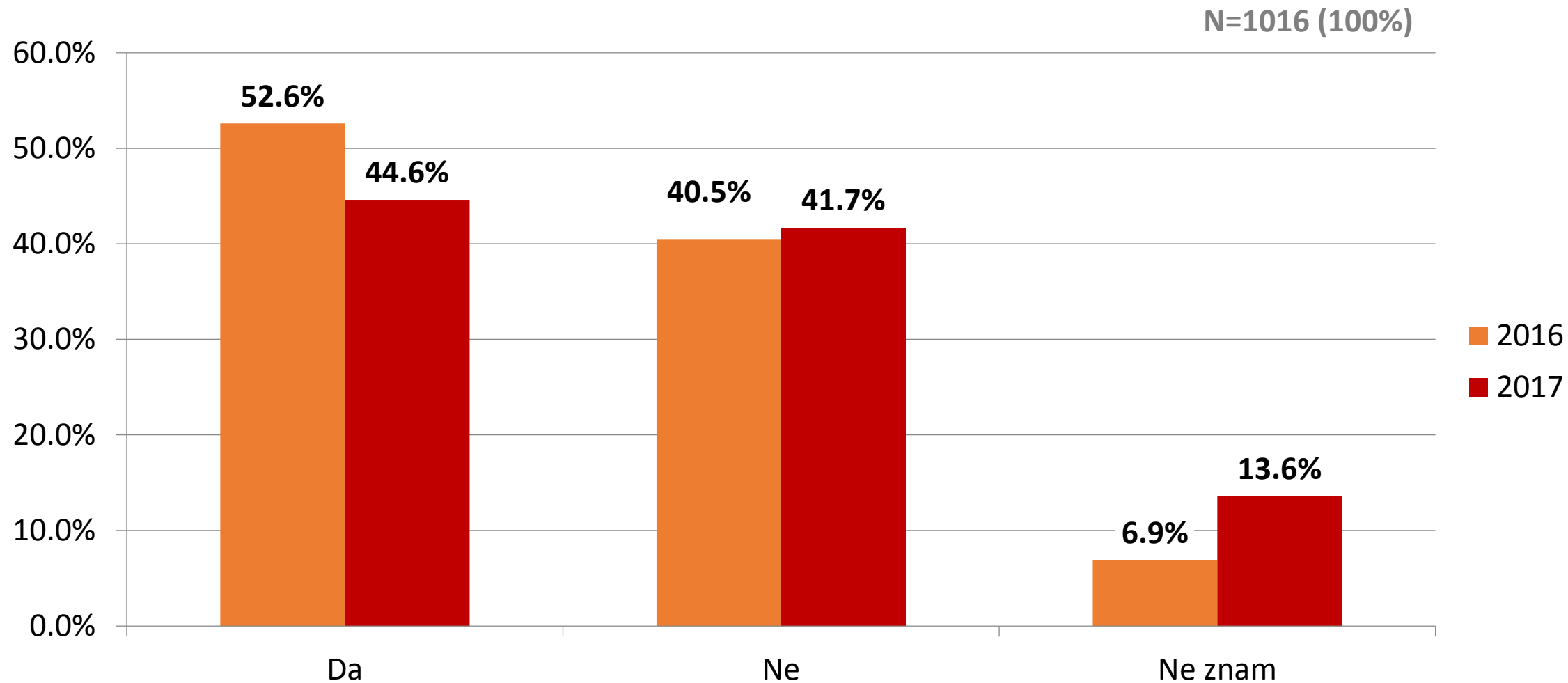
HUMAN RIGHTS ACTION
AKCIJA ZA LJUDSKA PRAVA

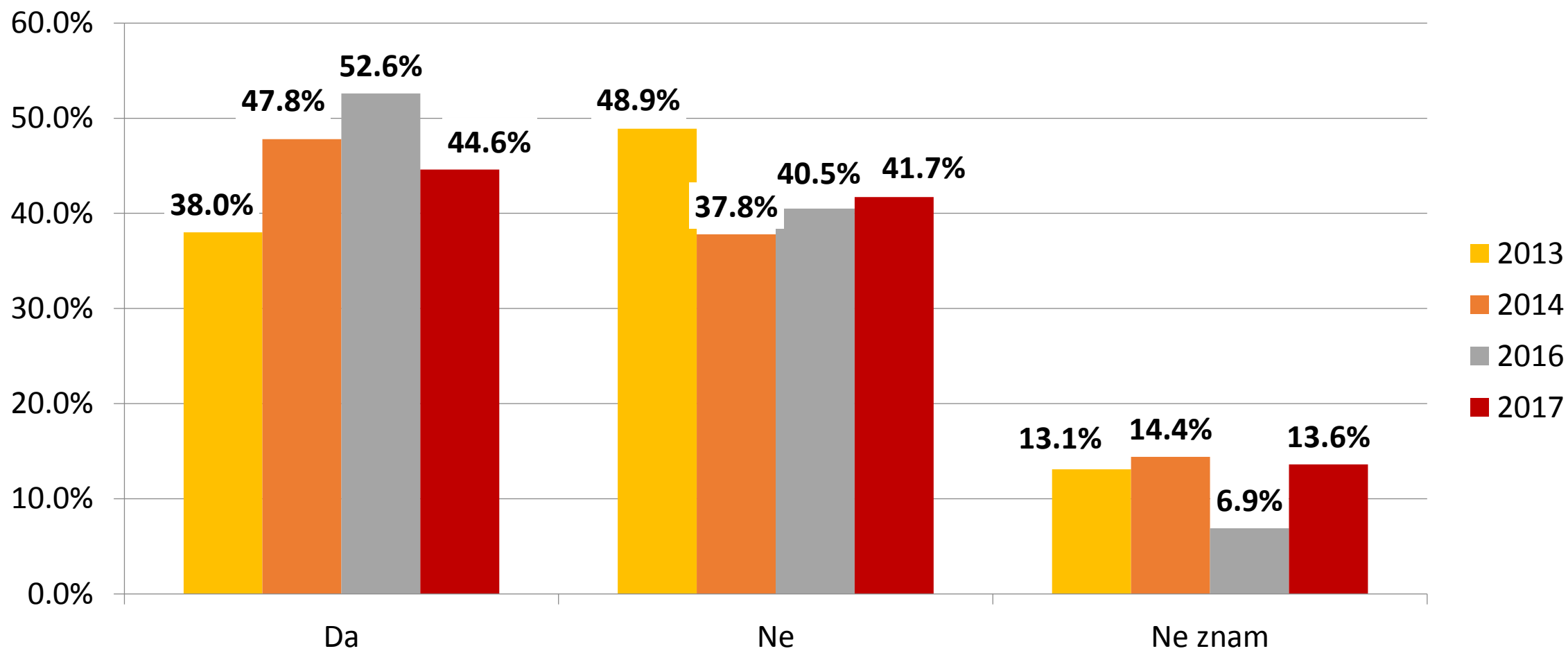
Kingdom of the Netherlands

Imate li povjerenje u pravosudni sistem Crne Gore?

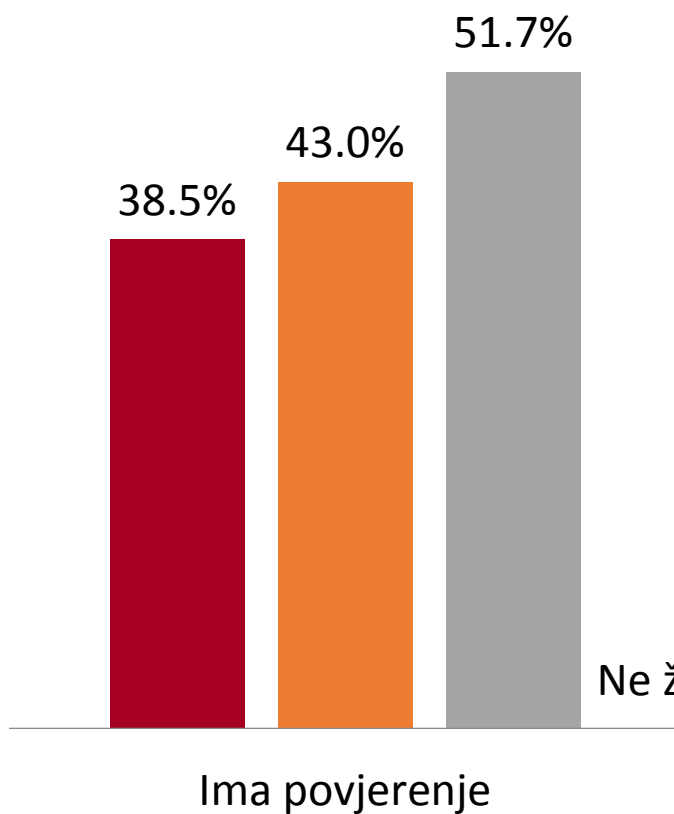

Imate li povjerenje u pravosudni sistem Crne Gore?

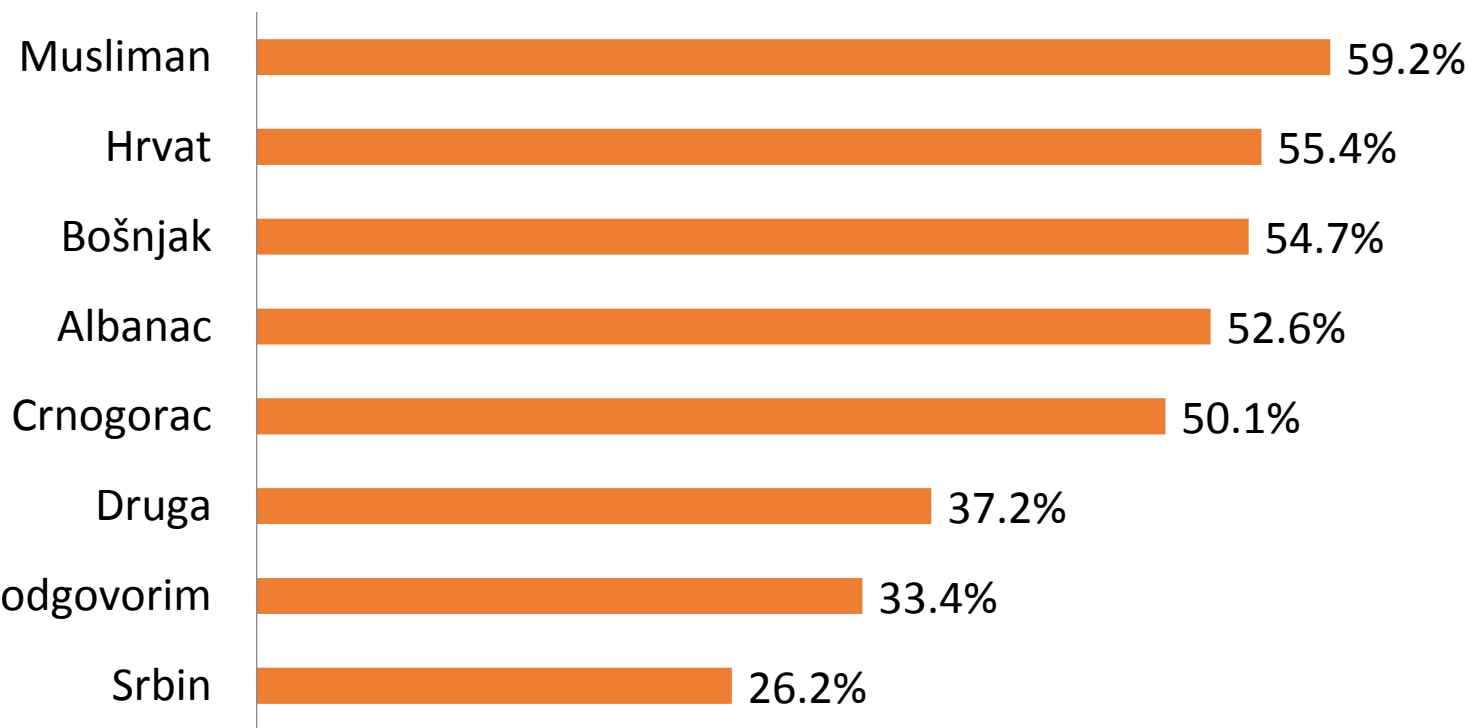
Ima povjerenje

■ Jug ■ Centar ■ Sjever

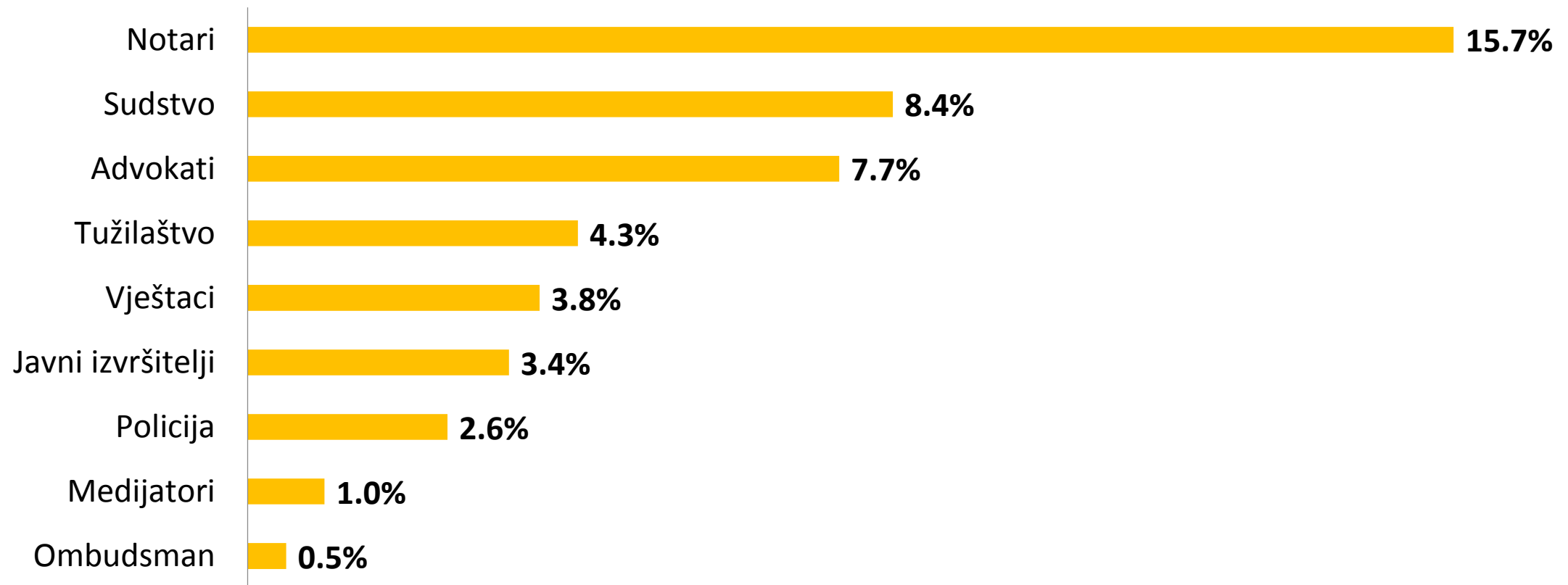
Nacionalnost

■ Ima povjerenja

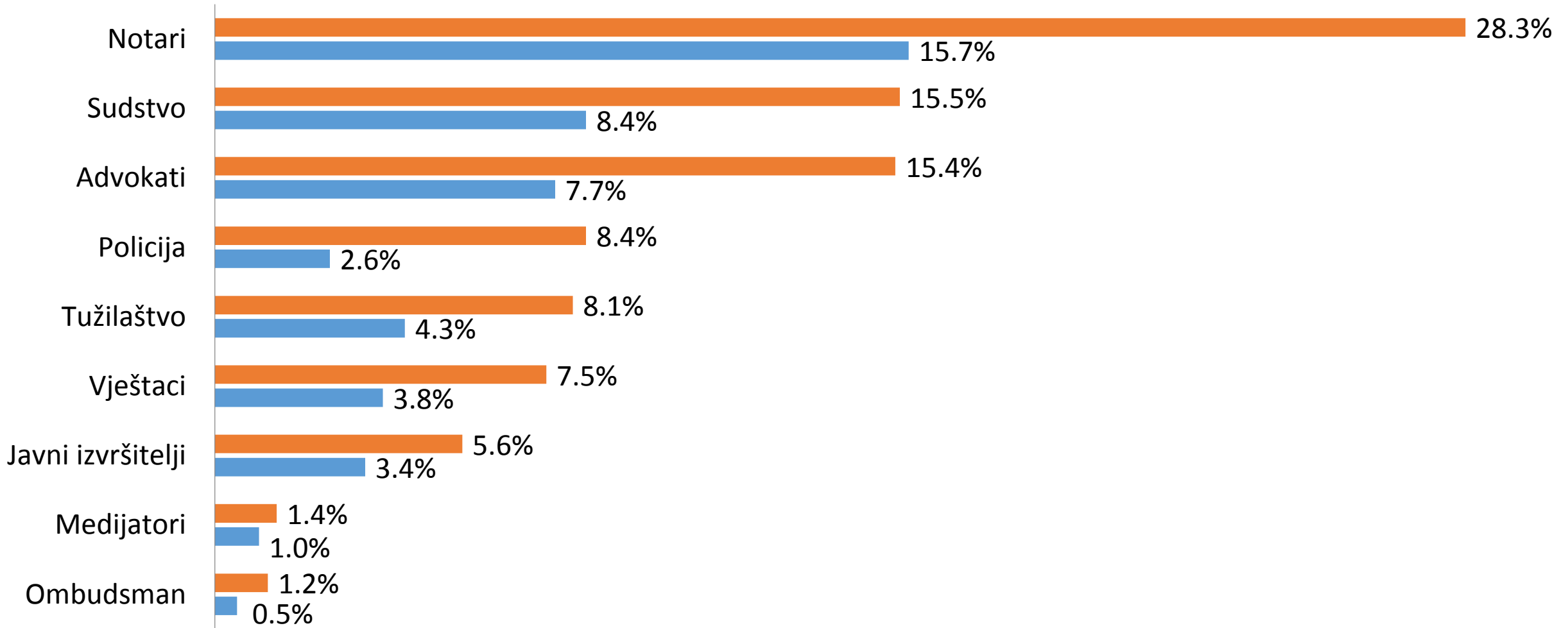
Da li ste ikada ili u poslednjih dvije godine imali kontakt sa sledećim institucijama?

Da, u poslednje dvije godine,
N=1016 (100%)

Da li ste imali kontakt sa sljedećim institucijama?

Da Da, u posljednje dvije godine

Ocjena nezavisnosti i efikasnosti sudstva i tužilaštva

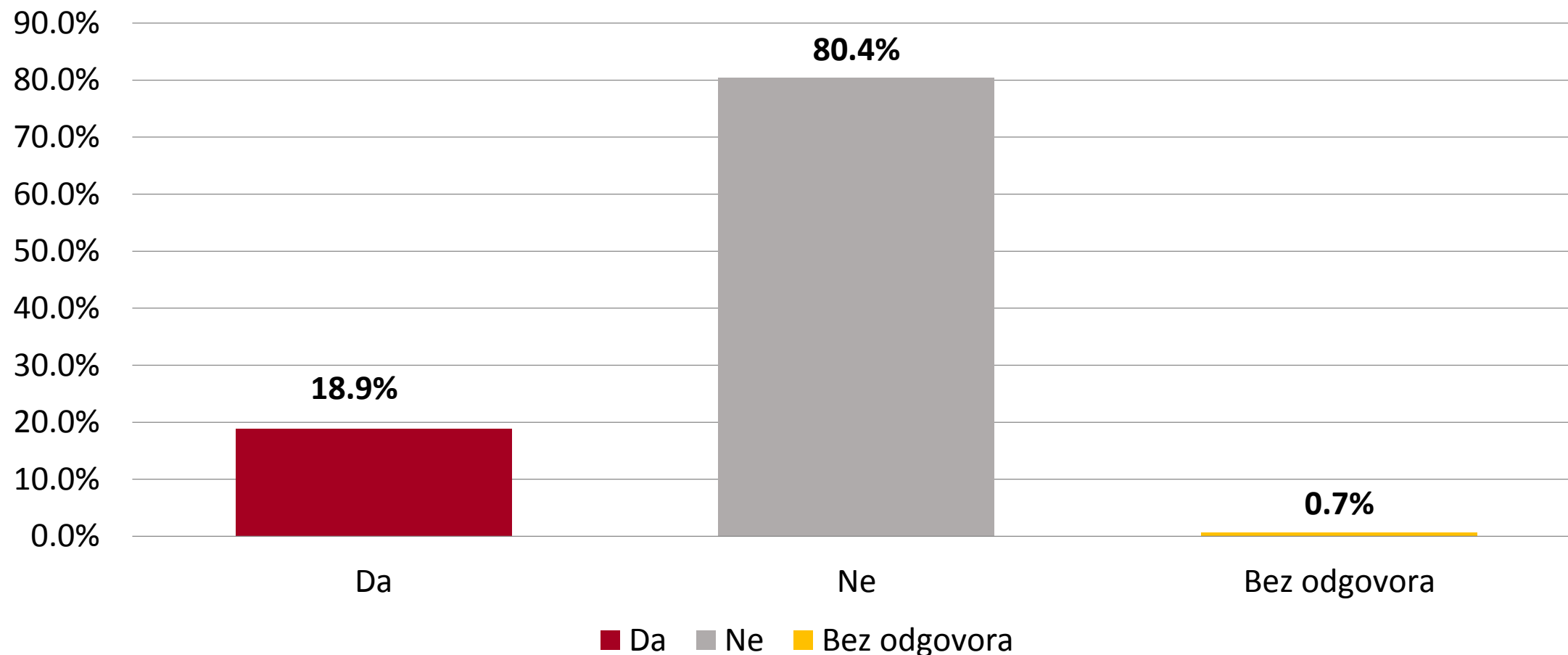

Kingdom of the Netherlands

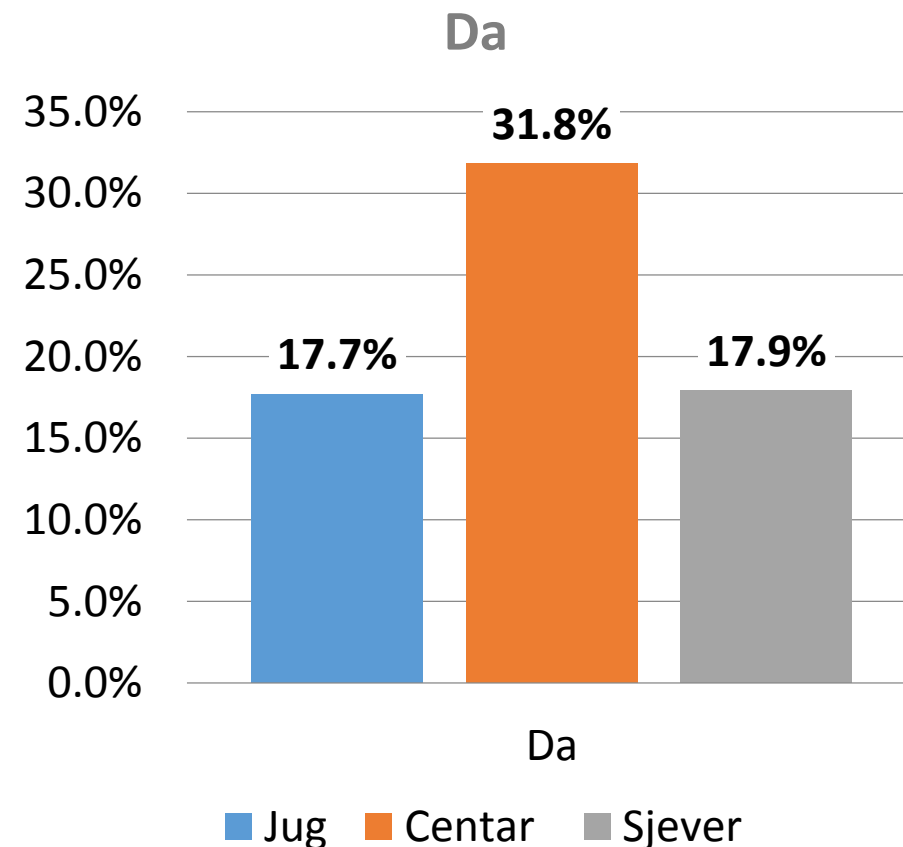
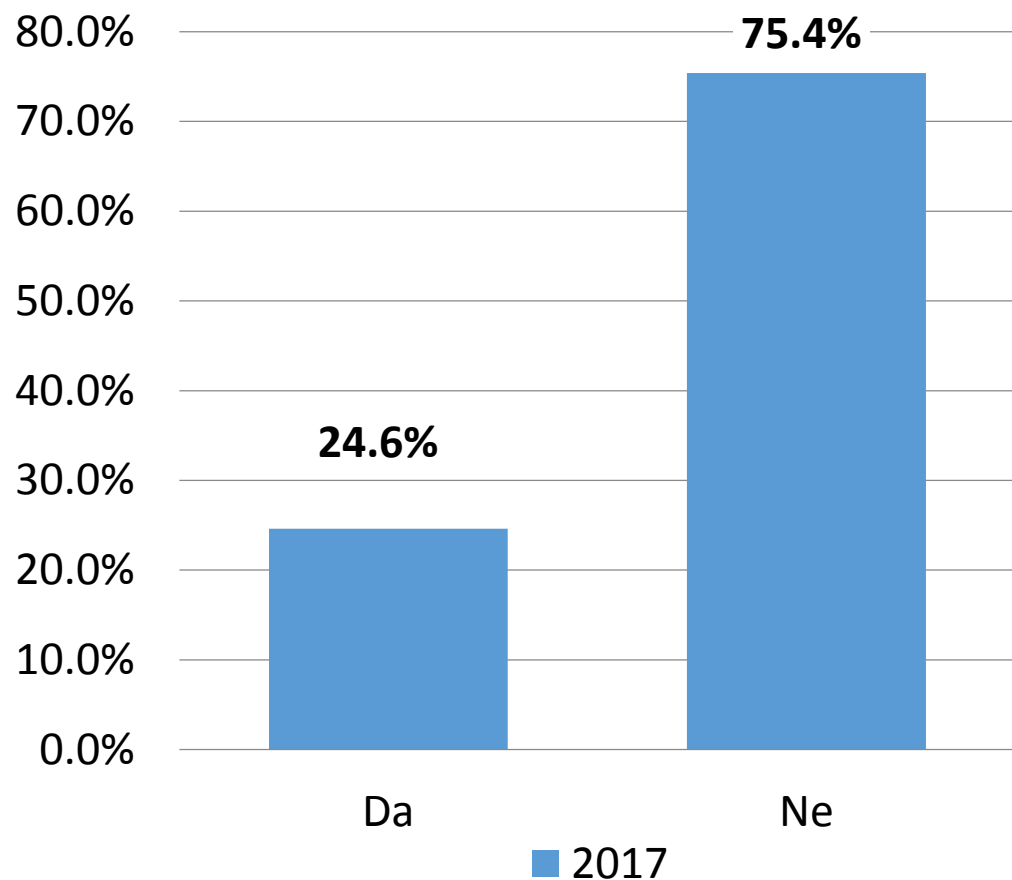
Da li ste bili stranka u sudskom postupku?

N=1016 (100%)

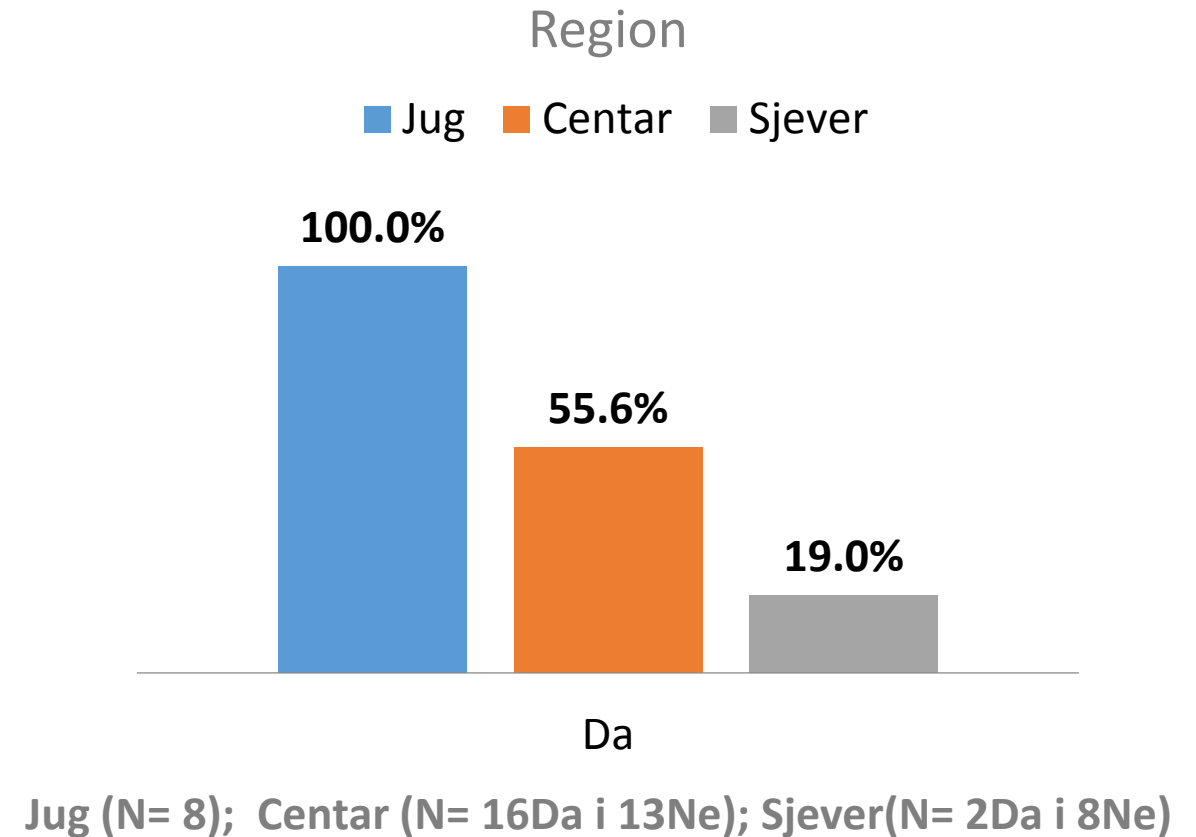
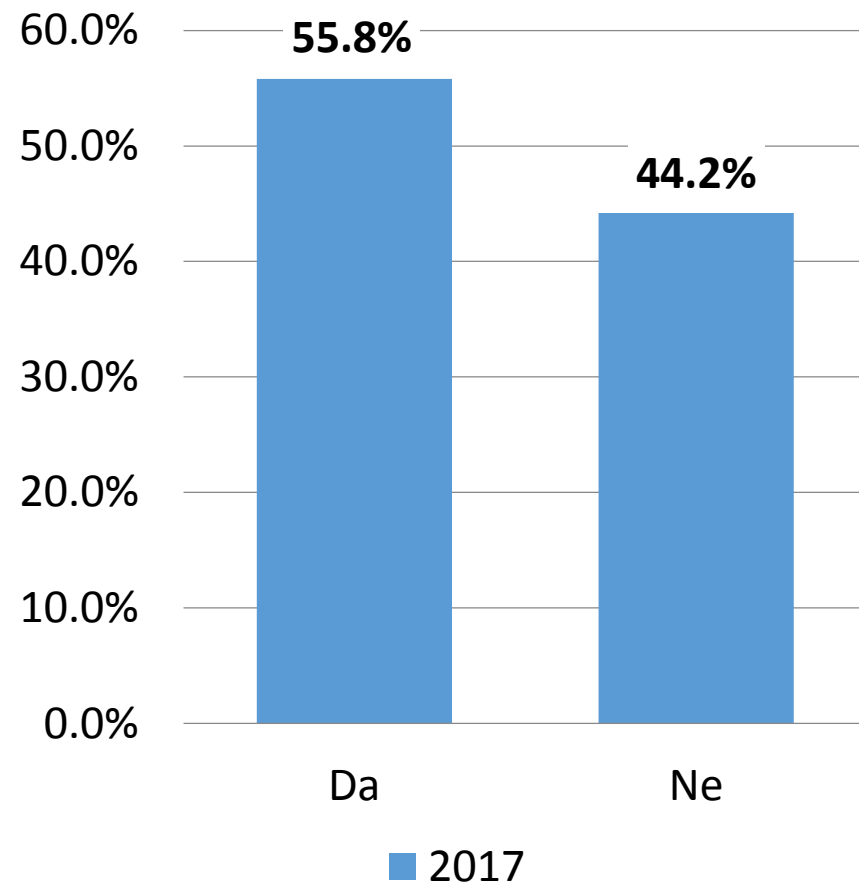
Da li Vam je sud preporučio da probate da riješite spor posredovanjem (medijacijom)?

Uzorak: 192 ispitanika (18.9%) koji su izjavili da su bili stranka u sudskom postupku

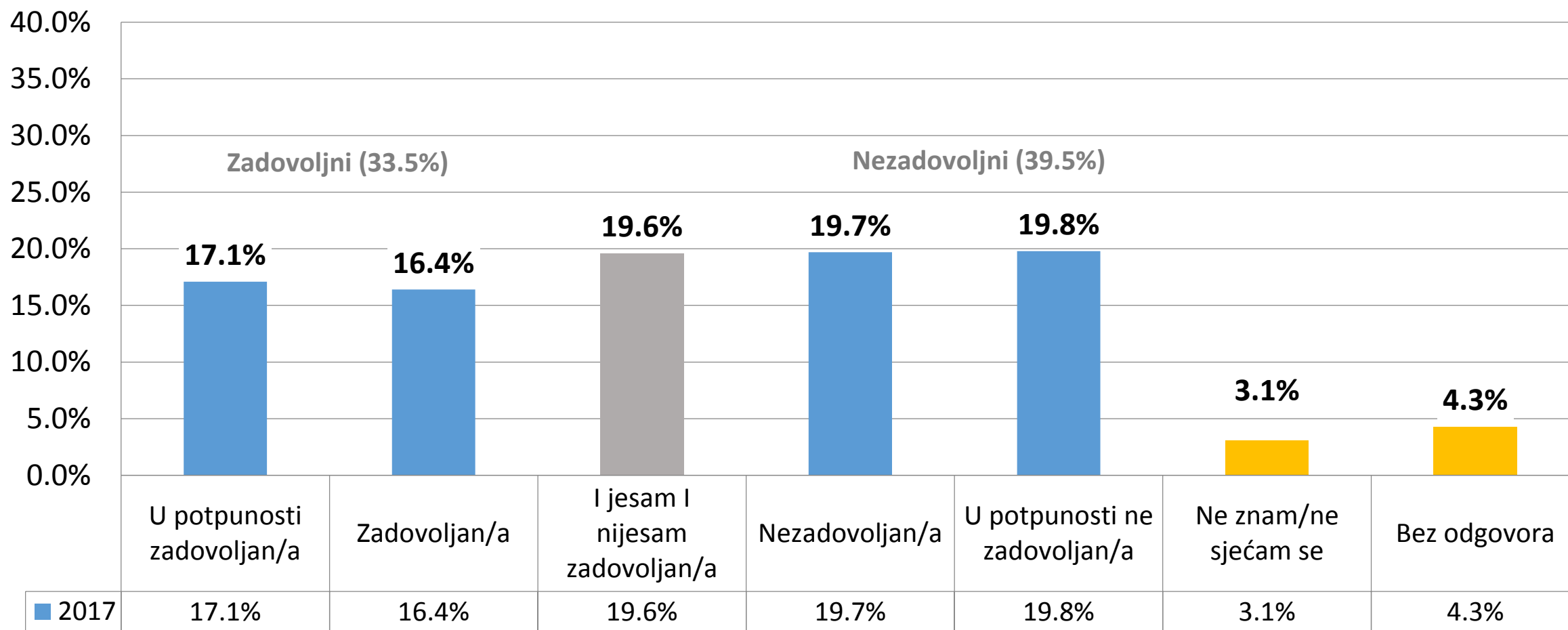
Da li ste prihvatili da riješite spor posredovanjem?

Uzorak: 47 ispitanika (4.6% od ukupnog uzorka, a 24.6% od uzorka koji je bio stranka u sudskom sporu) kojima je sud preporučio proces posredovanja

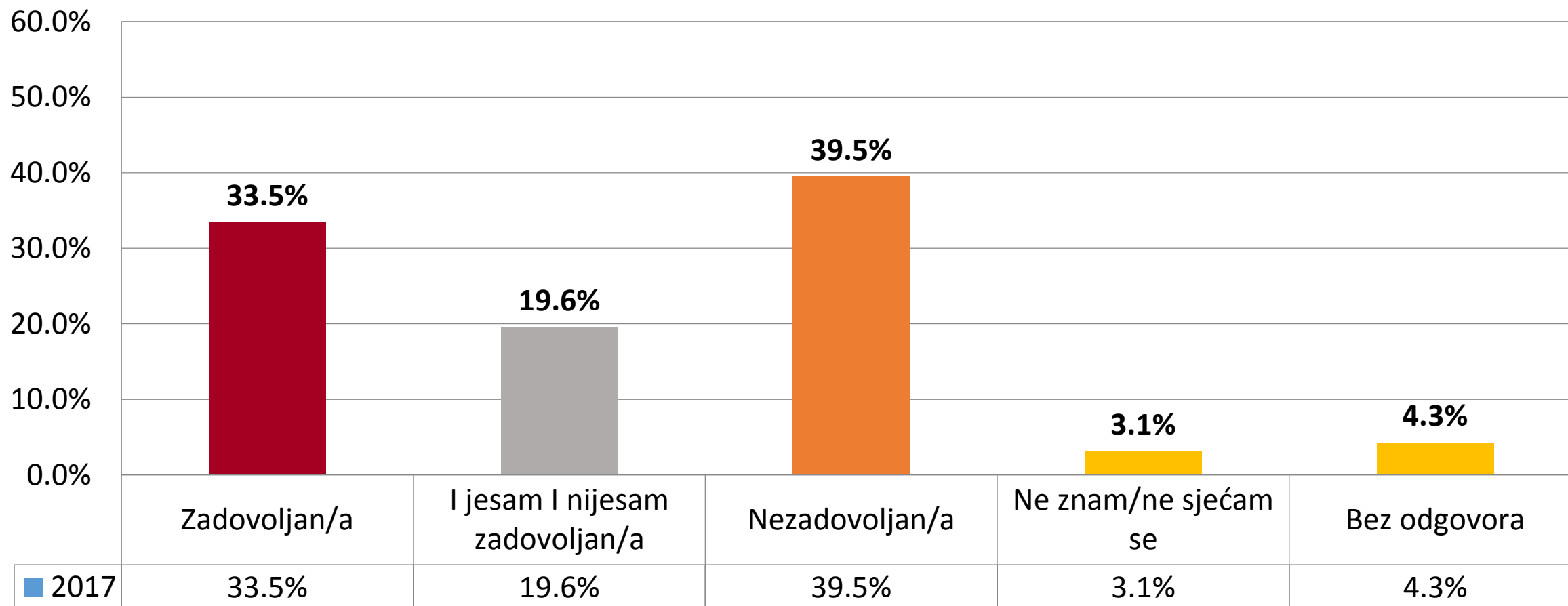
U kojoj mjeri ste zadovoljni radom suda, u tom postupku?

Uzorak: 192 ispitanika (18.9% od ukupnog uzorka) koji su izjavili da su bili stranka u sudskom postupku

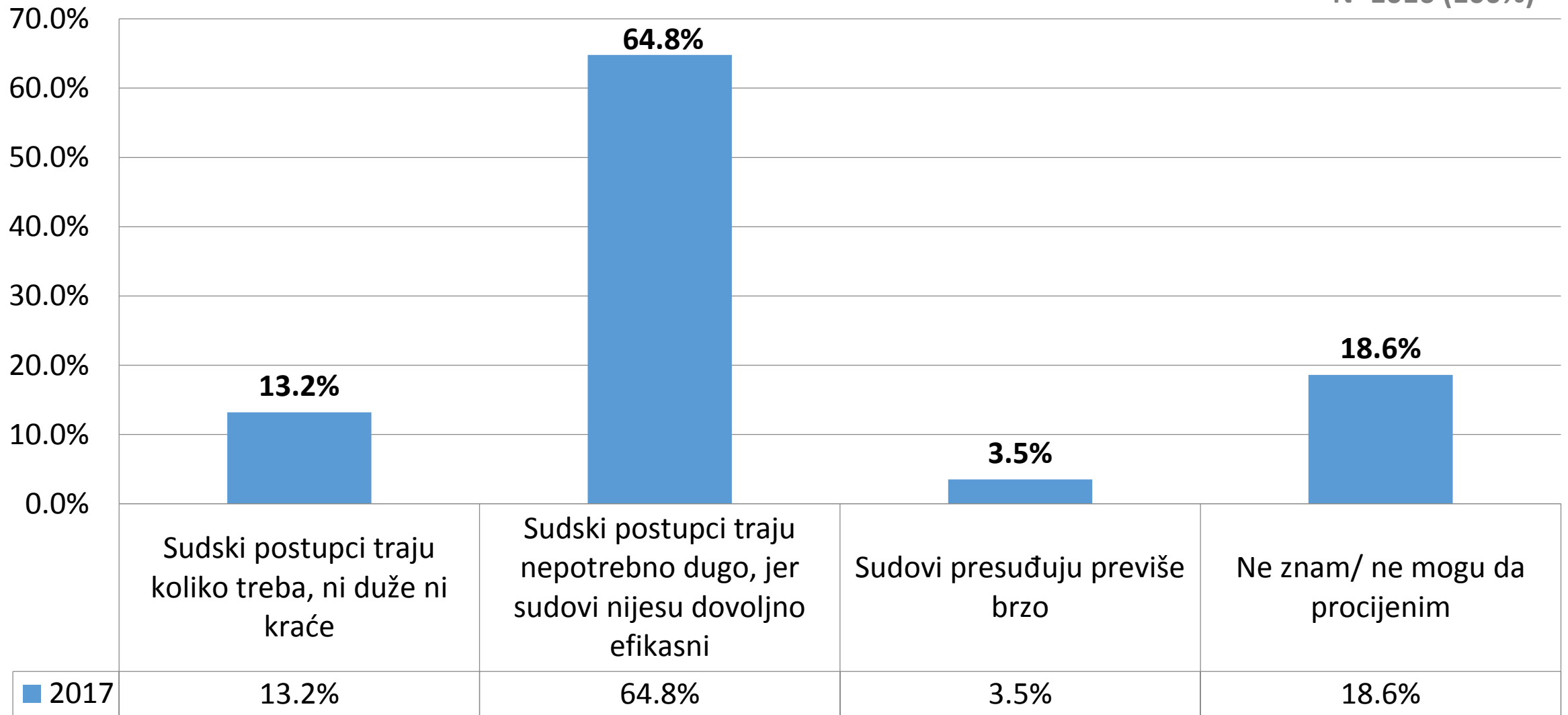
U kojoj mjeri ste zadovoljni radom suda, u tom postupku?

Uzorak: 192 ispitanika (18.9% od ukupnog uzorka) koji su izjavili da su bili stranka u sudskom postupku

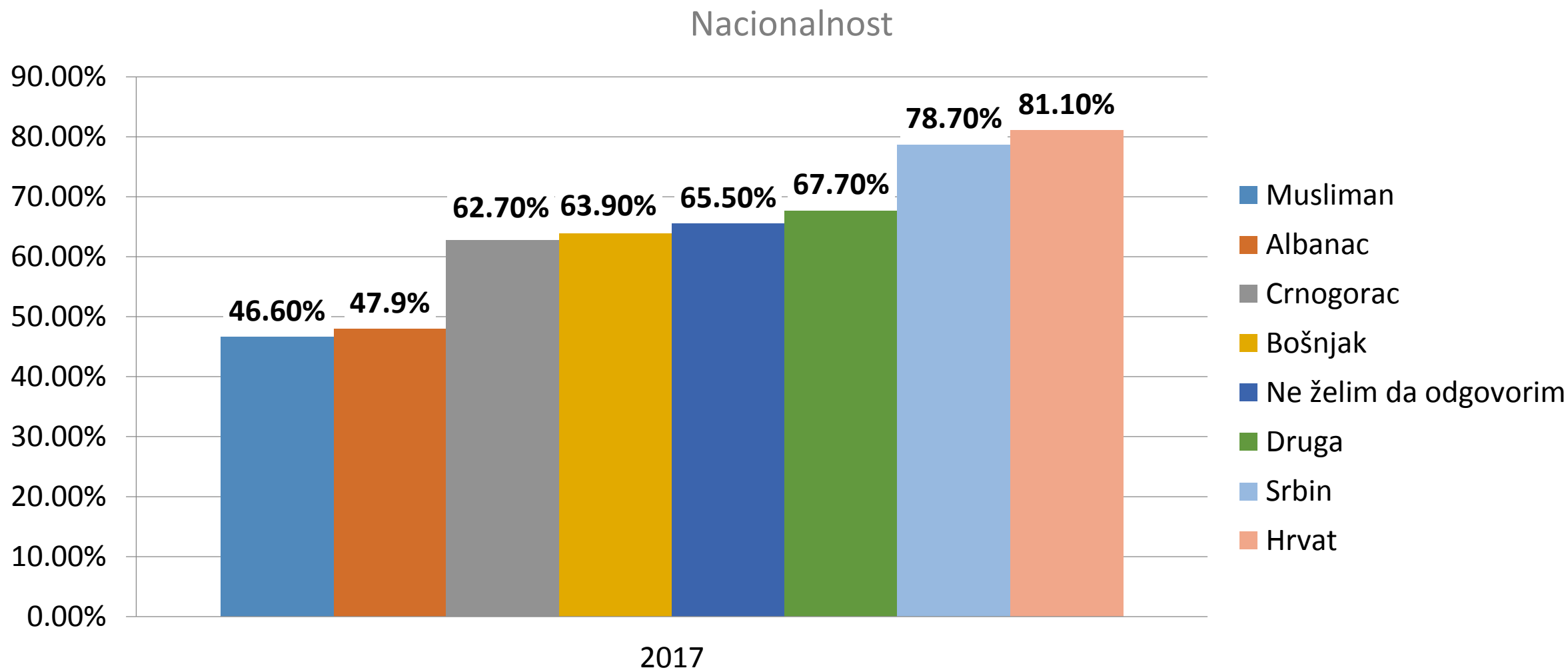

Koji stav je nablži Vašem?

N=1016 (100%)

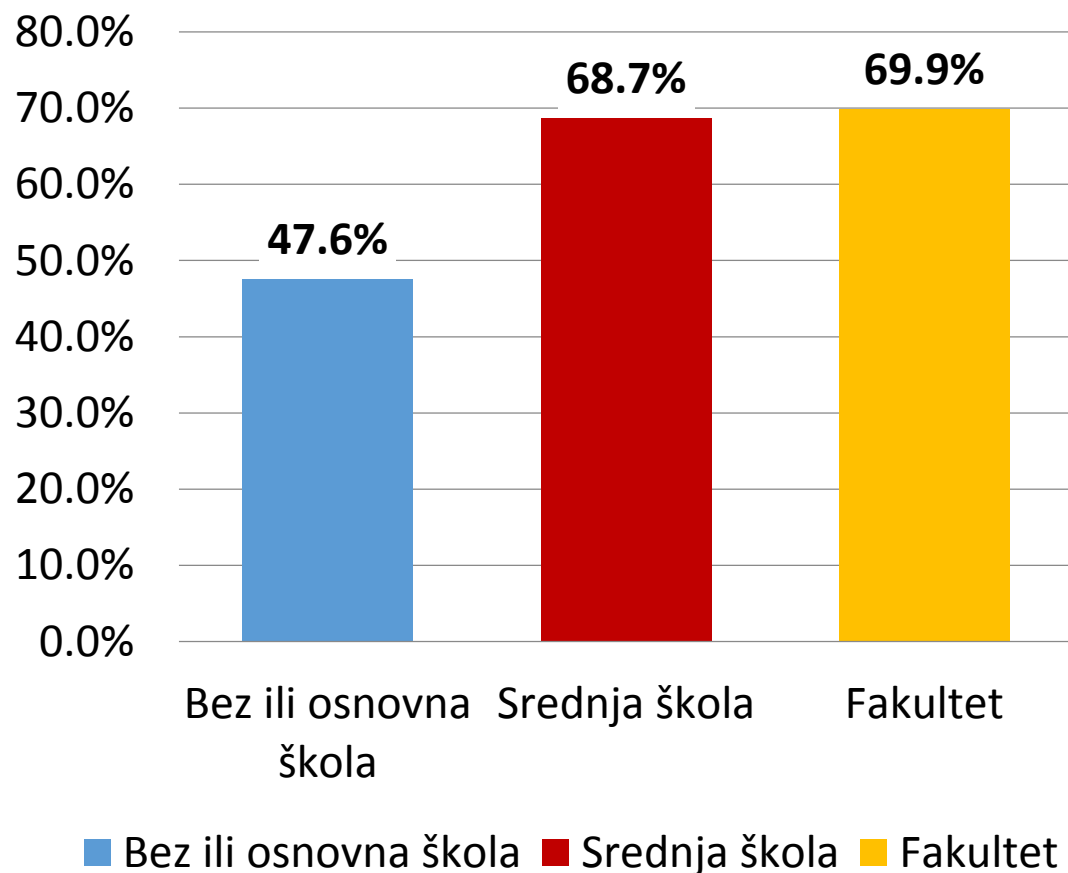

Sudski postupci traju nepotrebno dugo, jer sudovi nijesu dovoljno efikasni

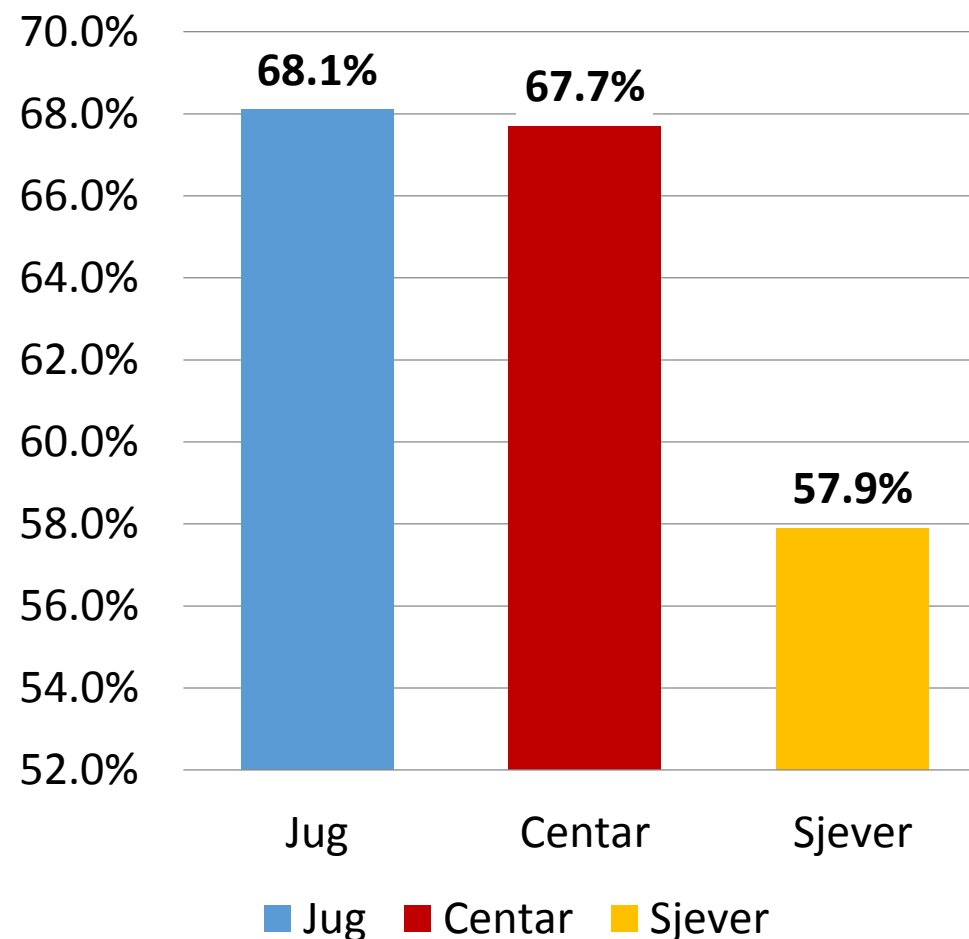

Sudski postupci traju nepotrebno dugo, jer sudovi nijesu dovoljno efikasni

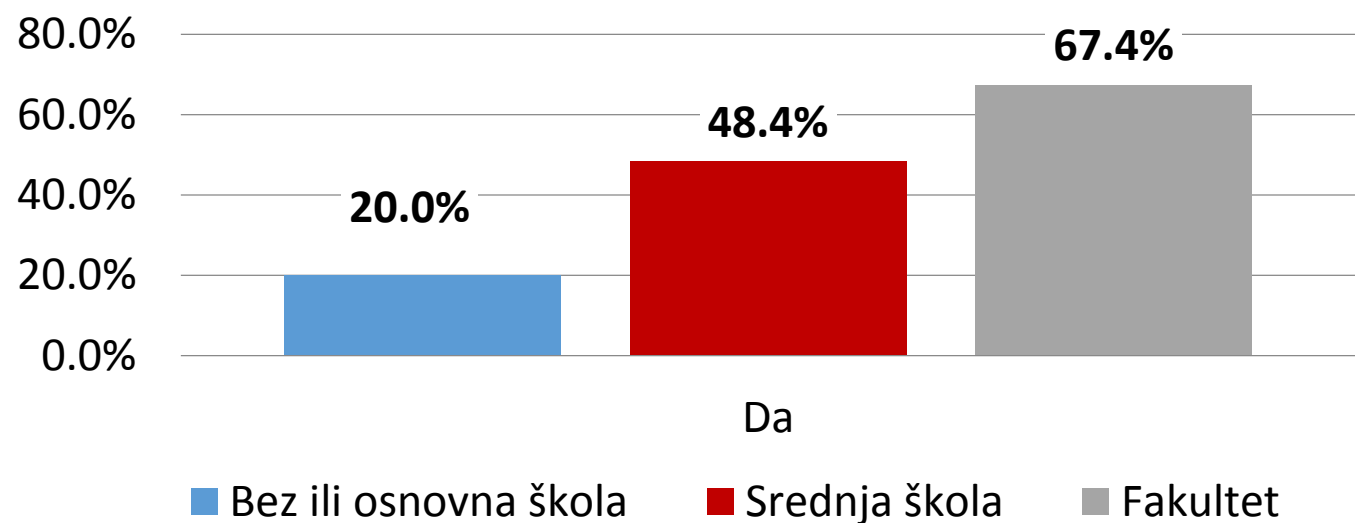
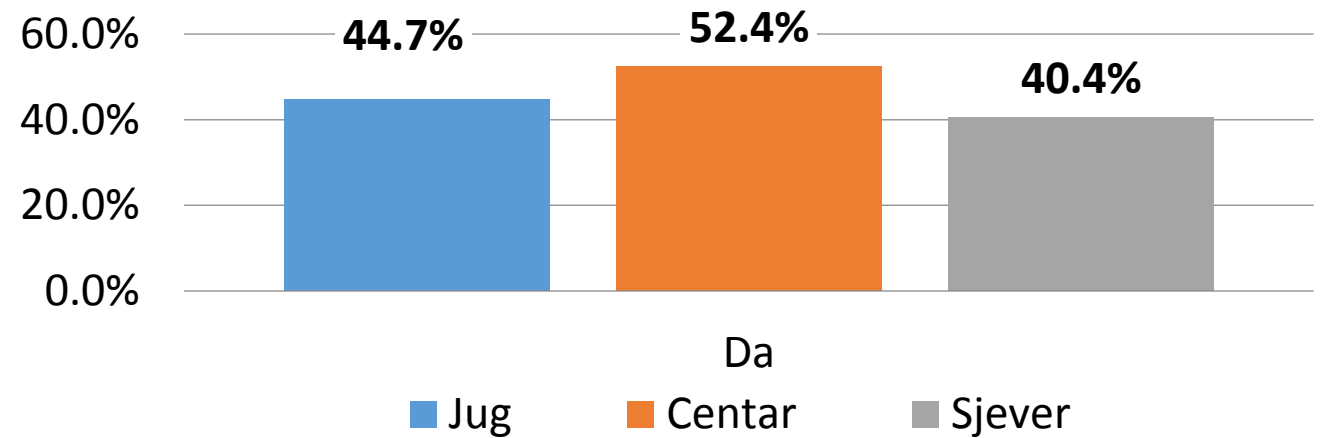
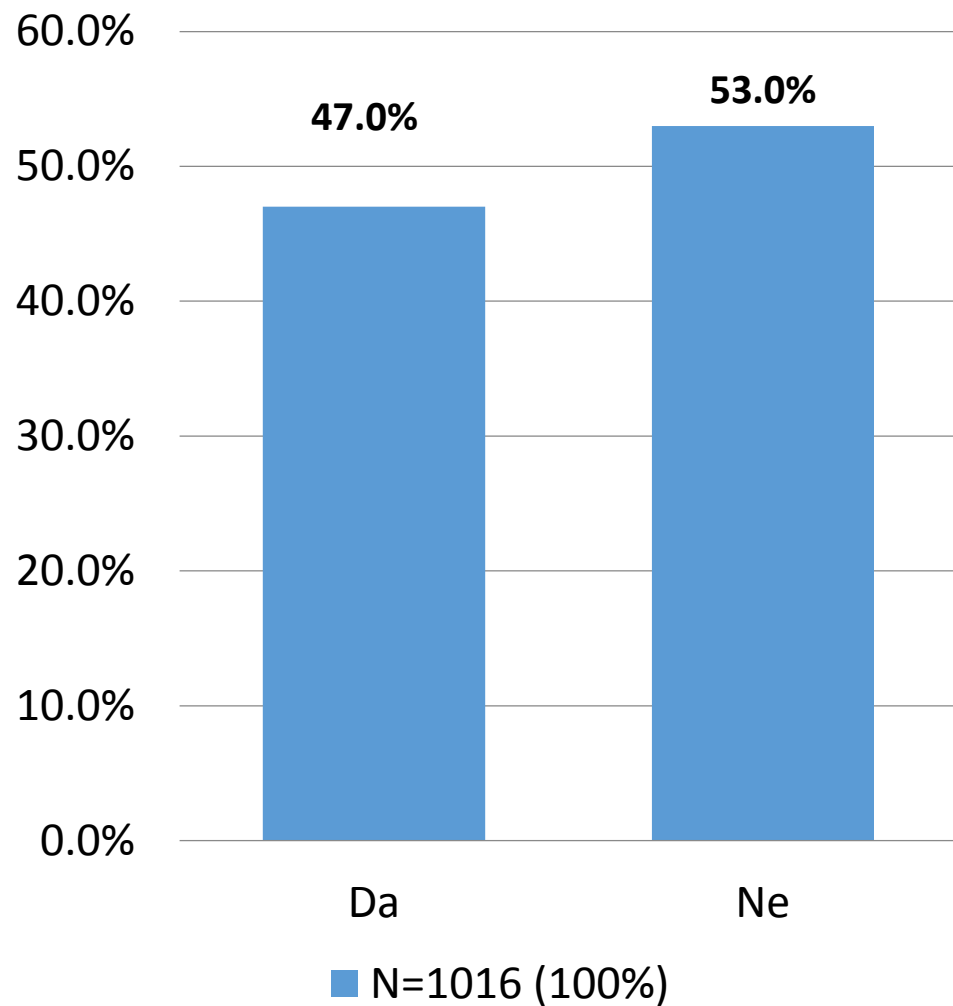
Godine

Region

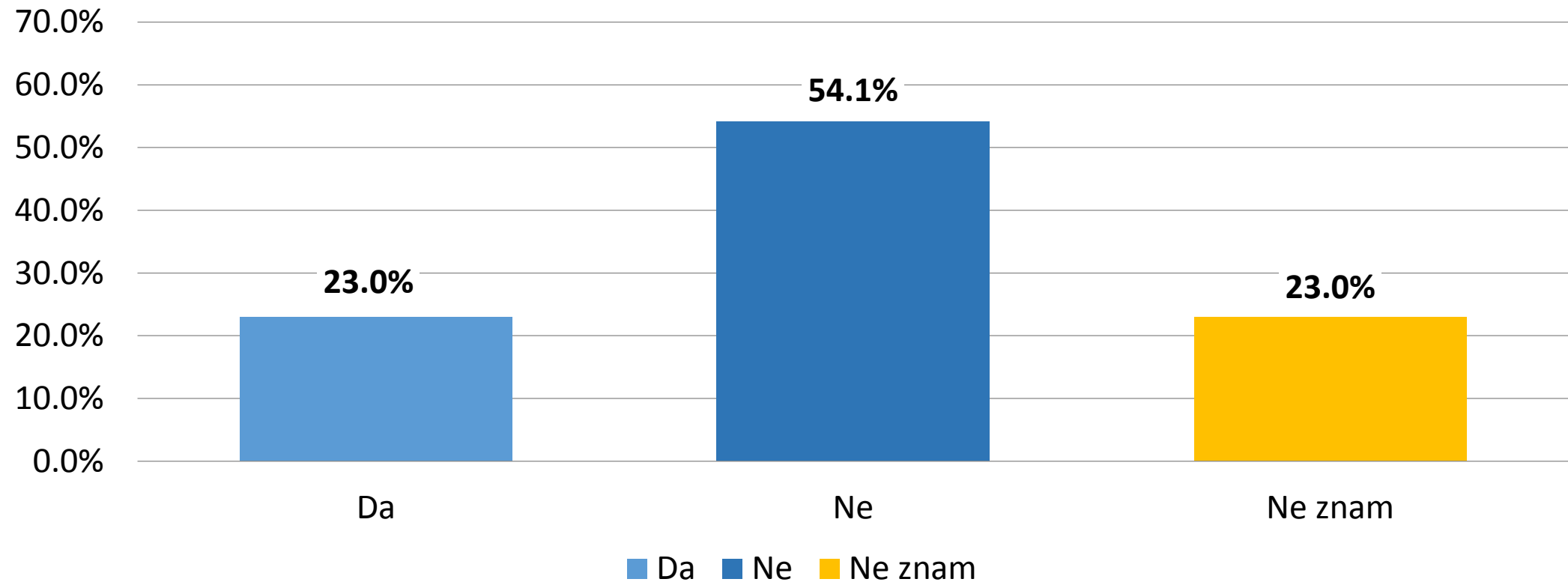

Da li znate šta je to posredovanje (medijacija)?

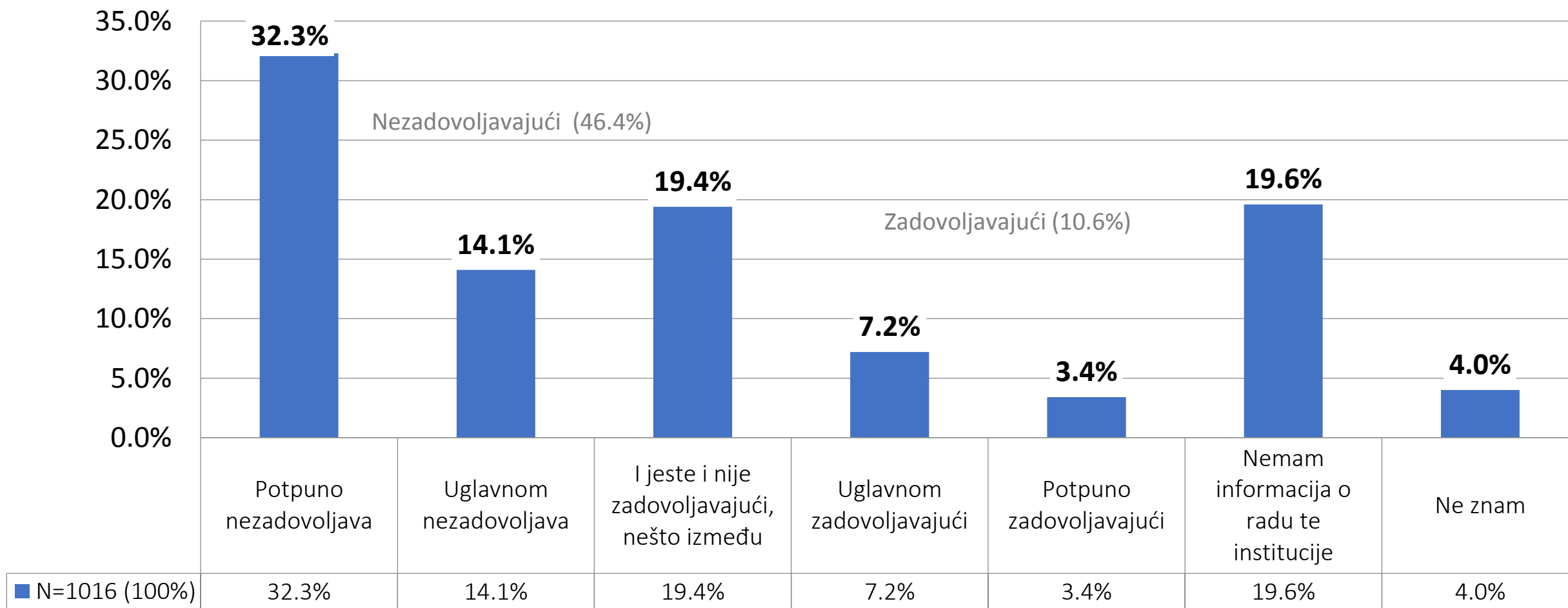
Da li po Vama tužioci dovoljno istupaju u javnosti i obrazlažu svoje odluke?

(Zašto nekoga da gone ili ne ili da zaključe sporazum o priznanju krivice)

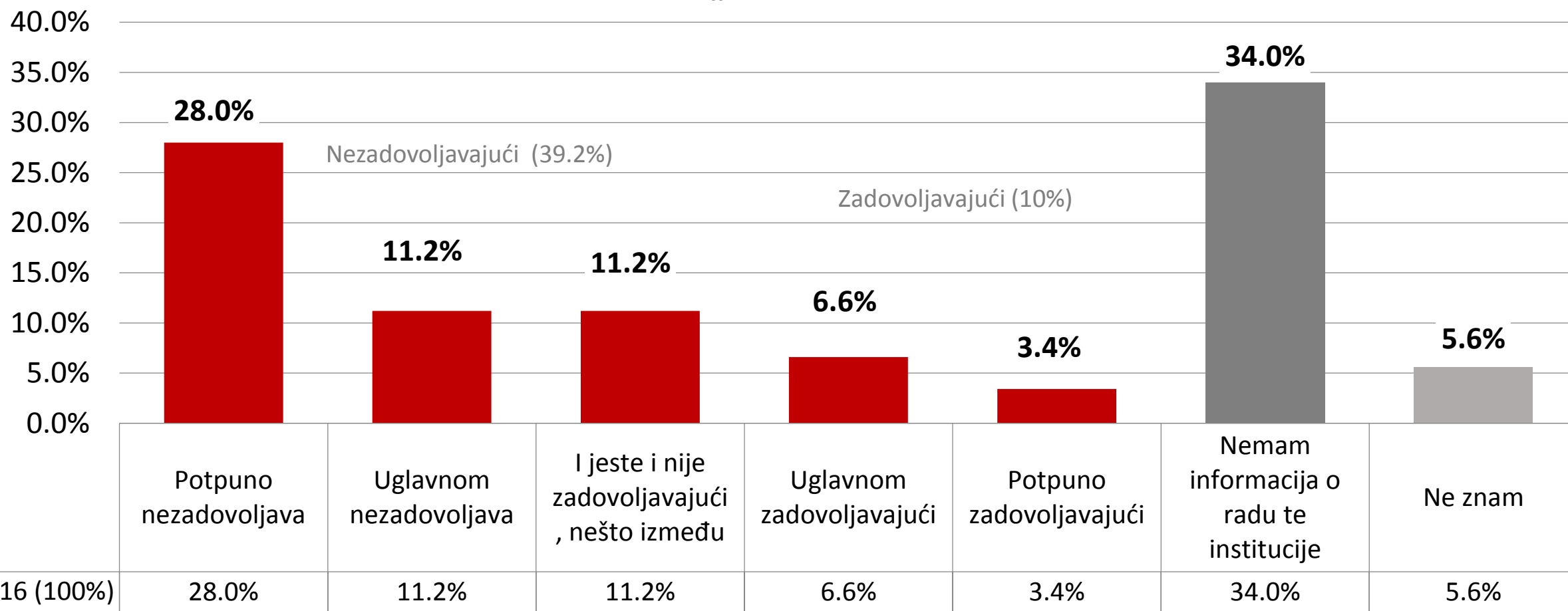
Kako ocjenjujete rad tužilaštva u sljedećim slučajevima?

Napadi na novinare

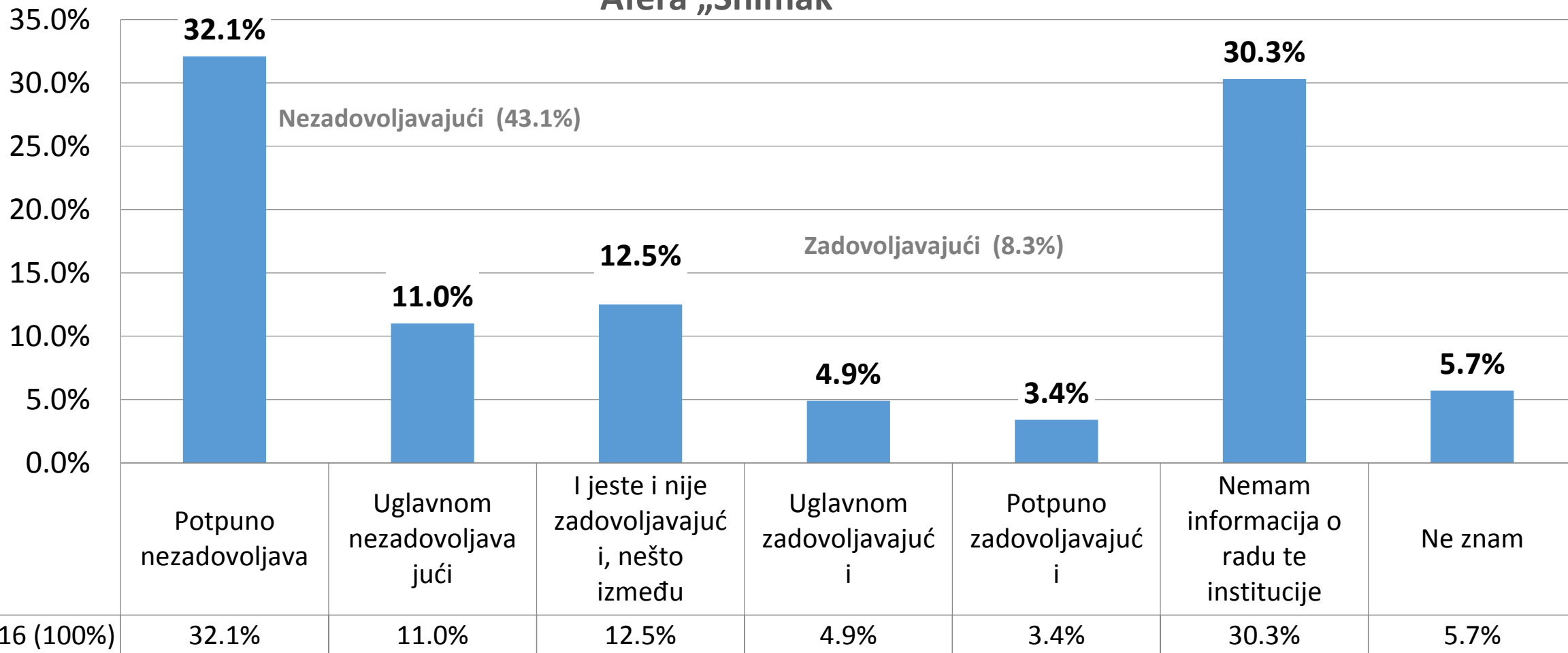
Kako ocjenjujete rad tužilaštva u sljedećim slučajevima?

Afera „Telekom“

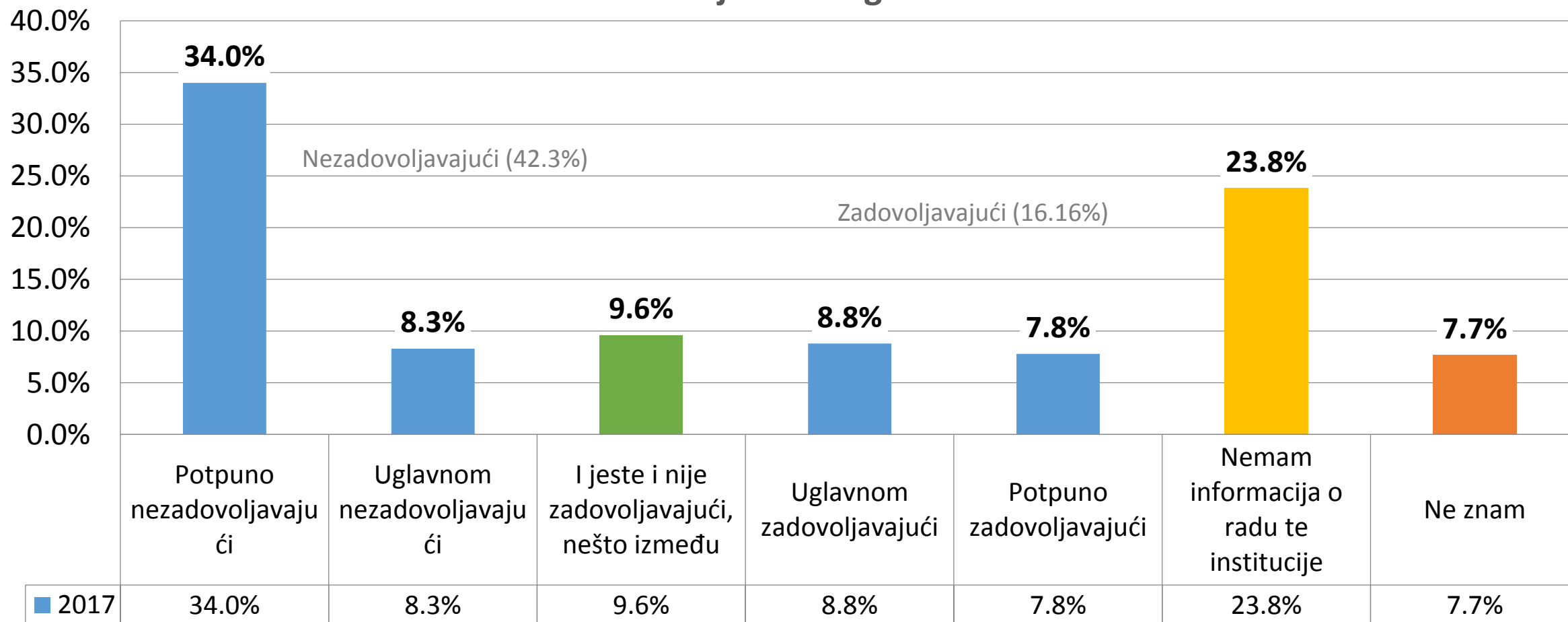
Kako ocjenjujete rad tužilaštva u sljedećim slučajevima?

Afera „Snimak“

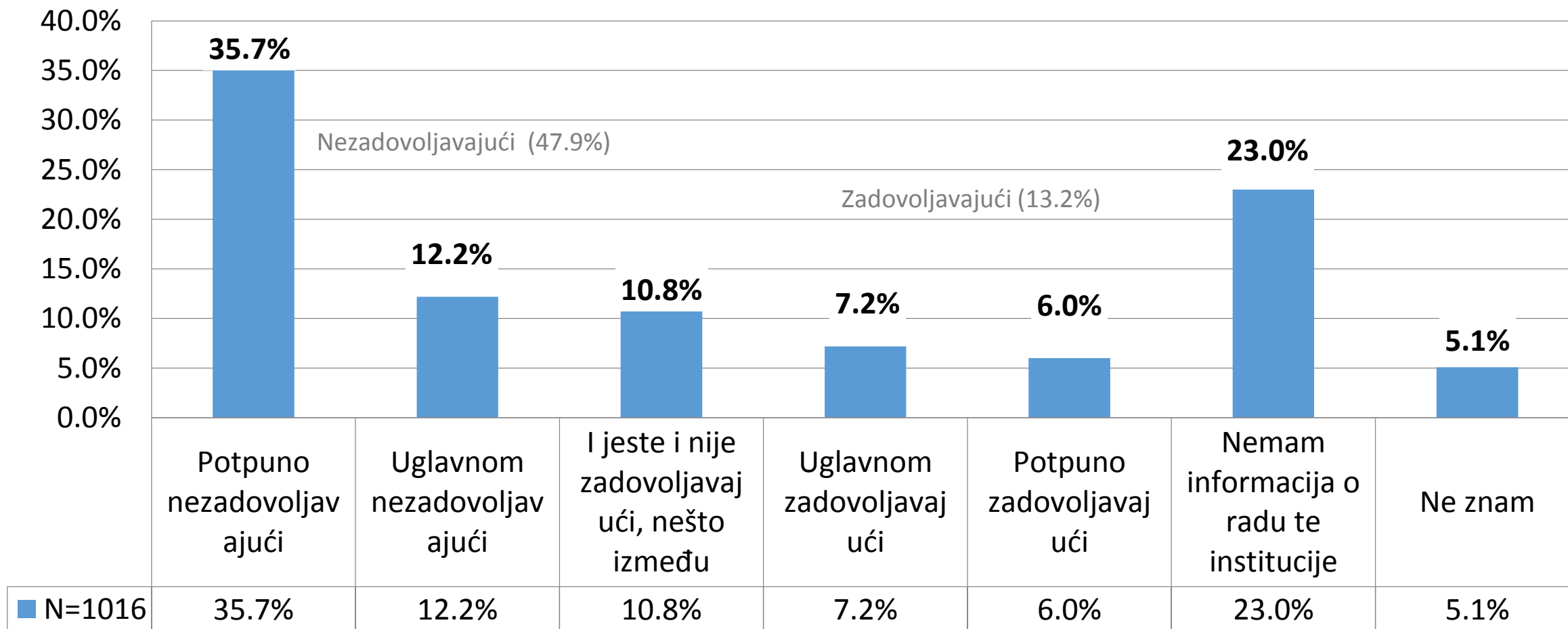
Kako ocjenjujete rad tužilaštva u sljedećim slučajevima?

Pokušaj državnog udara

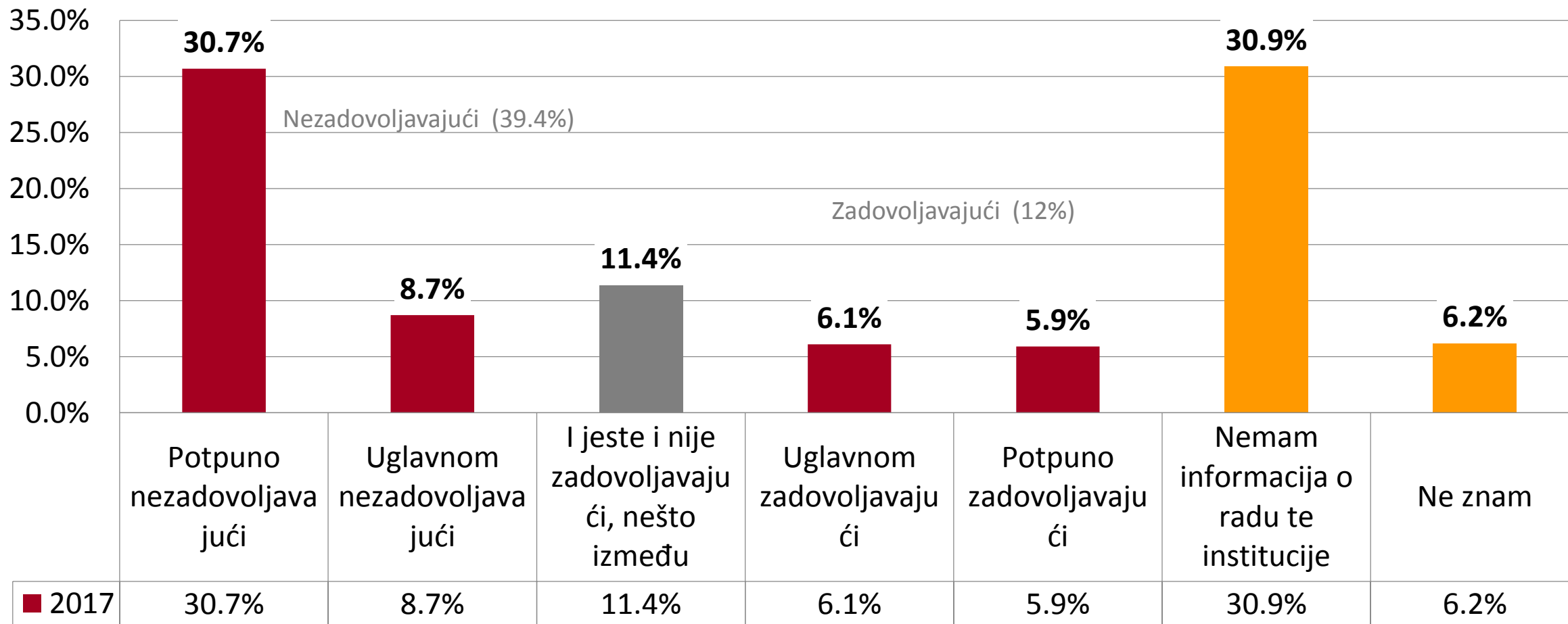
Kako ocjenjujete rad tužilaštva u sljedećim slučajevima?

Afera "Marovići"

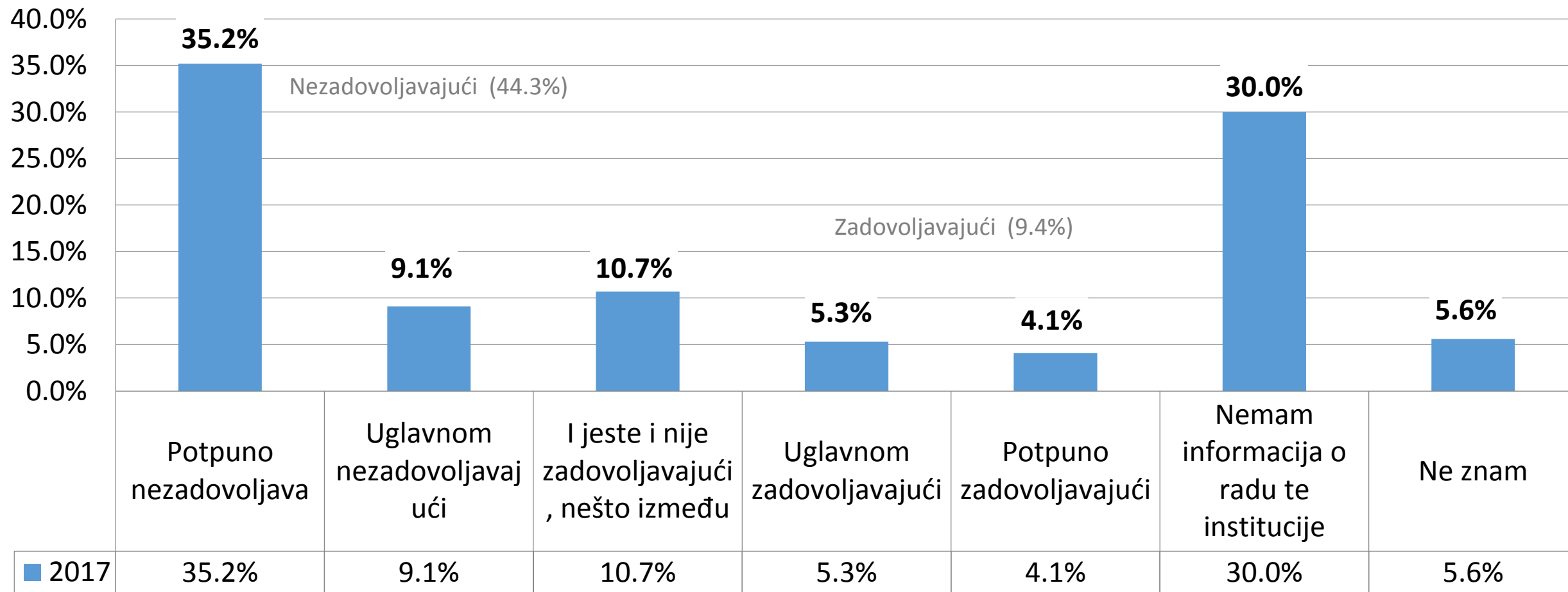
Kako ocjenjujete rad tužilaštva u sljedećim slučajevima?

Policijska tortura posle protesta 2015.godine

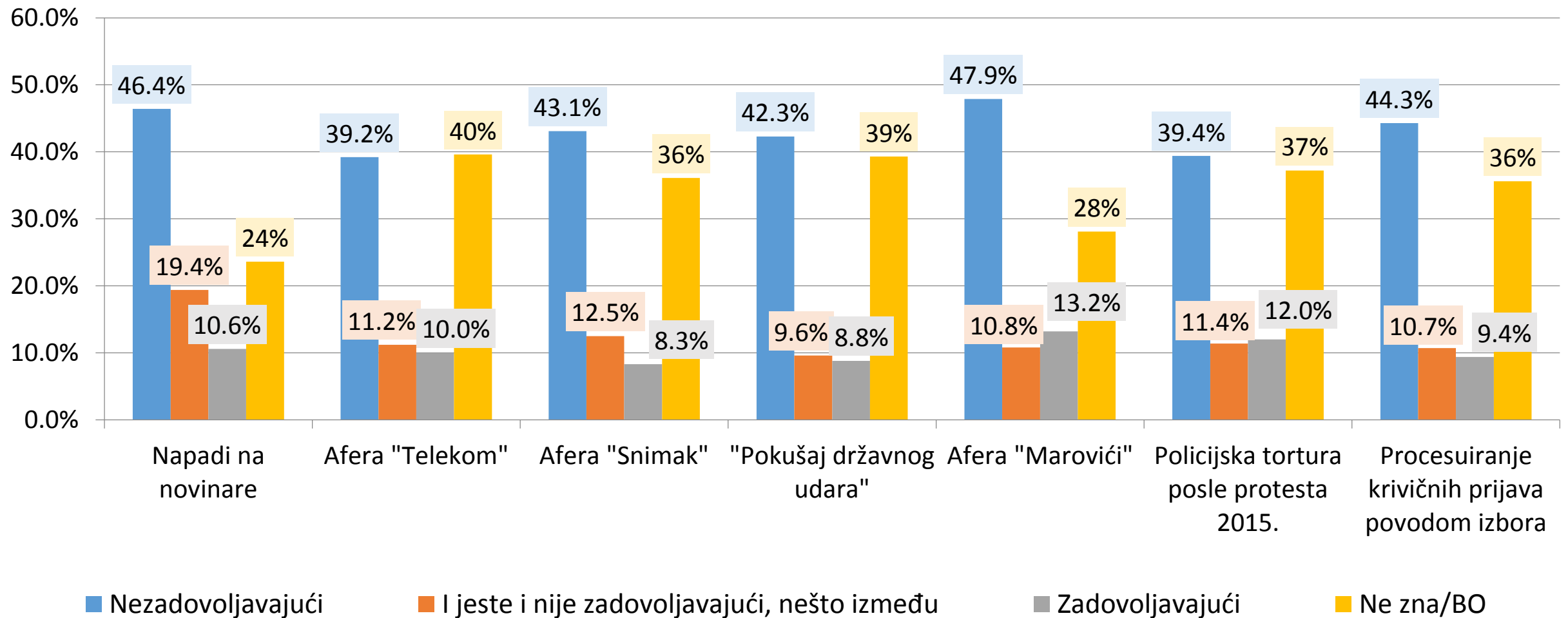

Kako ocjenjujete rad tužilaštva u sljedećim slučajevima?

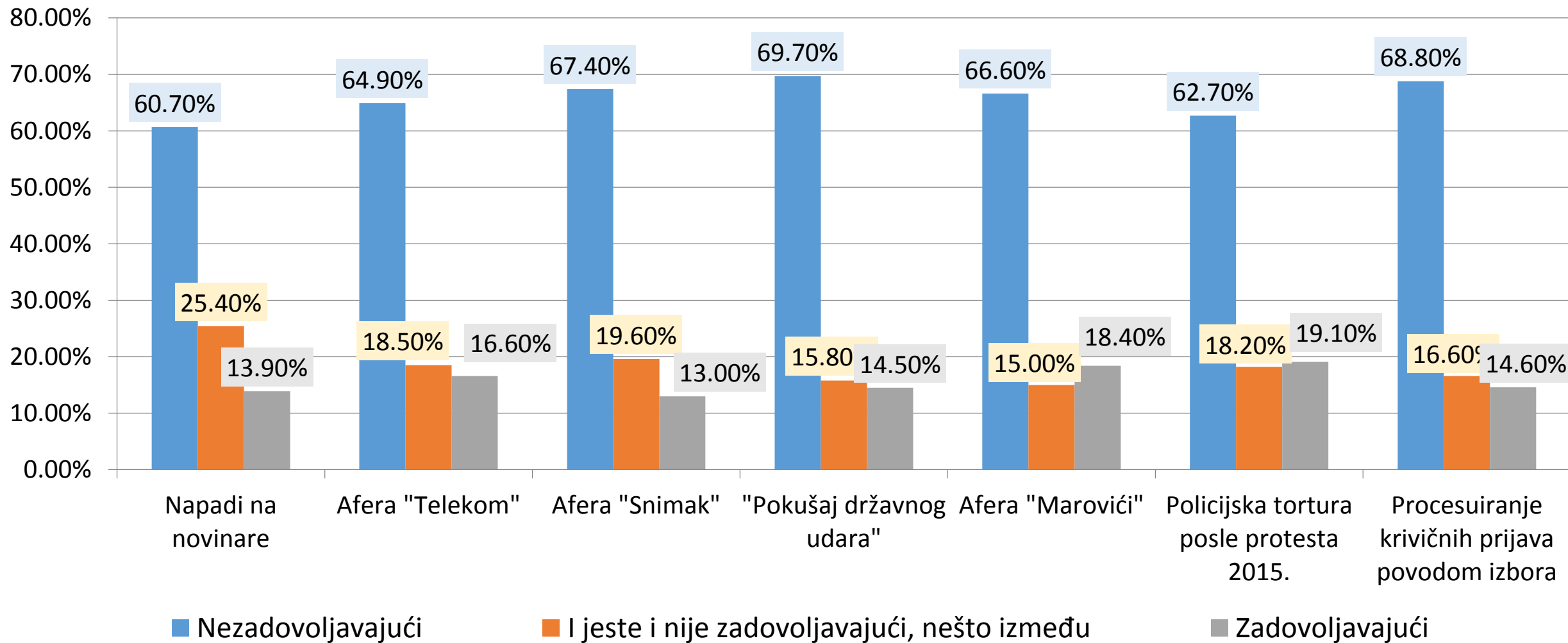
Procesuiranje krivičnih prijava povodom izbora (kupovina glasova isl)

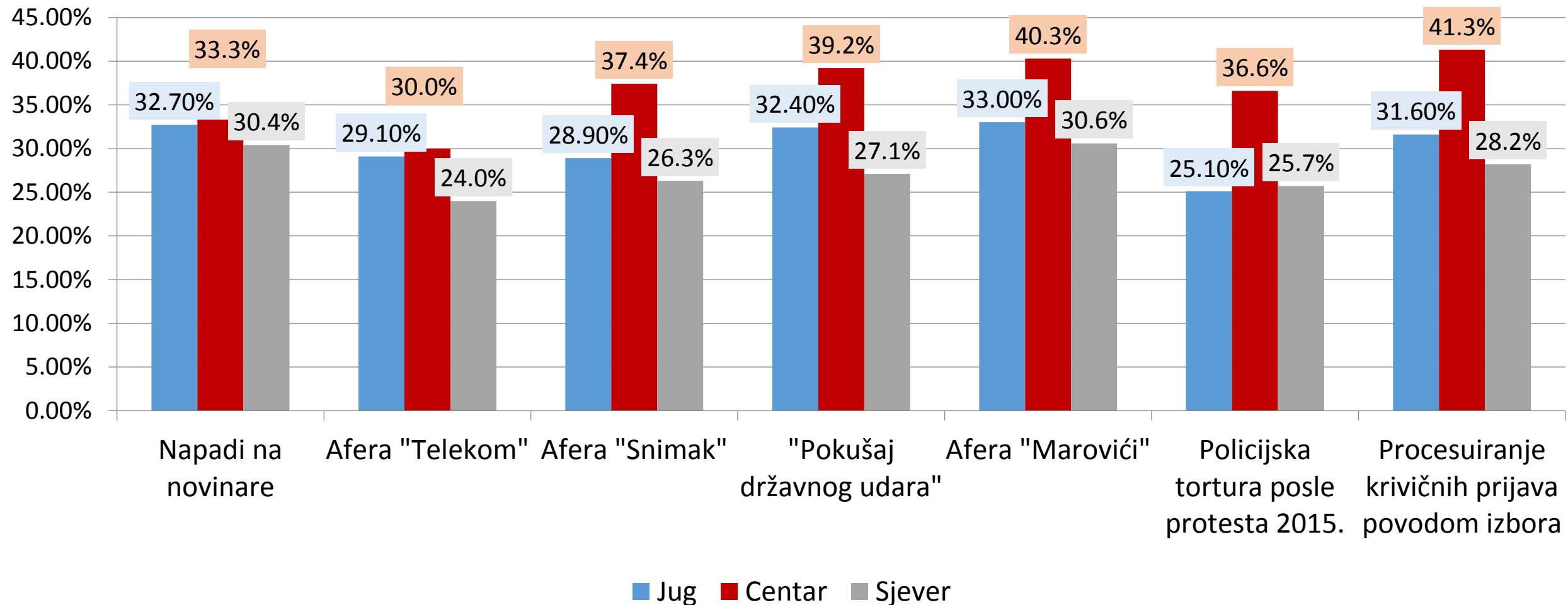
Kako ocjenjujete rad tužilaštva u sljedećim slučajevima?

Kako ocjenjujete rad tužilaštva u sljedećim slučajevima? (populacija koja ima stav)

Kako ocjenjujete rad tužilaštva u sljedećim slučajevima? (populacija koja ima stav)

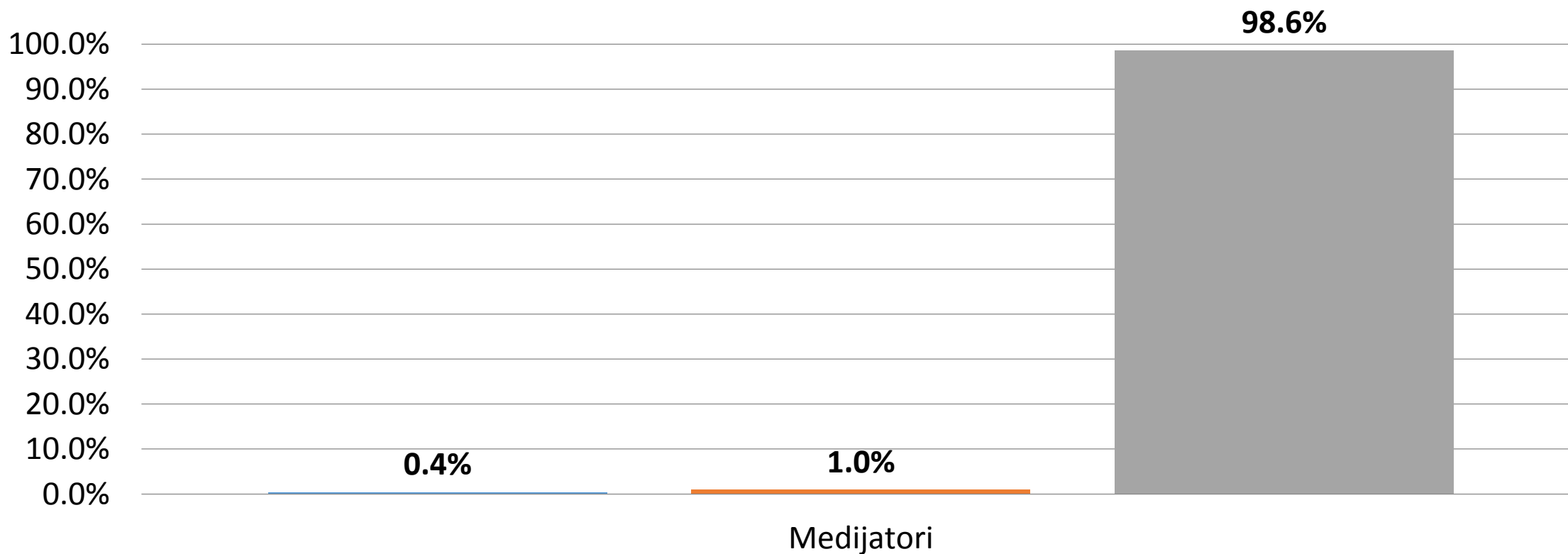
Medijatori

Kingdom of the Netherlands

Da li ste koristili usluge medijatora/posrednika u rješavanju spora

N=1016 (100%)

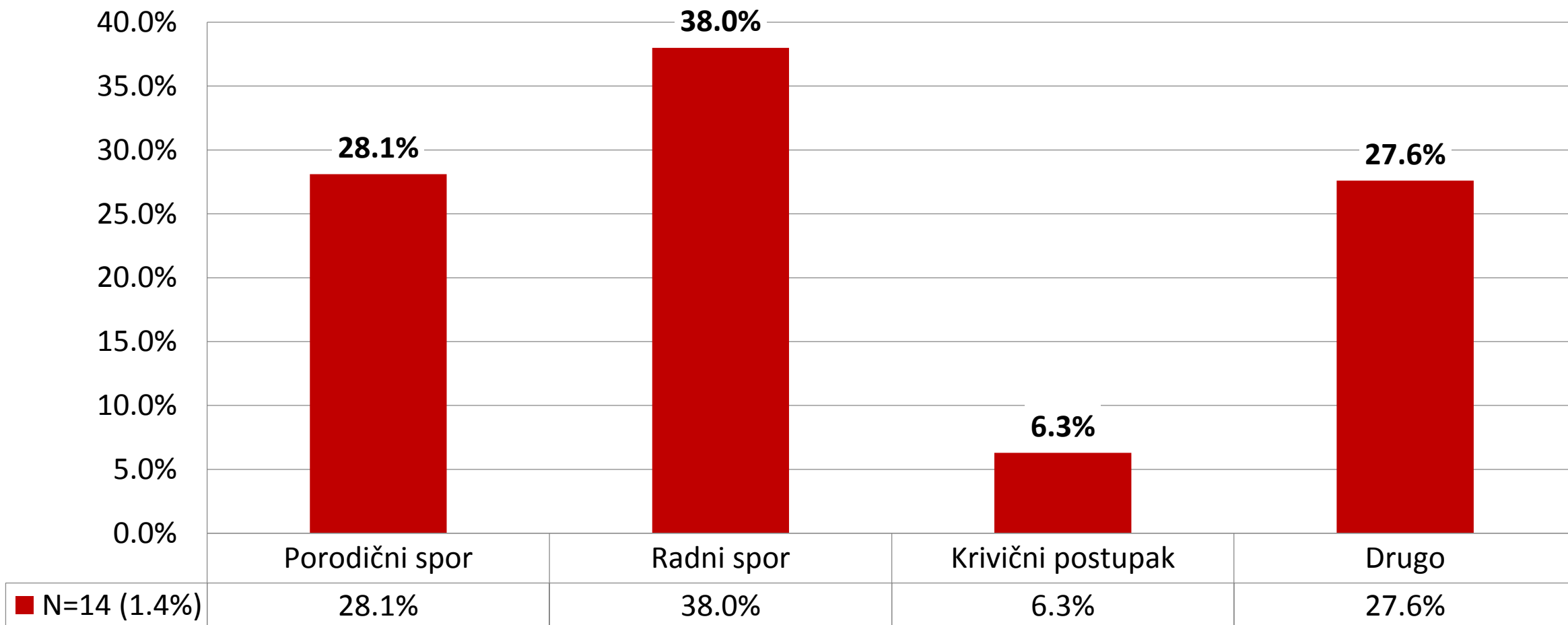
■ Da, ikada

■ Da, u poslednje dvije godine

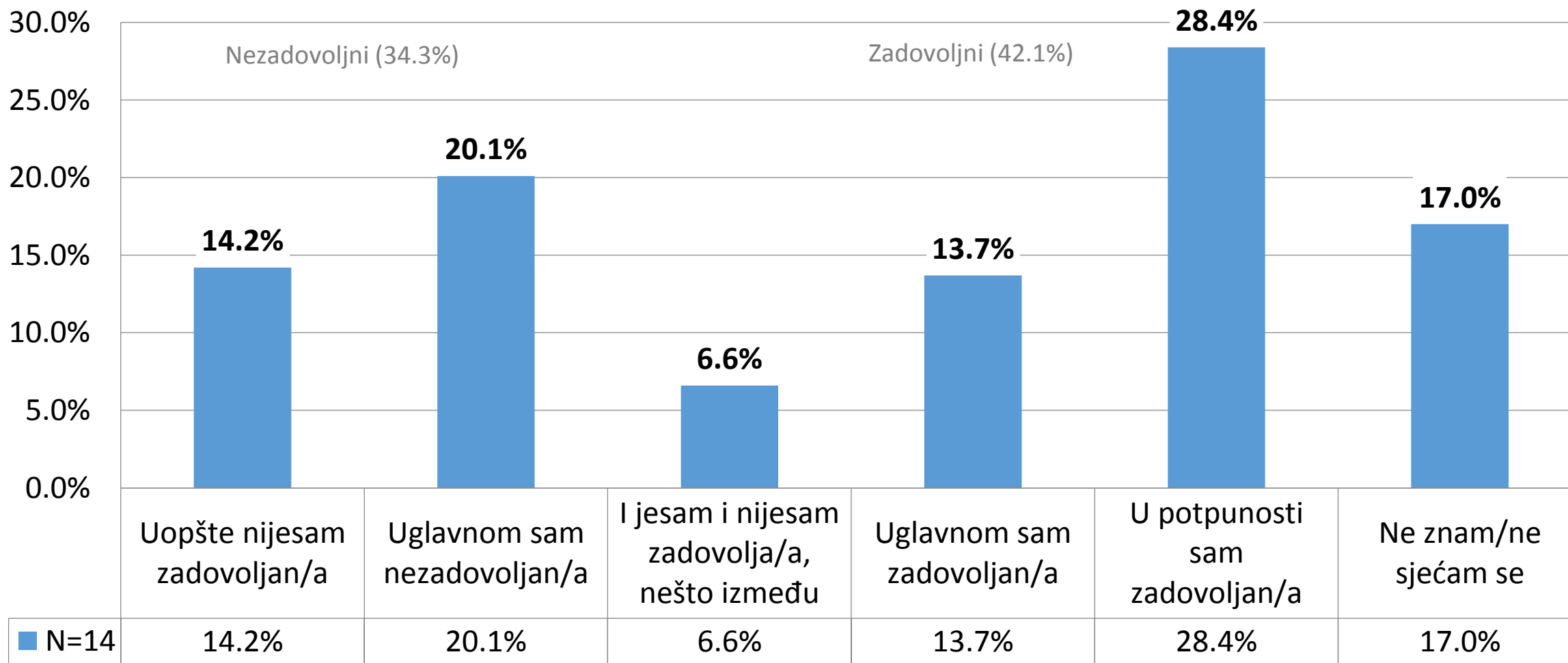
■ Ne

Za koje od sljedećih procesa su Vam bile potrebne usluge posrednika?

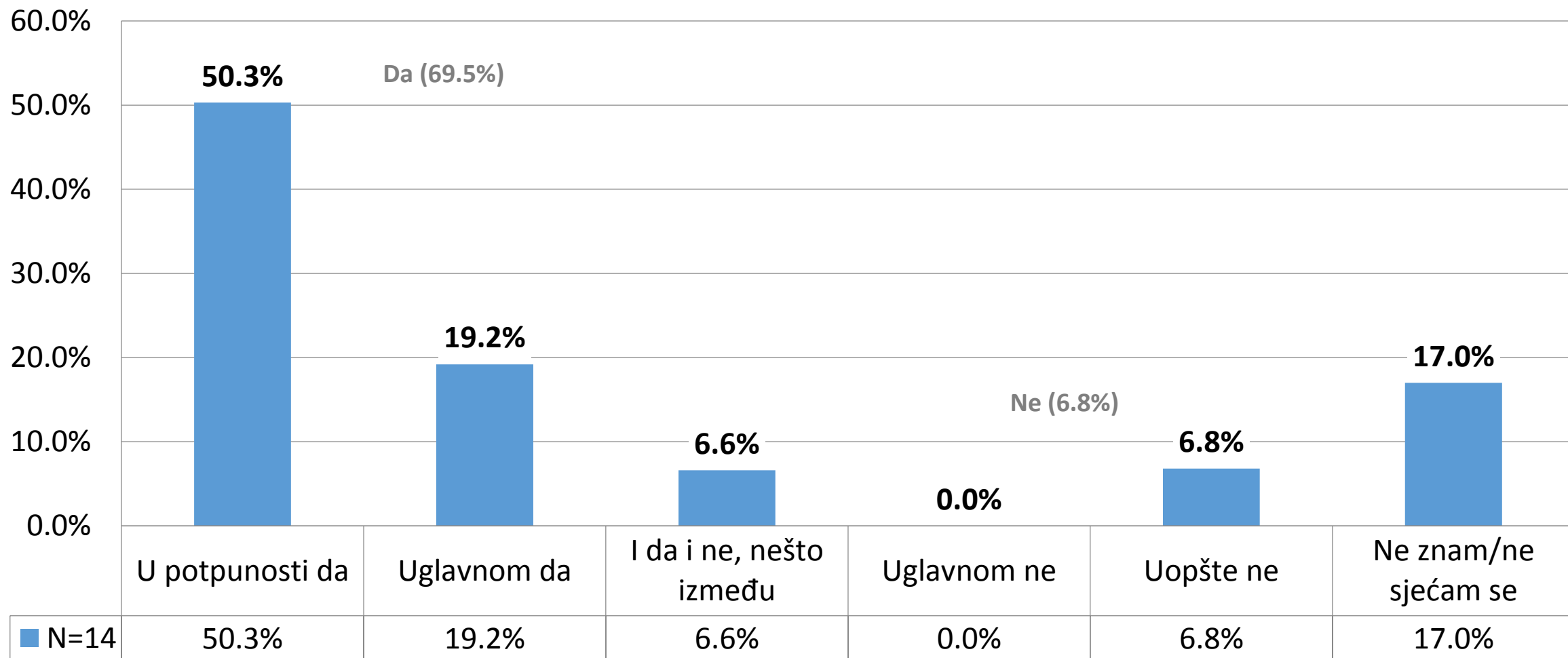
N=14, obuhvata populaciju koja je izjavila da je imala kontakt

U kojoj mjeri ste, generalno, zadovoljni ostvarenom saradnjom?

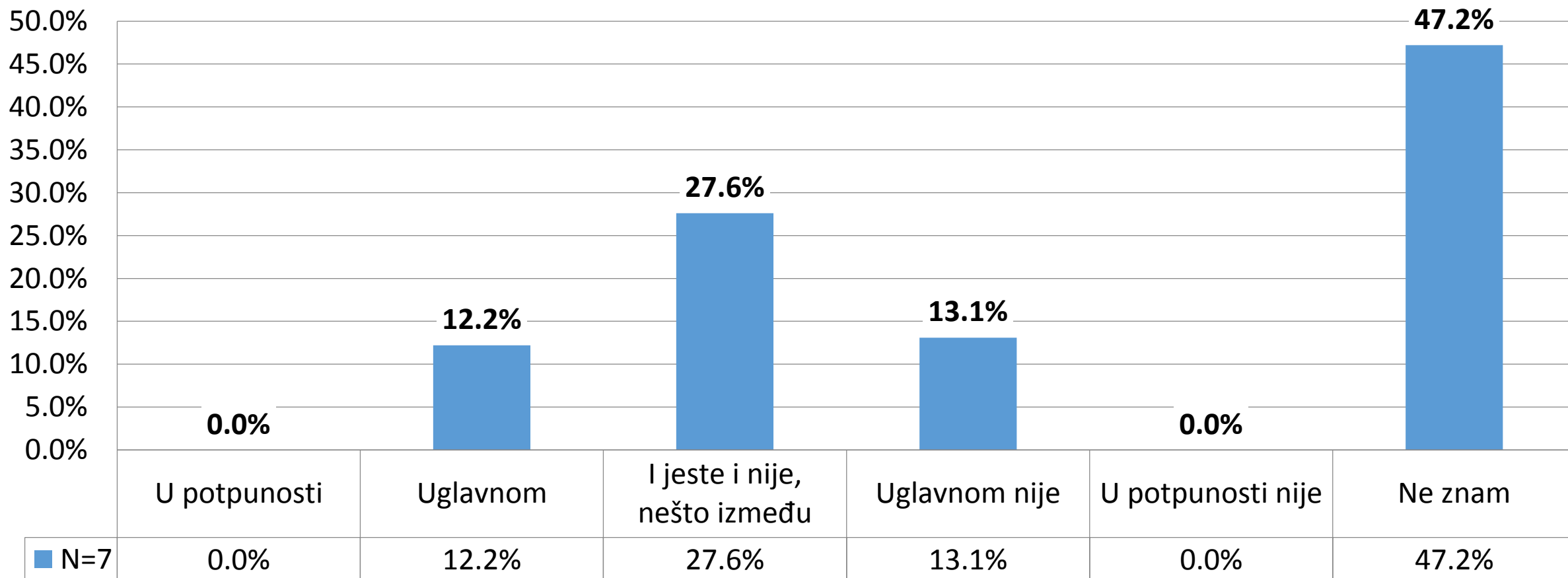

Da li su informacije koje Vam je pružio Vaš posrednik o postupku medijacije bile jasno izložene i dovoljne?

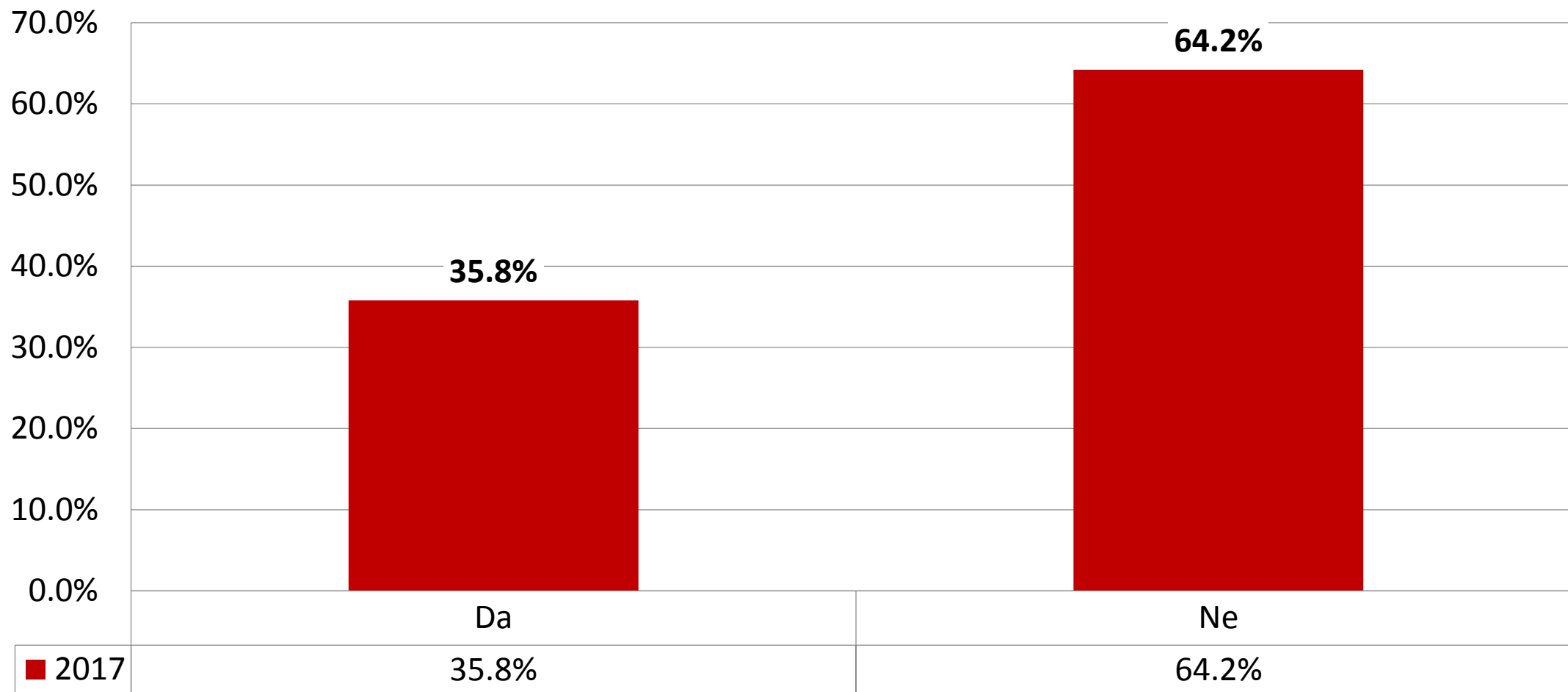

Ako nije, u kojoj mjeri je doprinijelo sudskom rješenju spora?

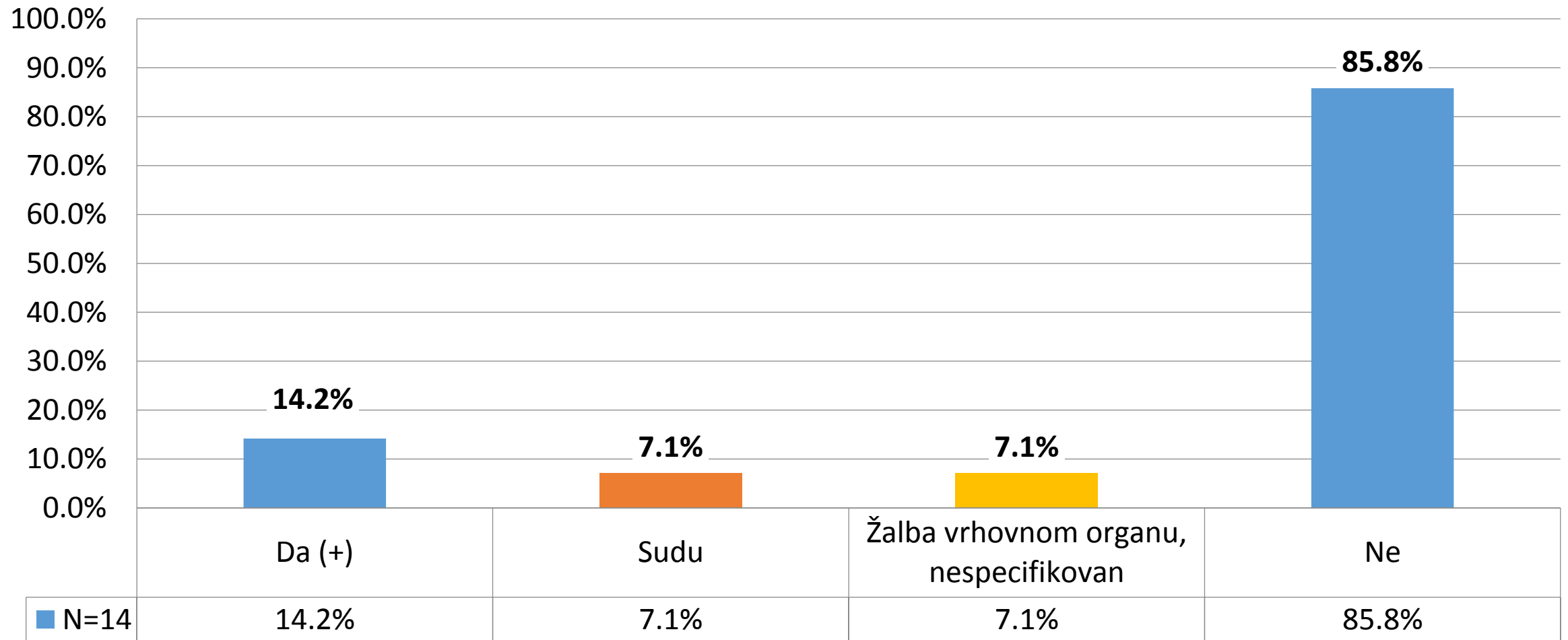
N=7 (50.5% ispitanika koji su koristili usluge medijacije)

Da li ste posredniku platili uslugu medijacije?

Da li ste upoznati na koji način možete podnijeti eventualnu pritužbu na rad medijatora? Ako da, navedite kome.

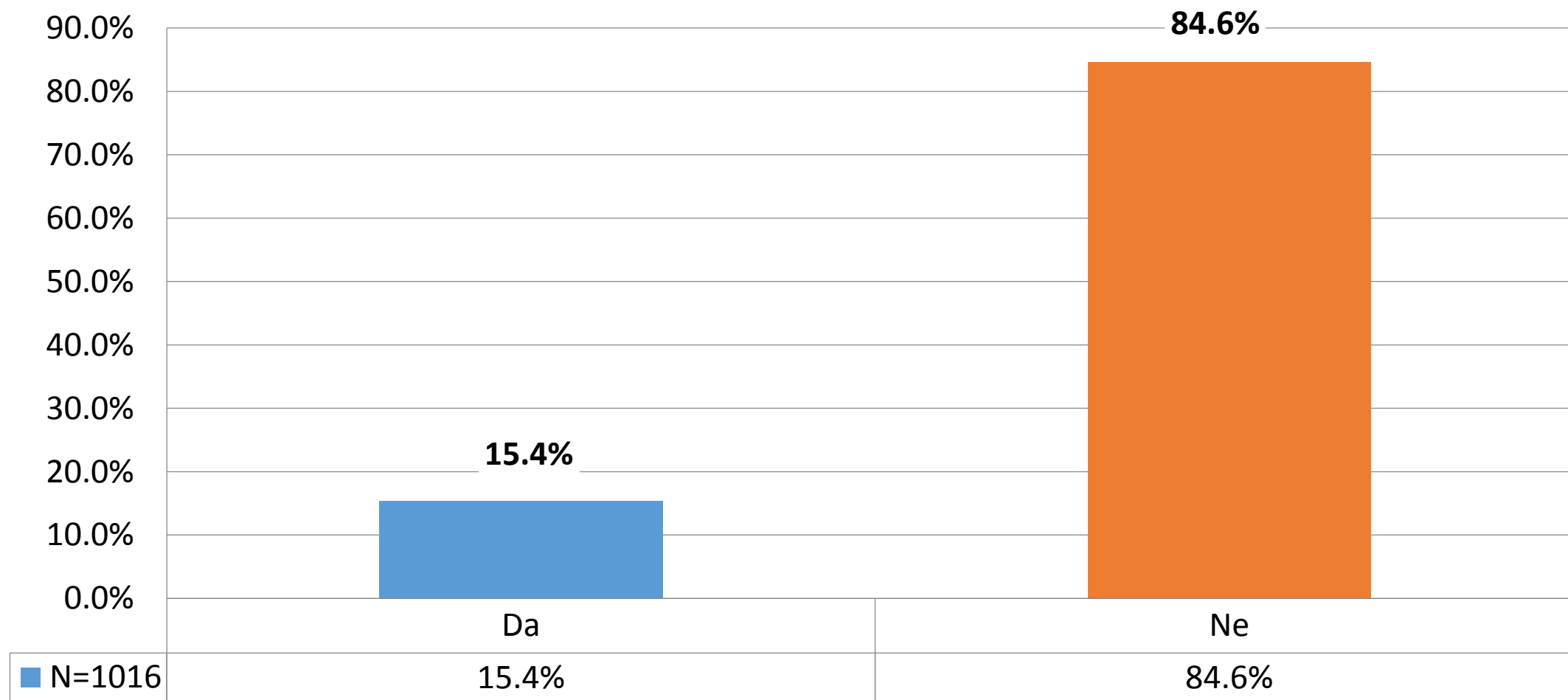
ADVOKATI

Kingdom of the Netherlands

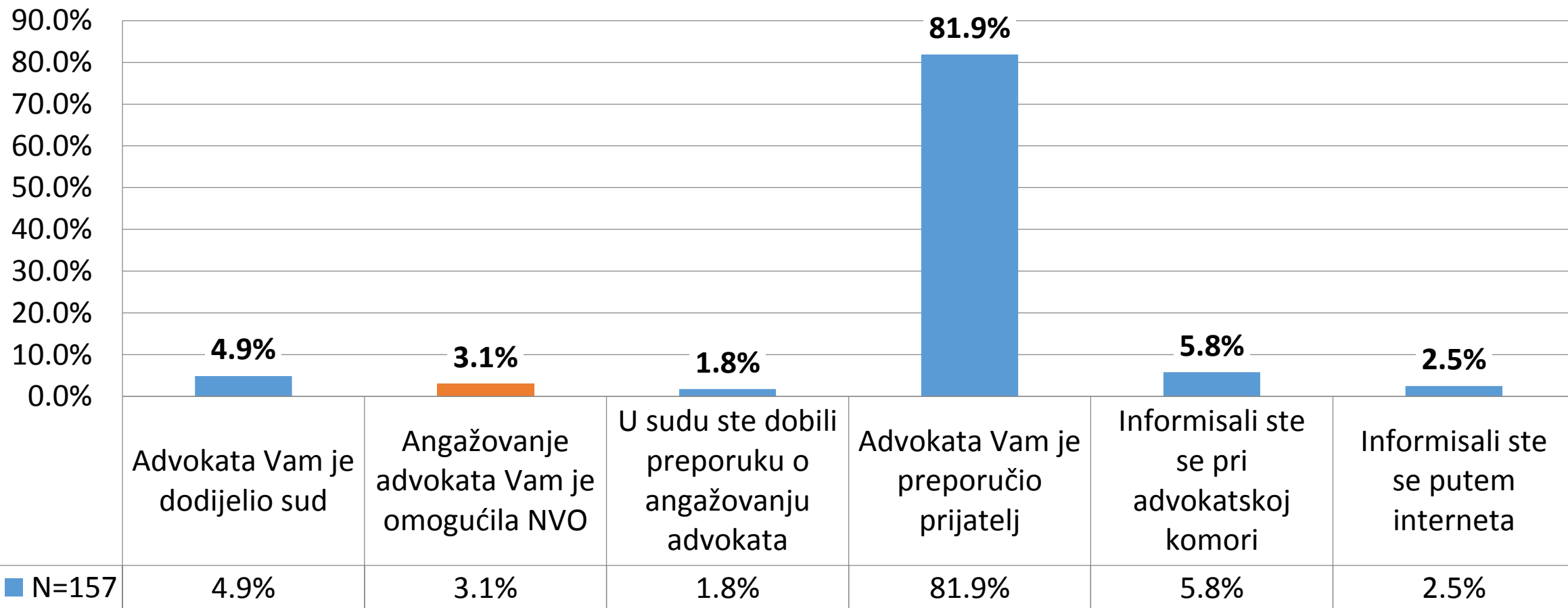
Da li ste nekad angažovali advokata?

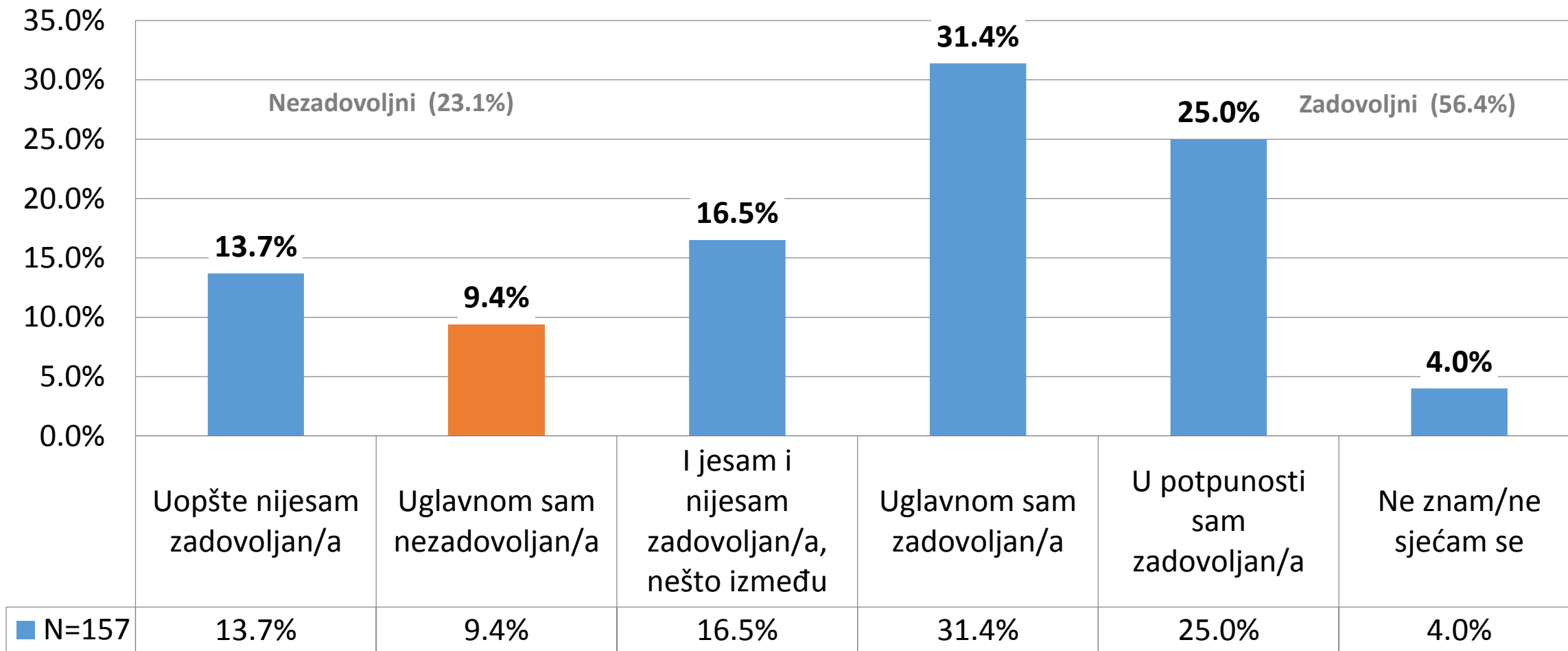
Kako ste započeli saradnju?

N=157 (15.4%)

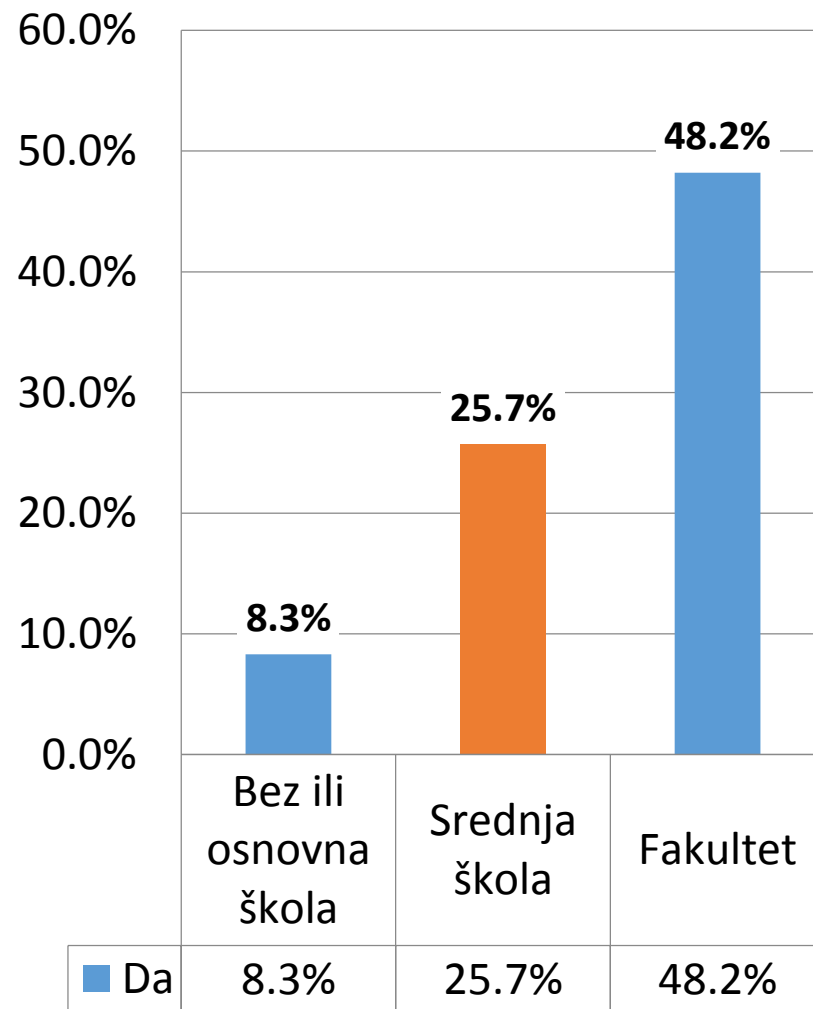
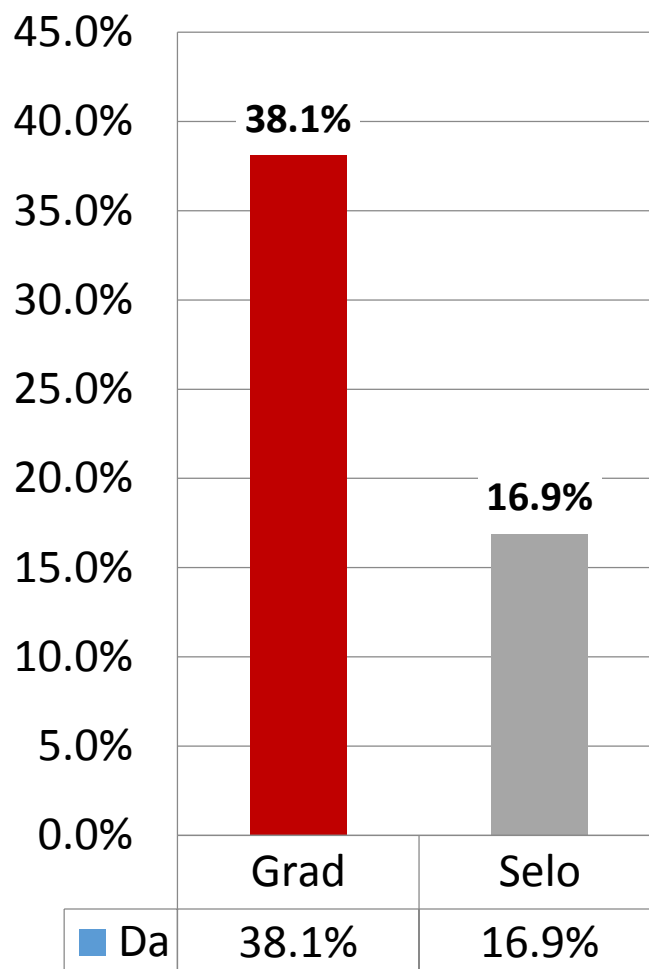
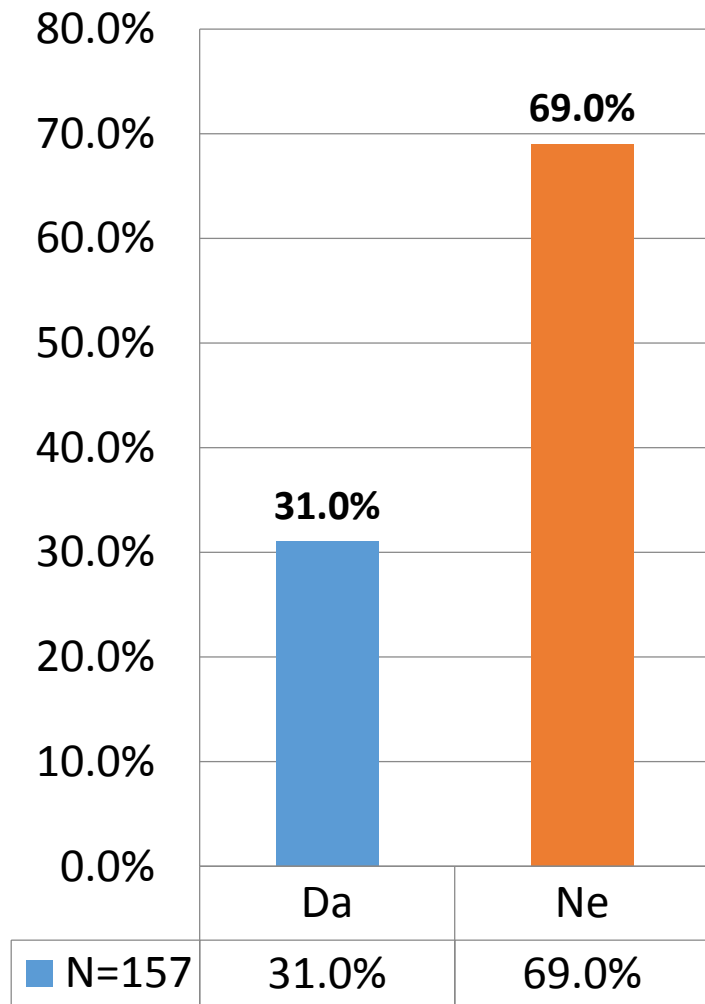
obuhvata uzorak odgovora da ikada i da u posljednje 2 godine

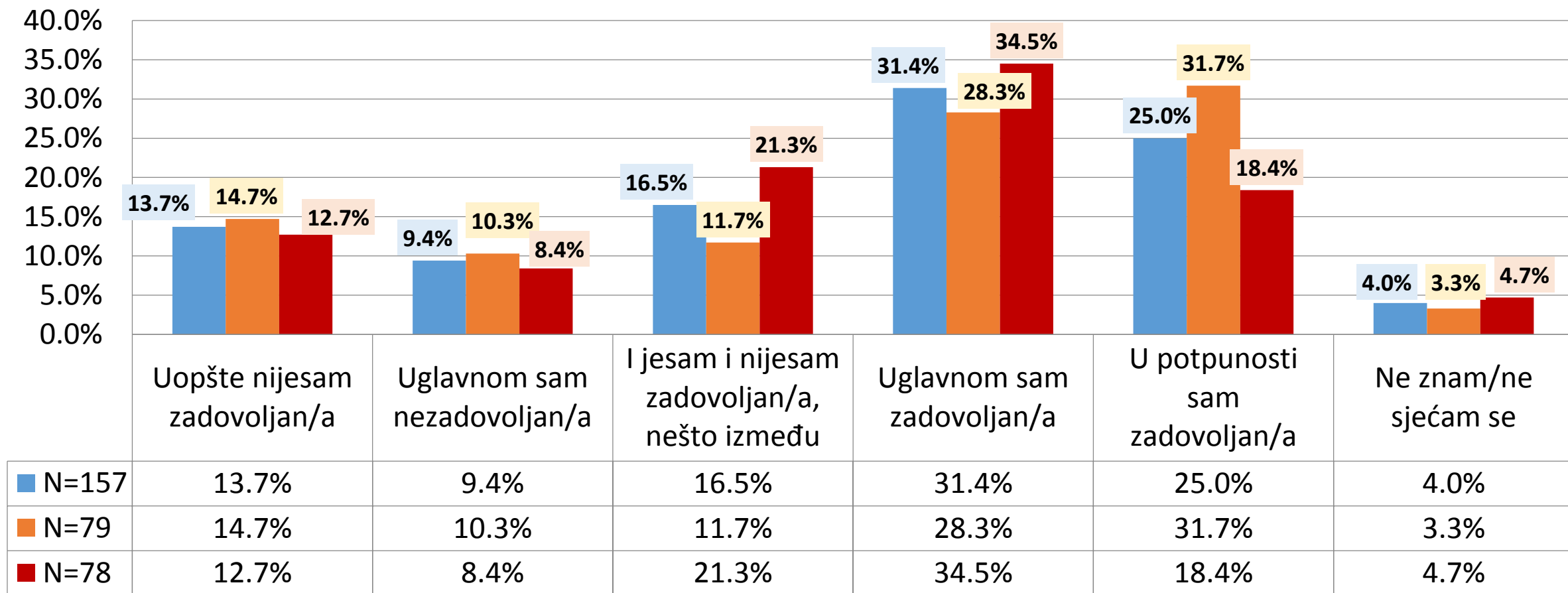
U kojoj ste mjeri generalno zadovoljni kvalitetom pružene usluge?

Znate li kome možete da se žalite u slučaju nesavjesnog rada advokata?

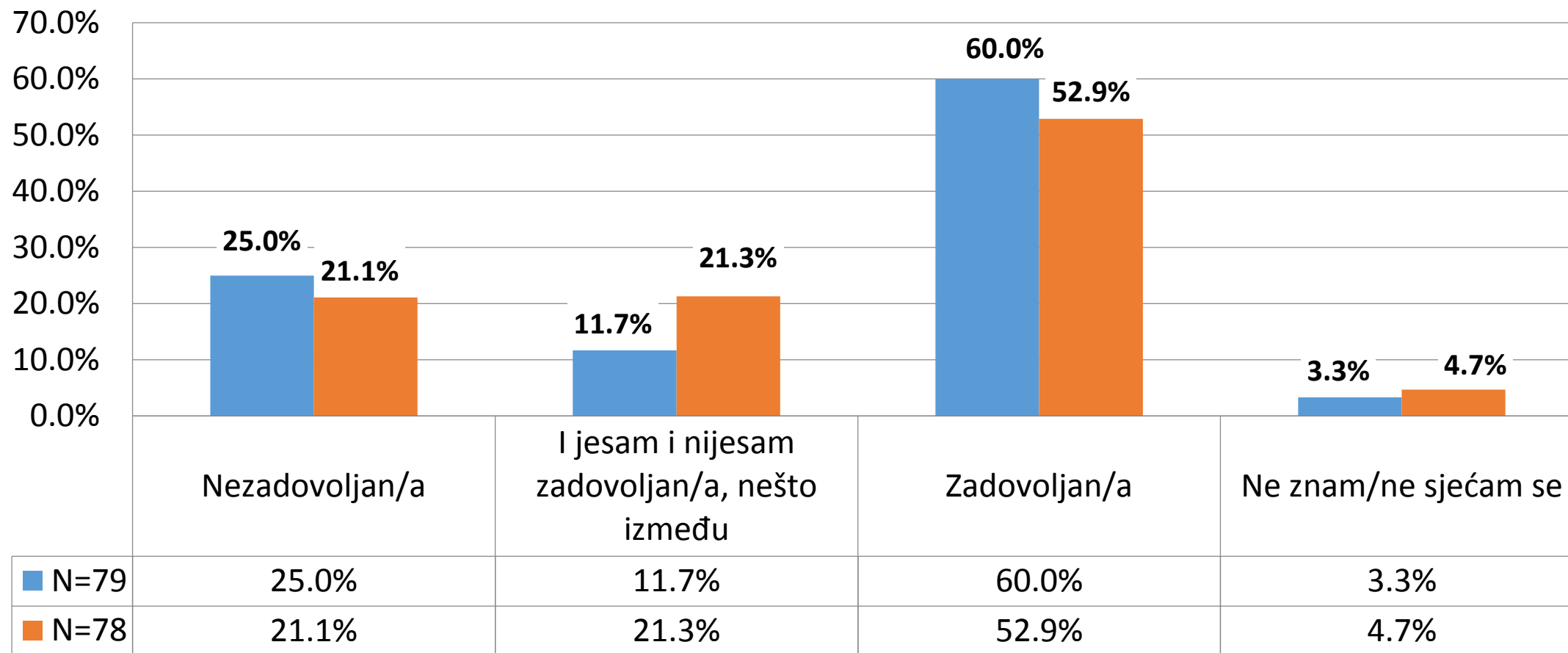

U kojoj ste mjeri generalno zadovoljni kvalitetom pružene usluge?

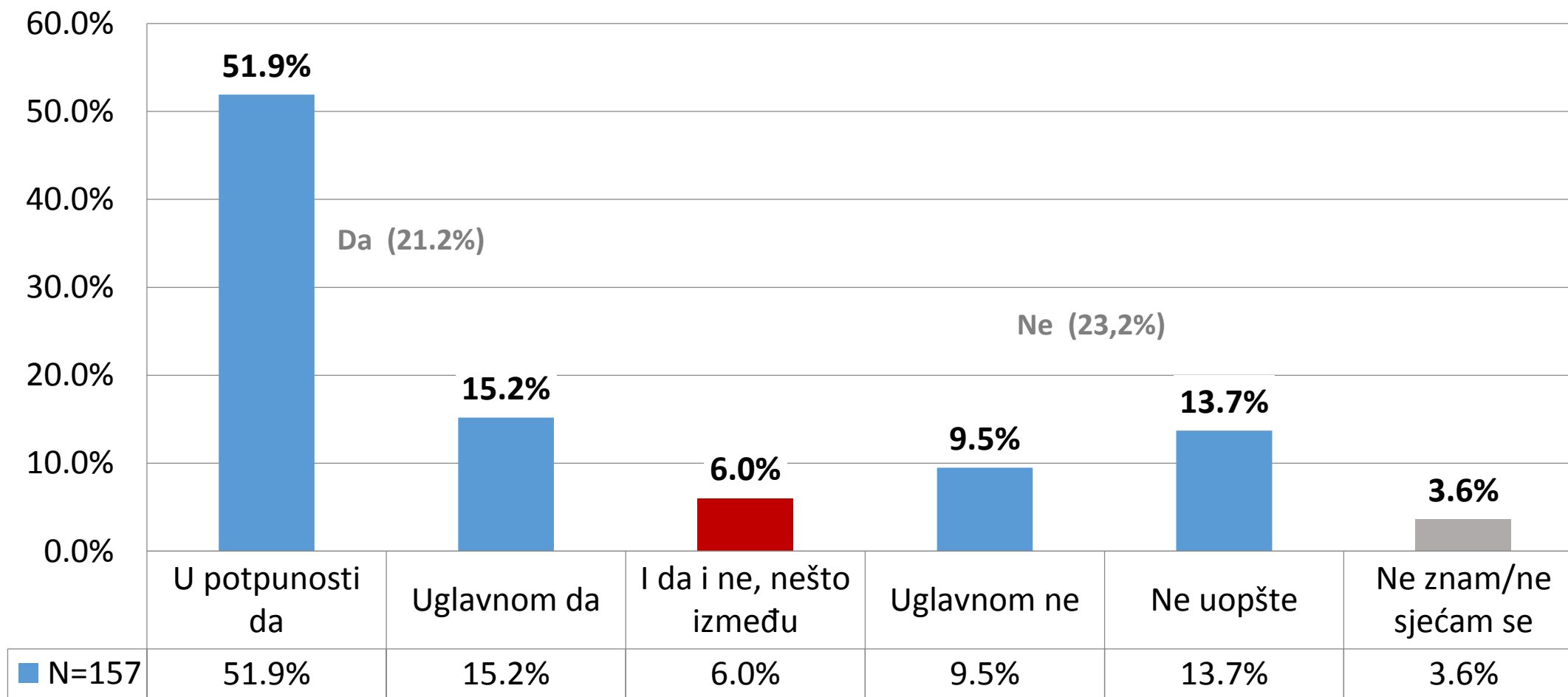
N=157 ispitanici koji su imali kontakt sa advokatom; N=79 ispitanici koji su imali kontakt u posljednje dvije godine; N=78 ispitanici koji su imali kontakt prije dvije godine

U kojoj ste mjeri generalno zadovoljni kvalitetom pružene usluge?

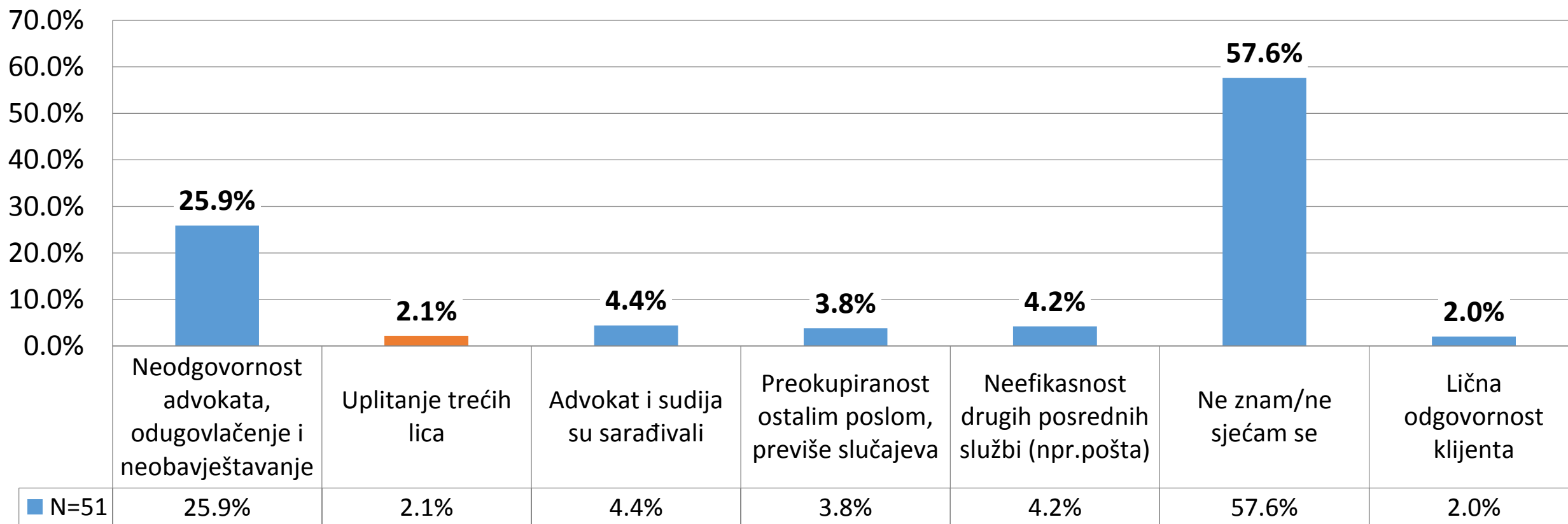
N=157 ispitanici koji su imali kontakt sa advokatom; N=79 ispitanici koji su imali kontakt u posljednje dvije godine; N=78 ispitanici koji su imali kontakt prije dvije godine

Da li ste blagovremeno bili obaviješteni o svim bitnim promjenama u predmetu?

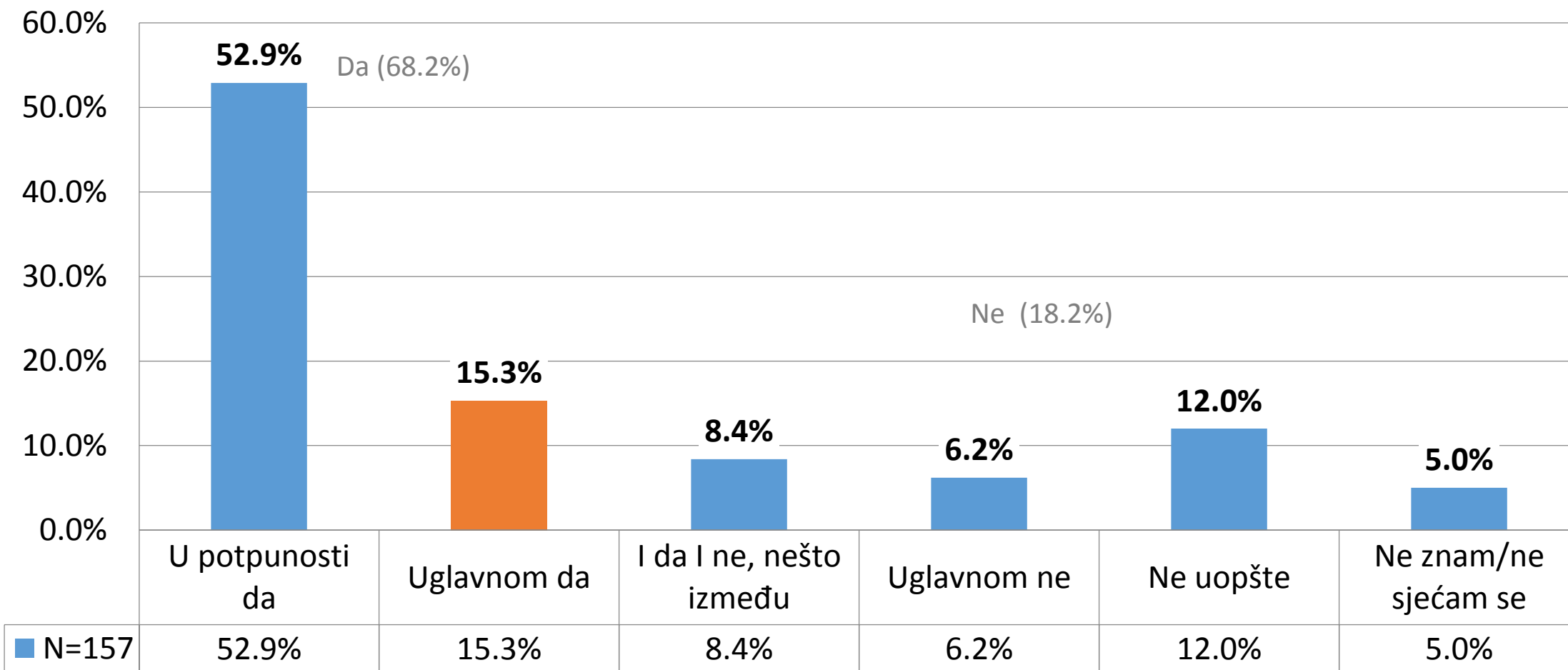

Zbog čega niste blagovremeno bili obaviješteni o svim bitnim promjenama u predmetu?

N=51 (32.5% ispitanika koji su imali kontakt sa advokatima, a koji su negativno odgovorili na prethodno pitanje)

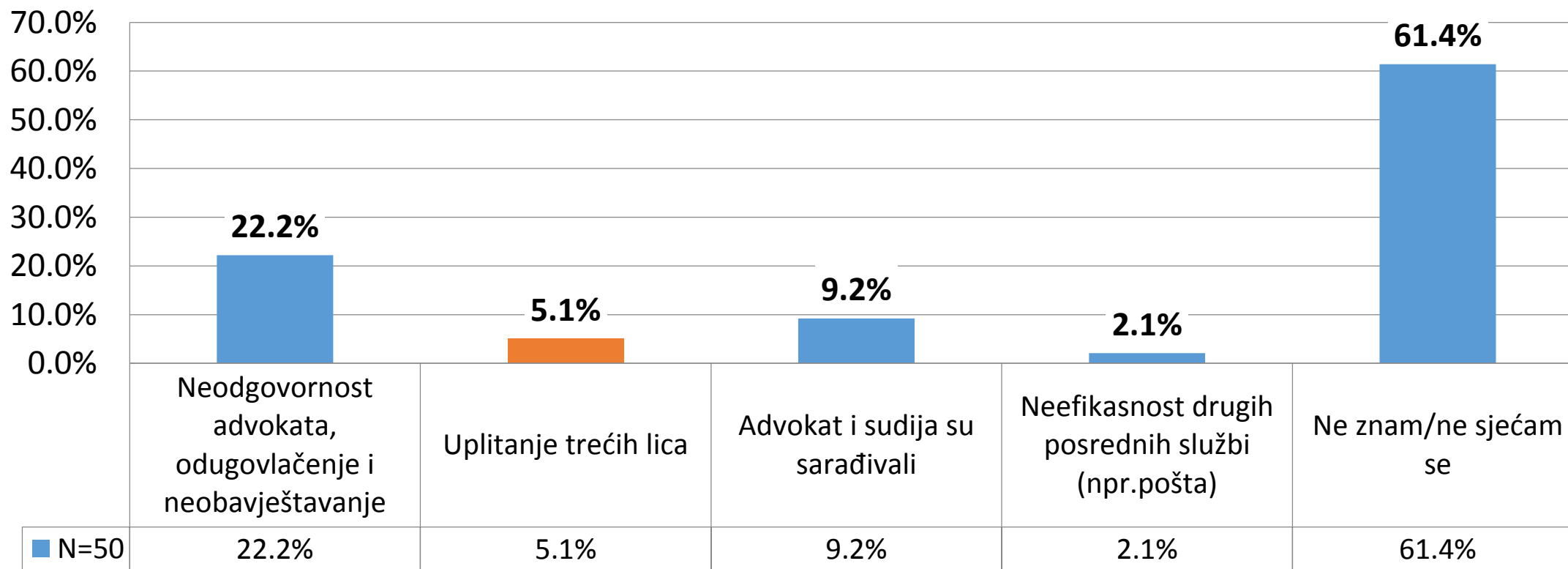

Da li ste na Vaš zahtjev blagovremeno bili obaviješteni i o svim pojedinostima predmeta?

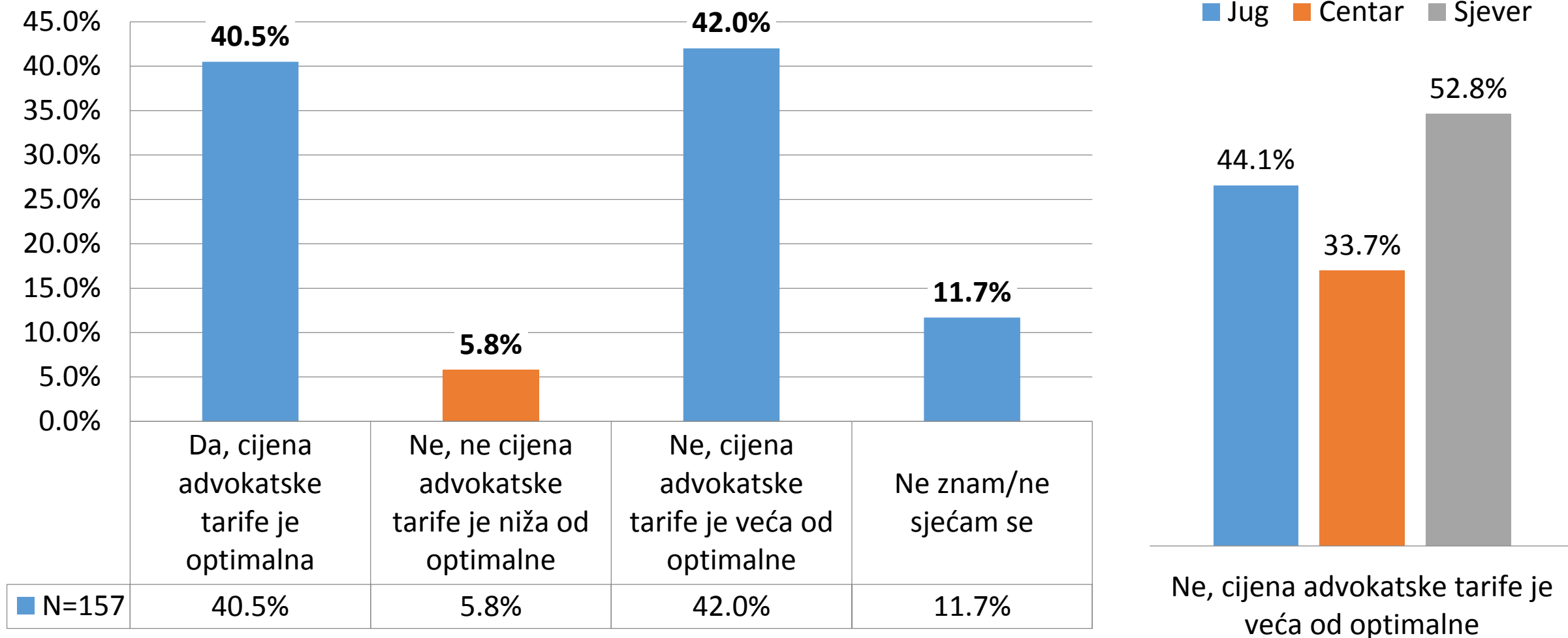

Zbog čega niste blagovremeno bili obaviješteni o i o svim pojedinostima predmeta?

N=50 (31.6% ispitanika koji su koristili usluge advokata, a koji su negativno odgovorili na prethodno pitanje)

Da li je cijena advokatskih usluga po tarifi optimalna?

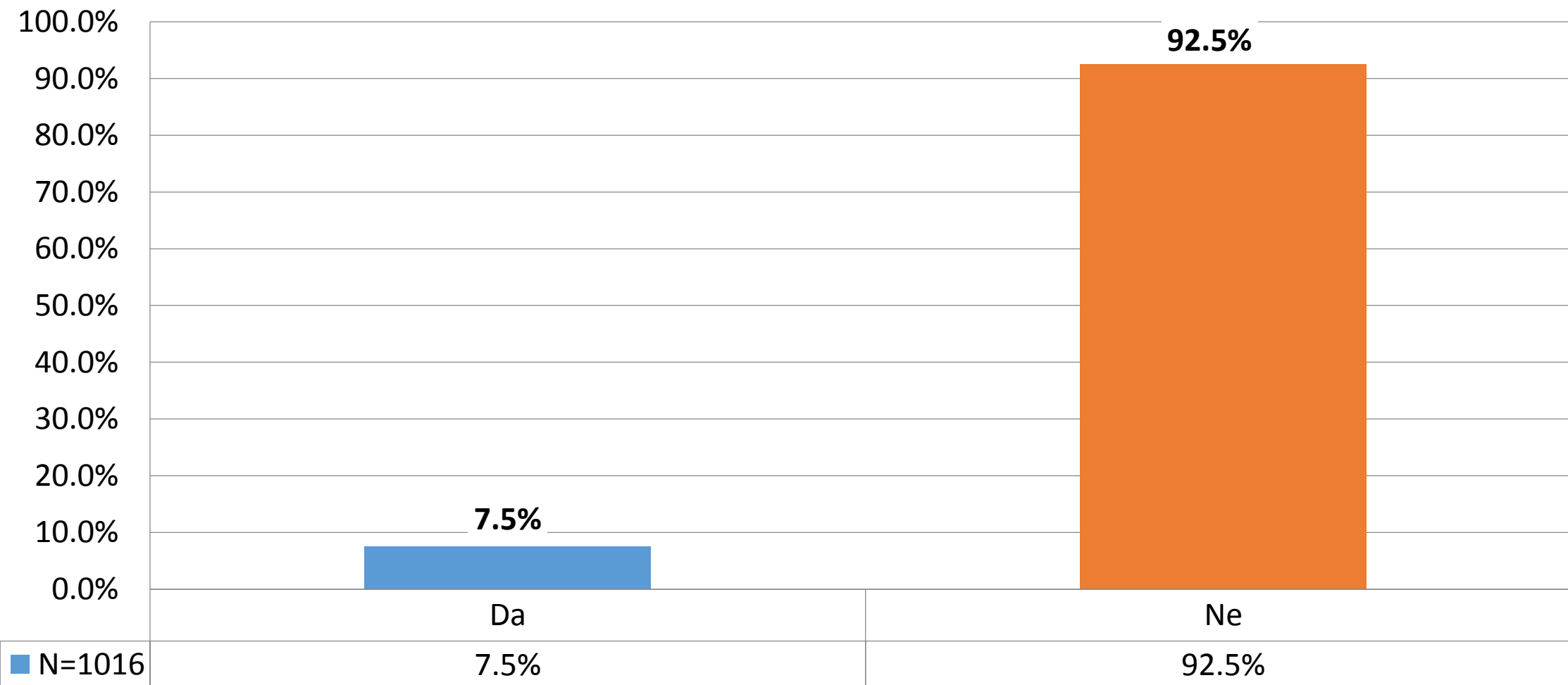
Sudski vještaci

Kingdom of the Netherlands

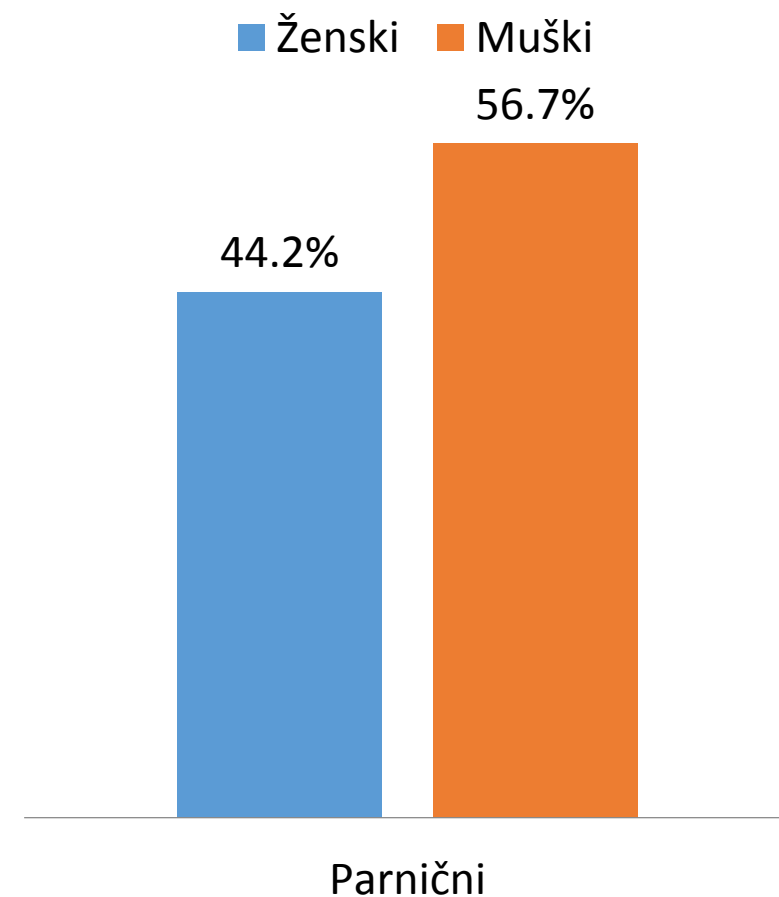
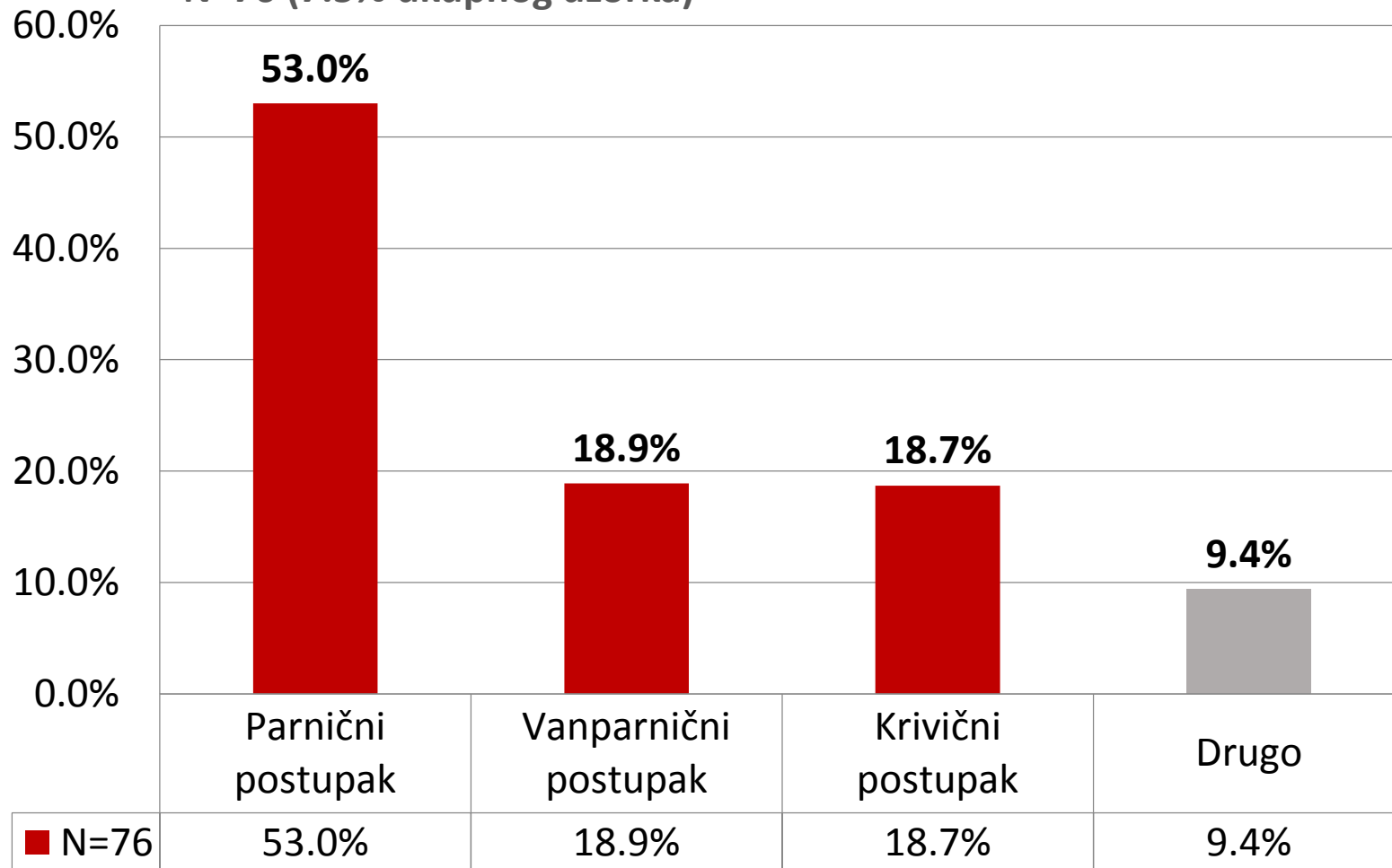

Da li ste učestvovali u sudskom ili drugom postupku u kome je angažovan sudski vještak?

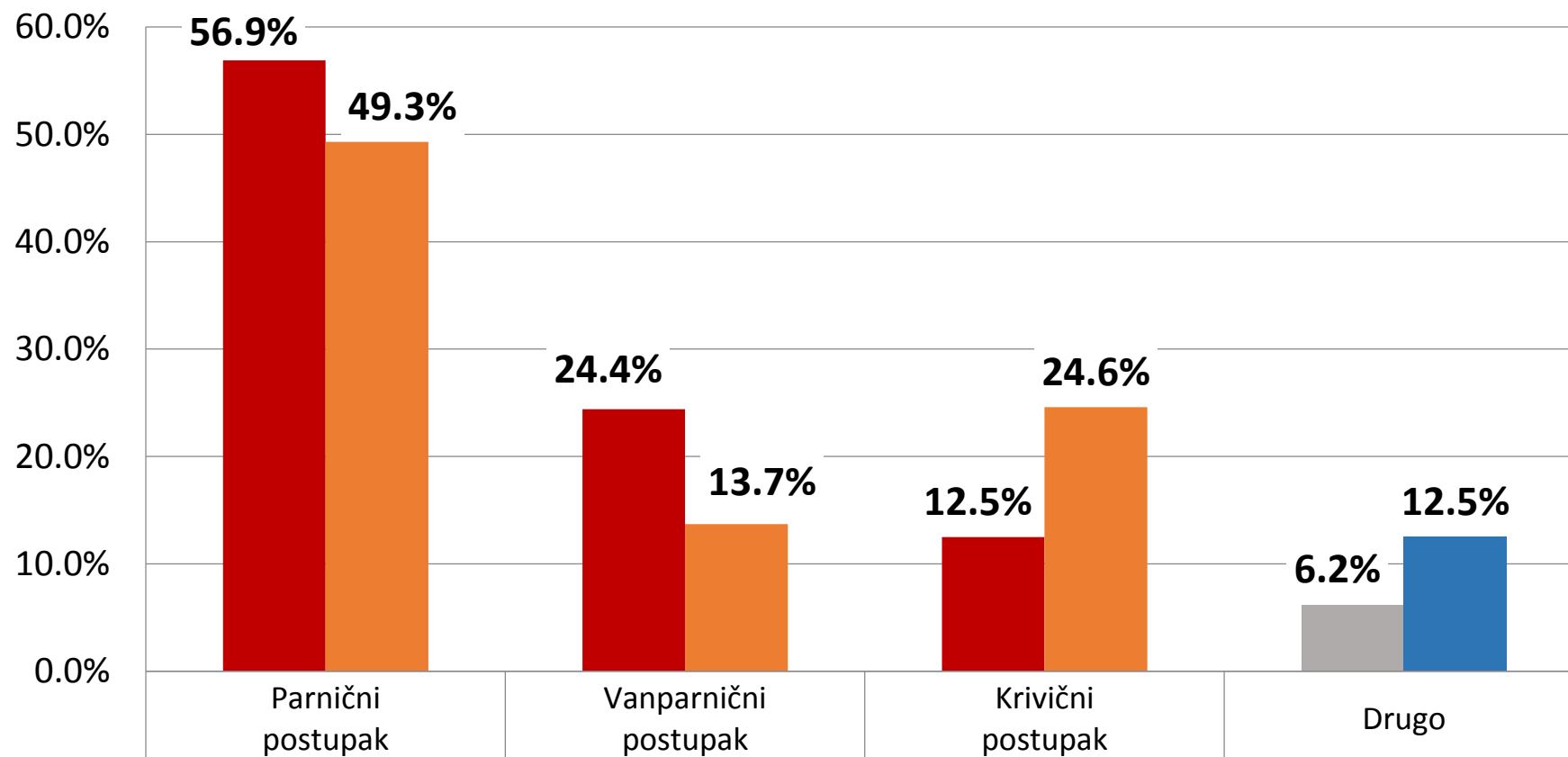

U kojoj vrsti postupka je bio angažovan vještak?

N=76 (7.5% ukupnog uzorka)

U kojoj vrsti postupka je bio angažovan vještak?

■ N=37, imali kontakt u posljednje 2 godine

■ N=39, imali kontakt ranije

Parnični
postupak

Vanparnični
postupak

Krivični
postupak

Drugo

56.9%

24.4%

12.5%

6.2%

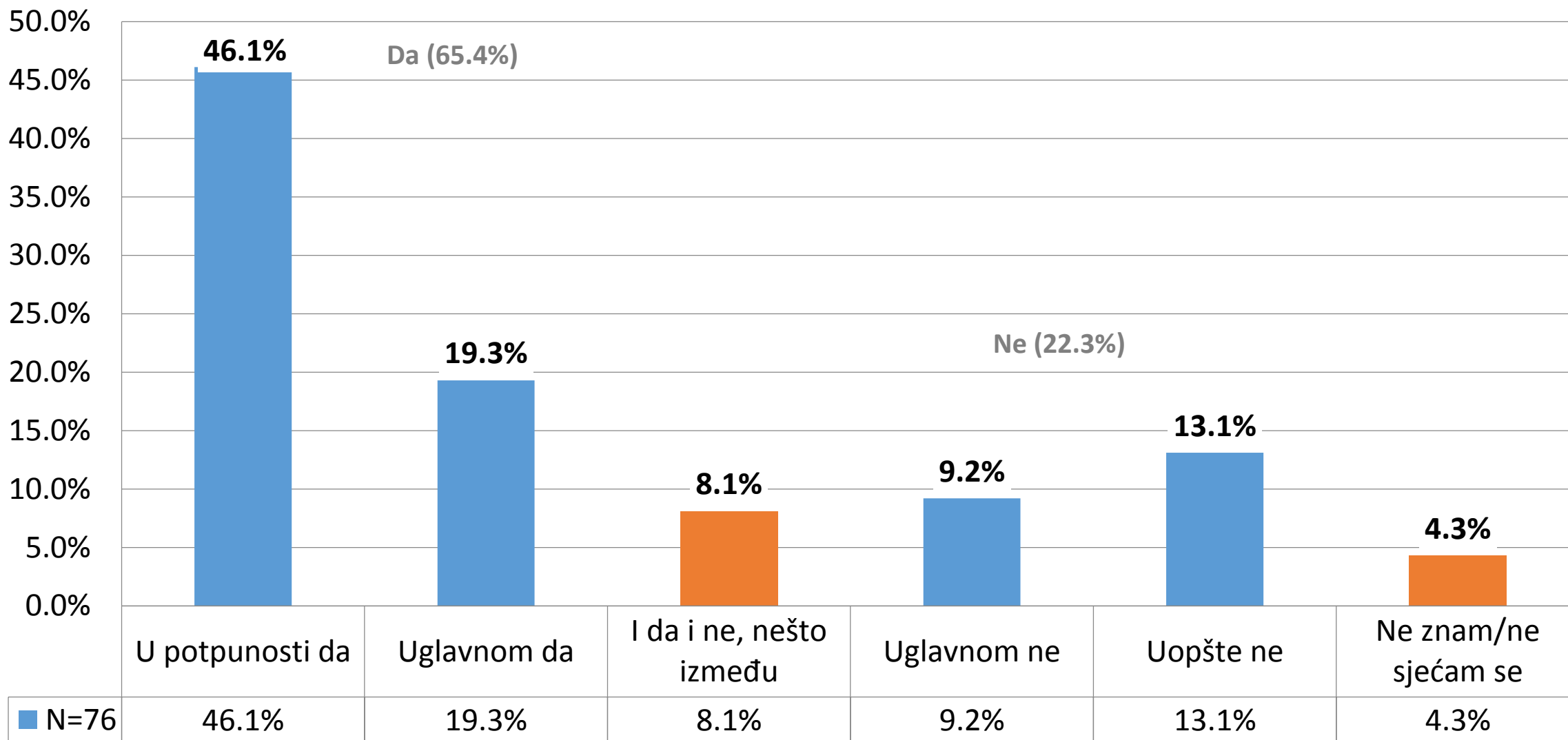
49.3%

13.7%

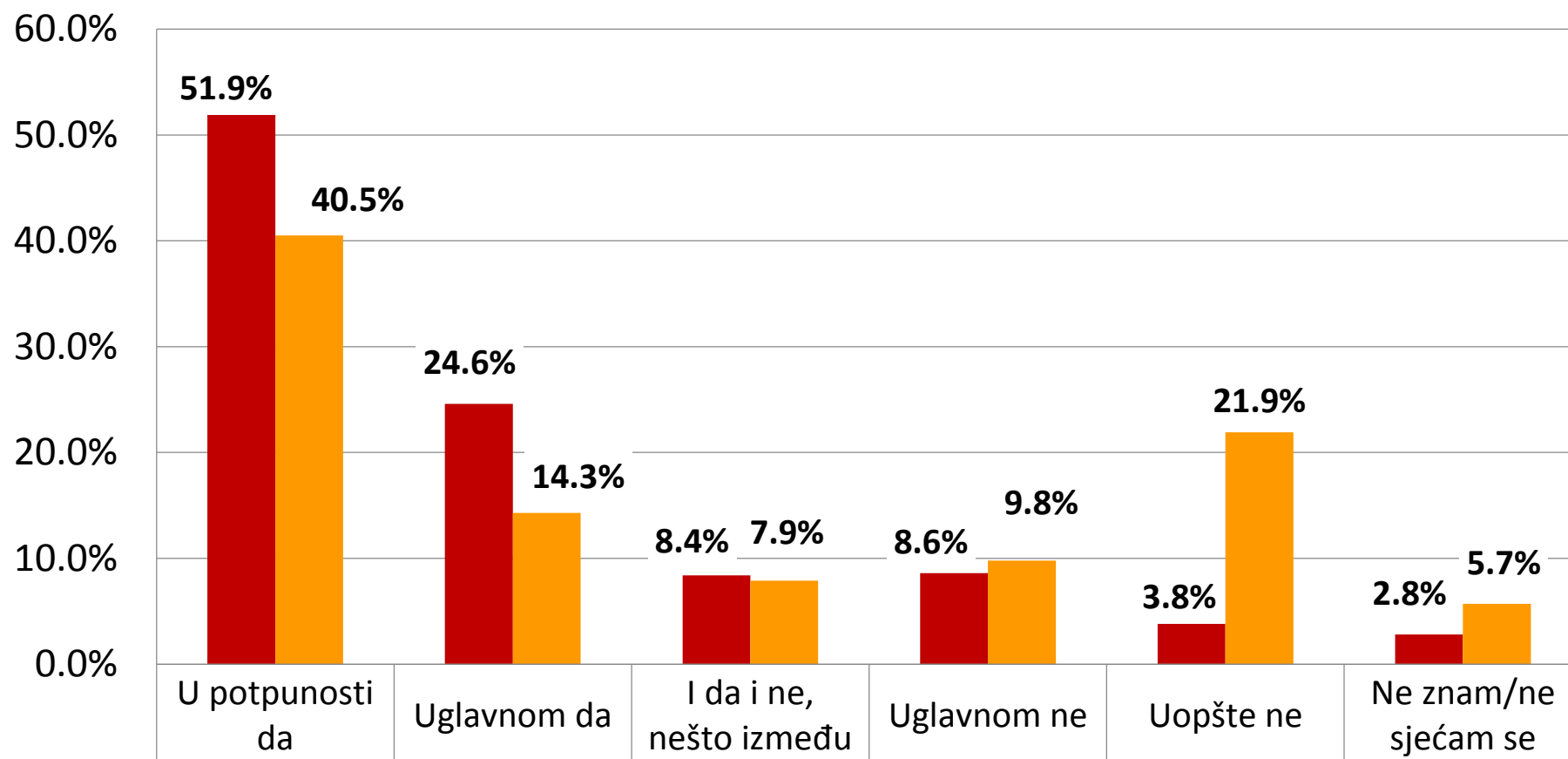
24.6%

12.5%

Da li je Nalaz i mišljenje koji je uradio sudski vještak bio precizan i razumljiv?

Da li je Nalaz i mišljenje koji je uradio sudski vještak bio precizan i razumljiv?

■ N=37, imali kontakt u posljednje 2godine

■ N=39, imali kontakt ranije

51.9%

40.5%

24.6%

14.3%

8.4%

7.9%

8.6%

9.8%

3.8%

21.9%

2.8%

5.7%

U potpunosti da

Uglavnom da

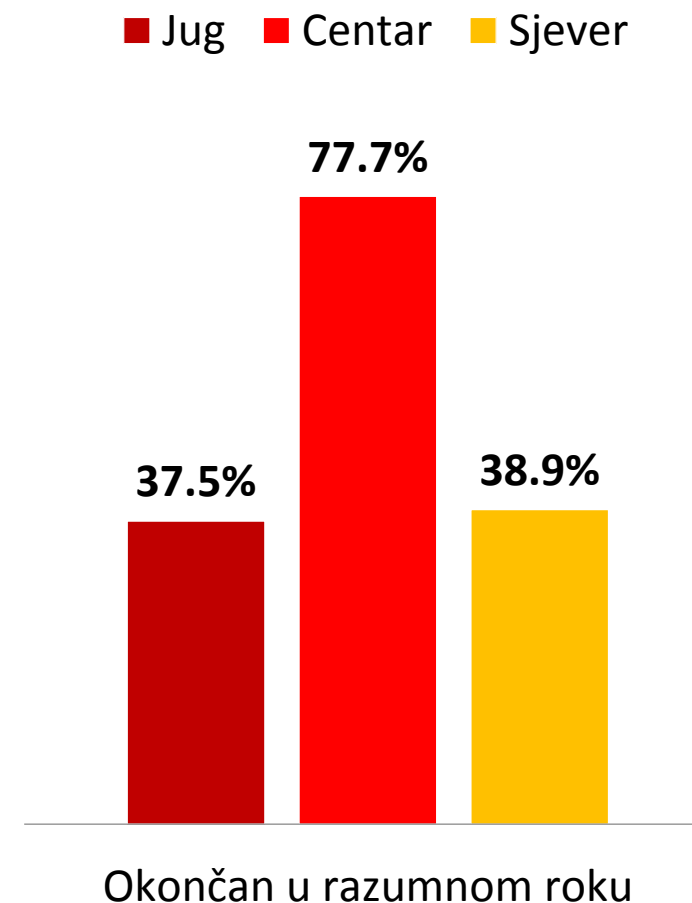
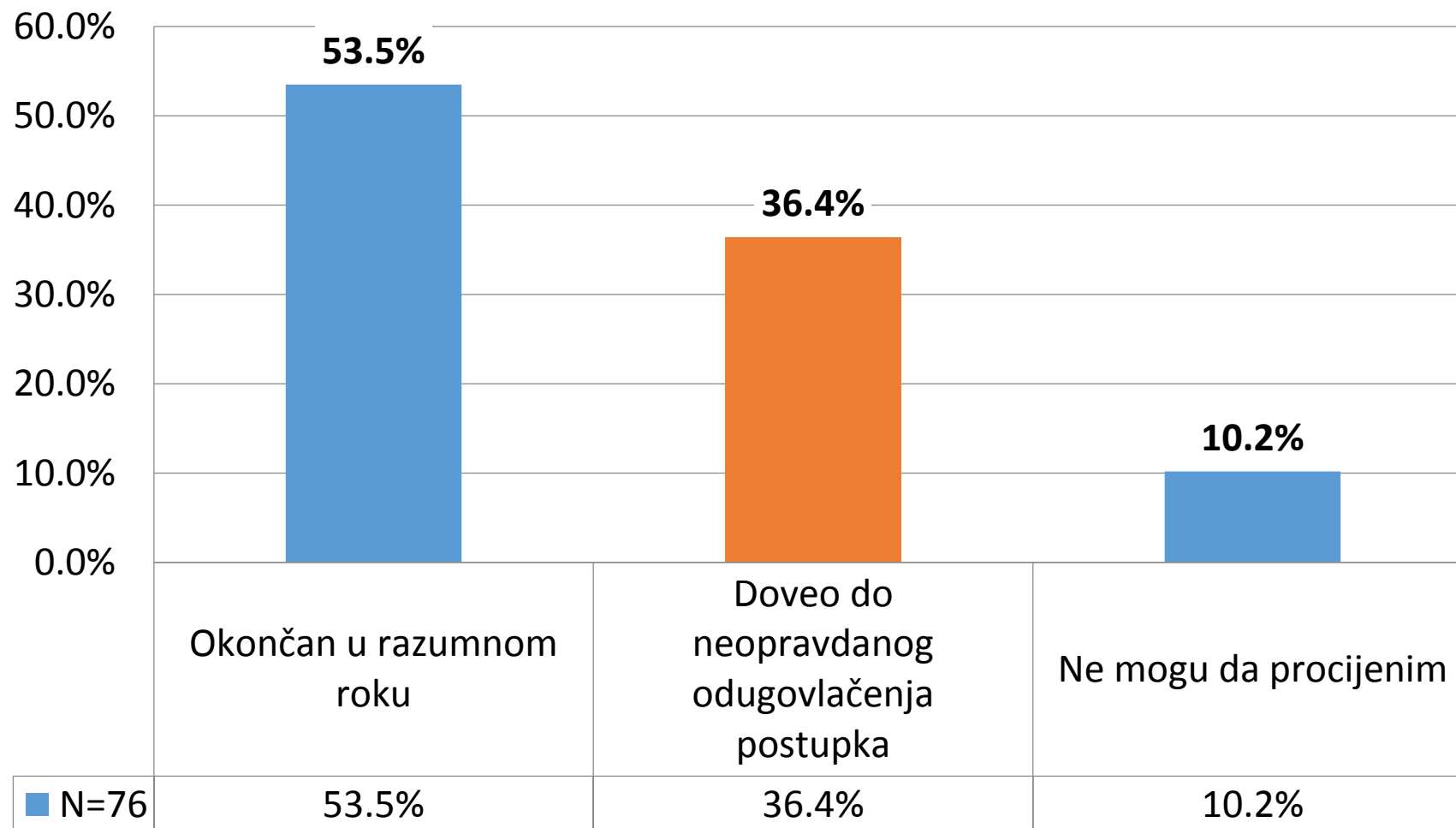
I da i ne, nešto između

Uglavnom ne

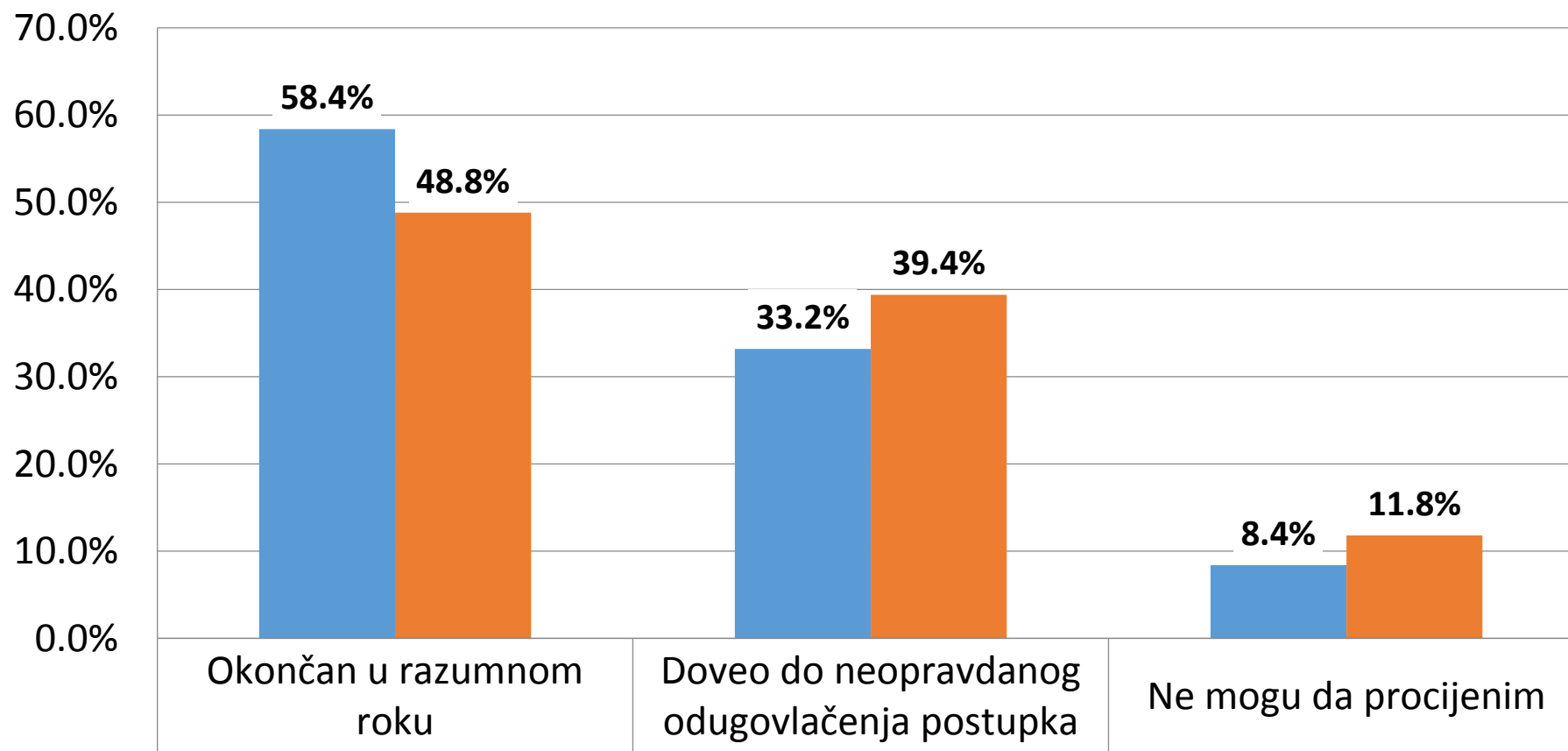
Uopšte ne

Ne znam/ne sjećam se

Da li je proces vještačenja bio...

Da li je proces vještačenja bio...

■ N=37, imali kontakt u posljednje 2 godine
■ N=39, imali kontakt ranije

58.4%

33.2%

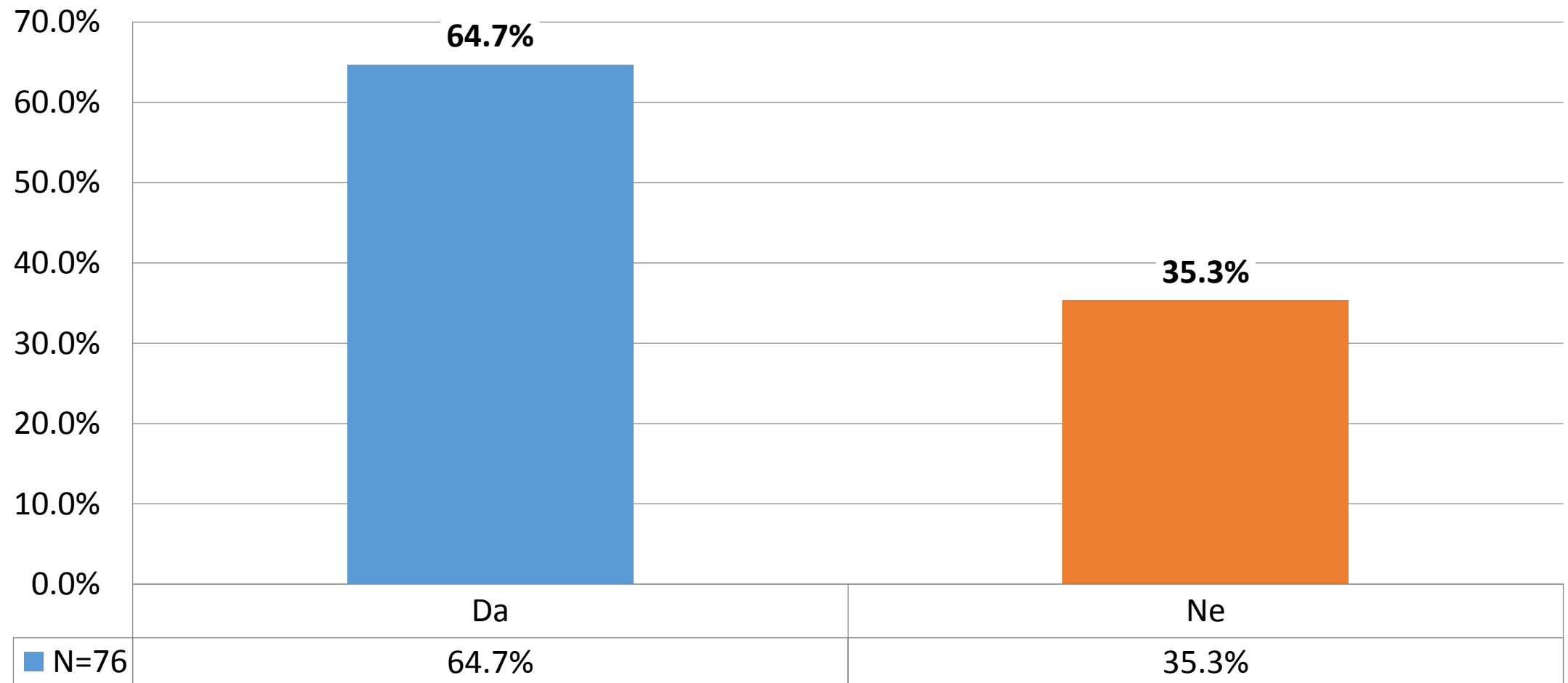
8.4%

48.8%

39.4%

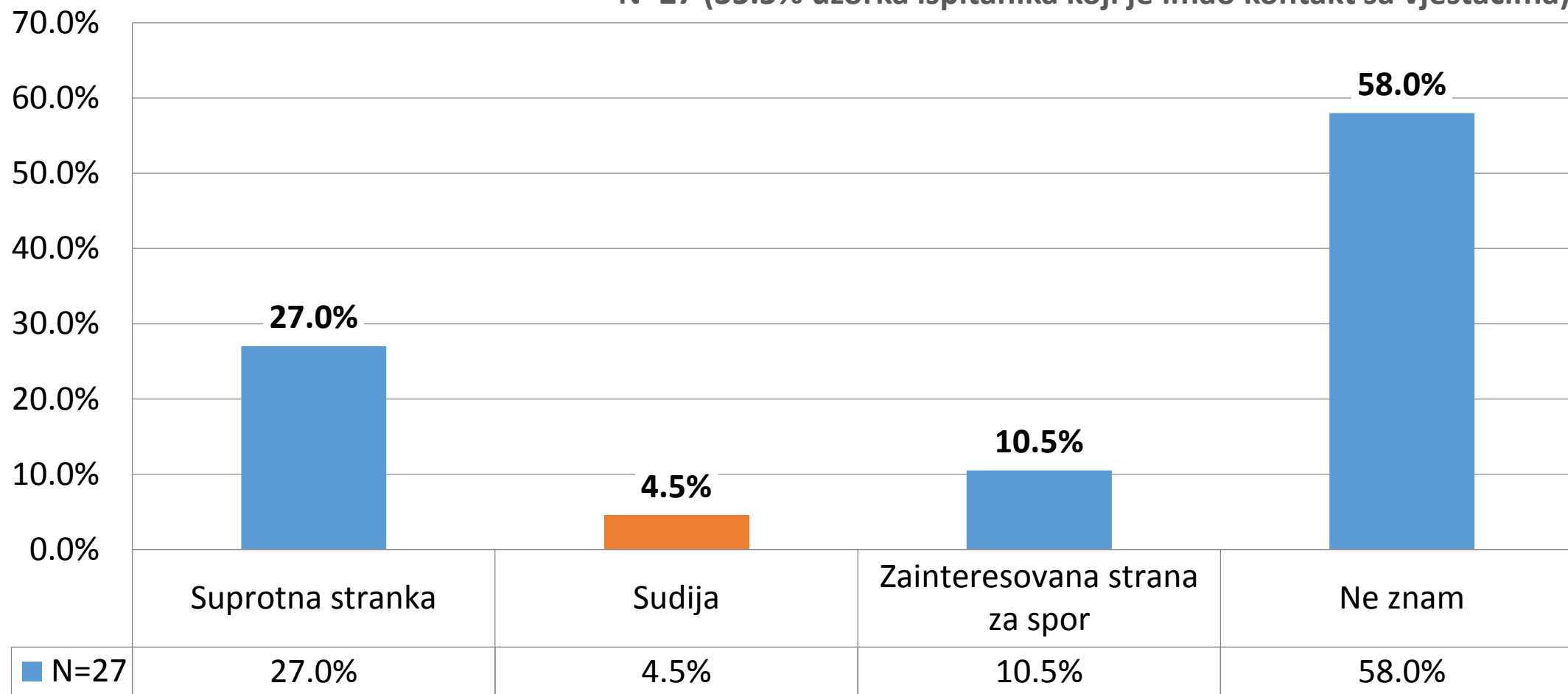
11.8%

Da li smatrate da je vještak bio nepristrasan u svom radu?

Ko je uticao na vještaka?

N=27 (35.5% uzorka ispitanika koji je imao kontakt sa vještacima)

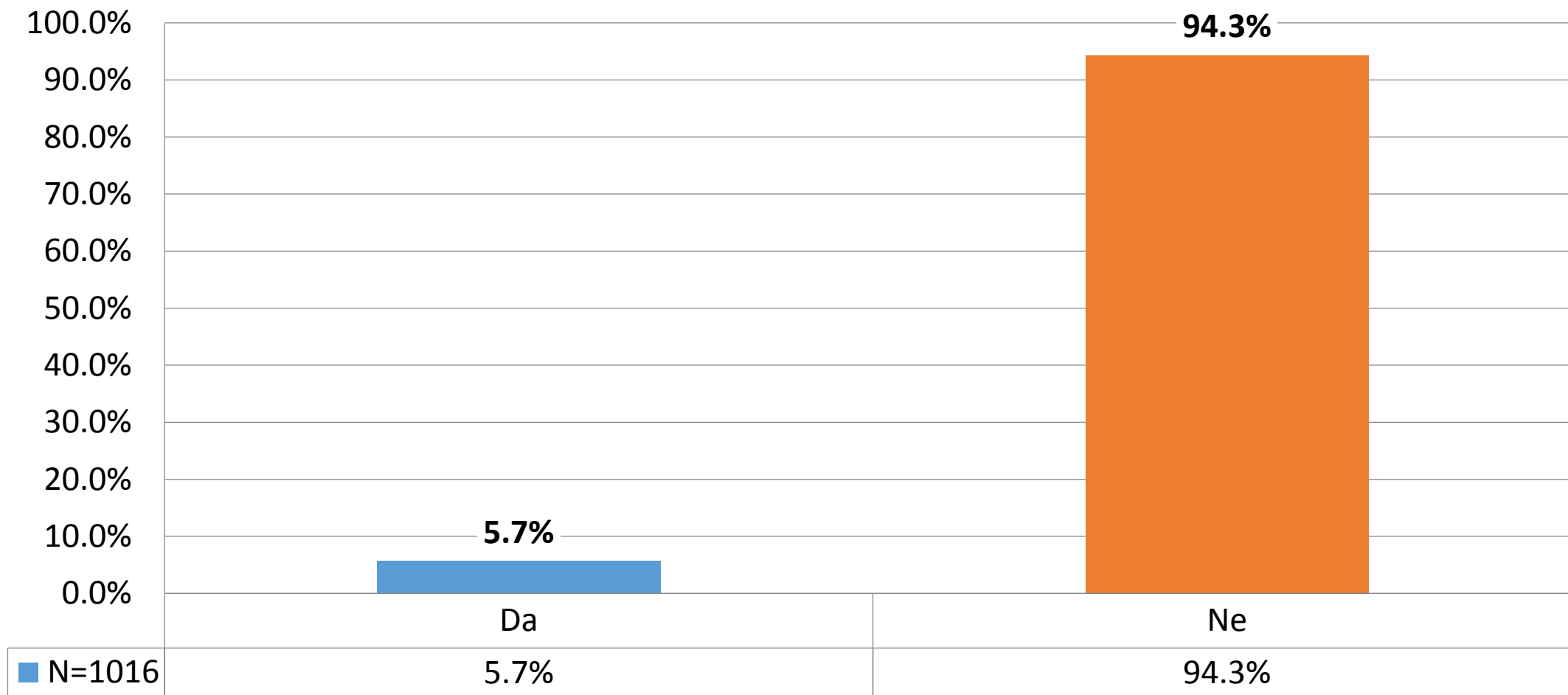
Javni izvršitelji

Kingdom of the Netherlands

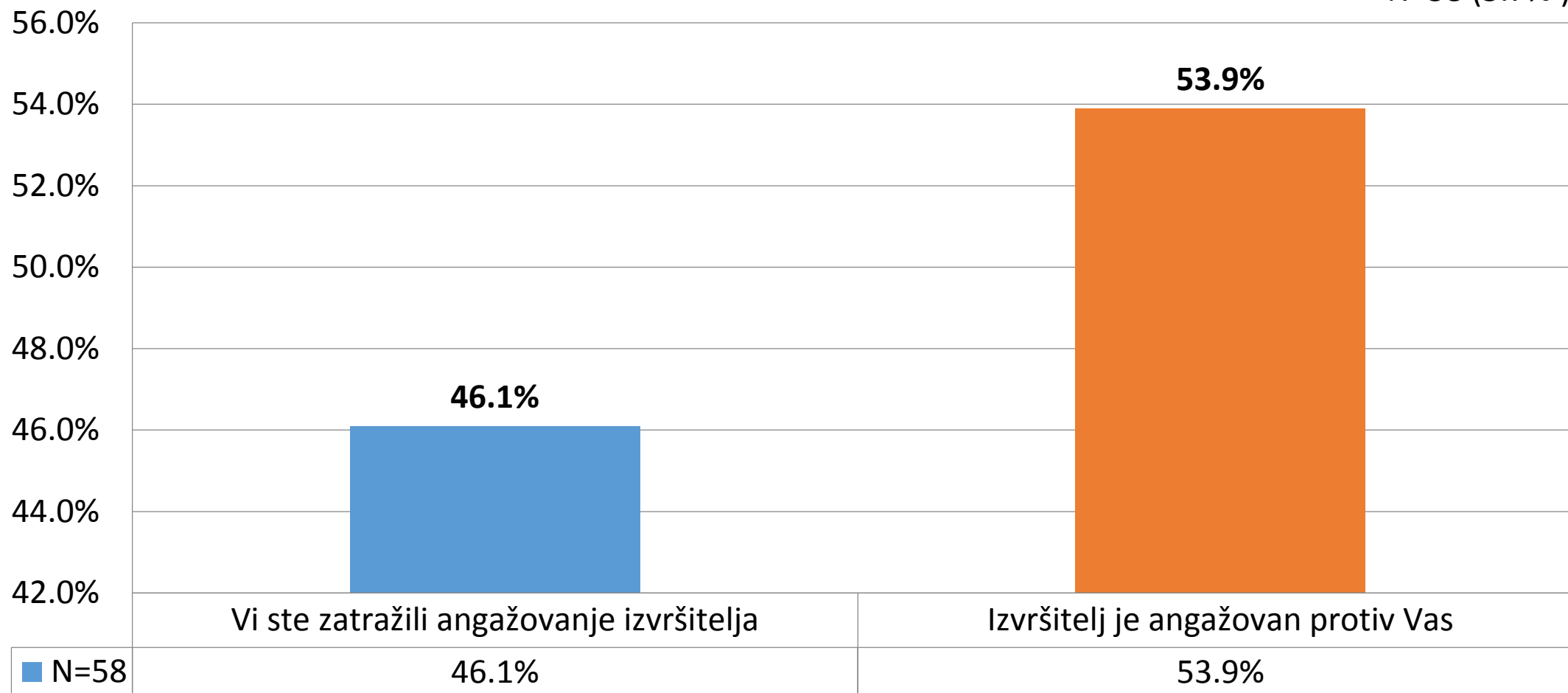

Da li ste imali iskustvo sa javnim izvršiteljem?

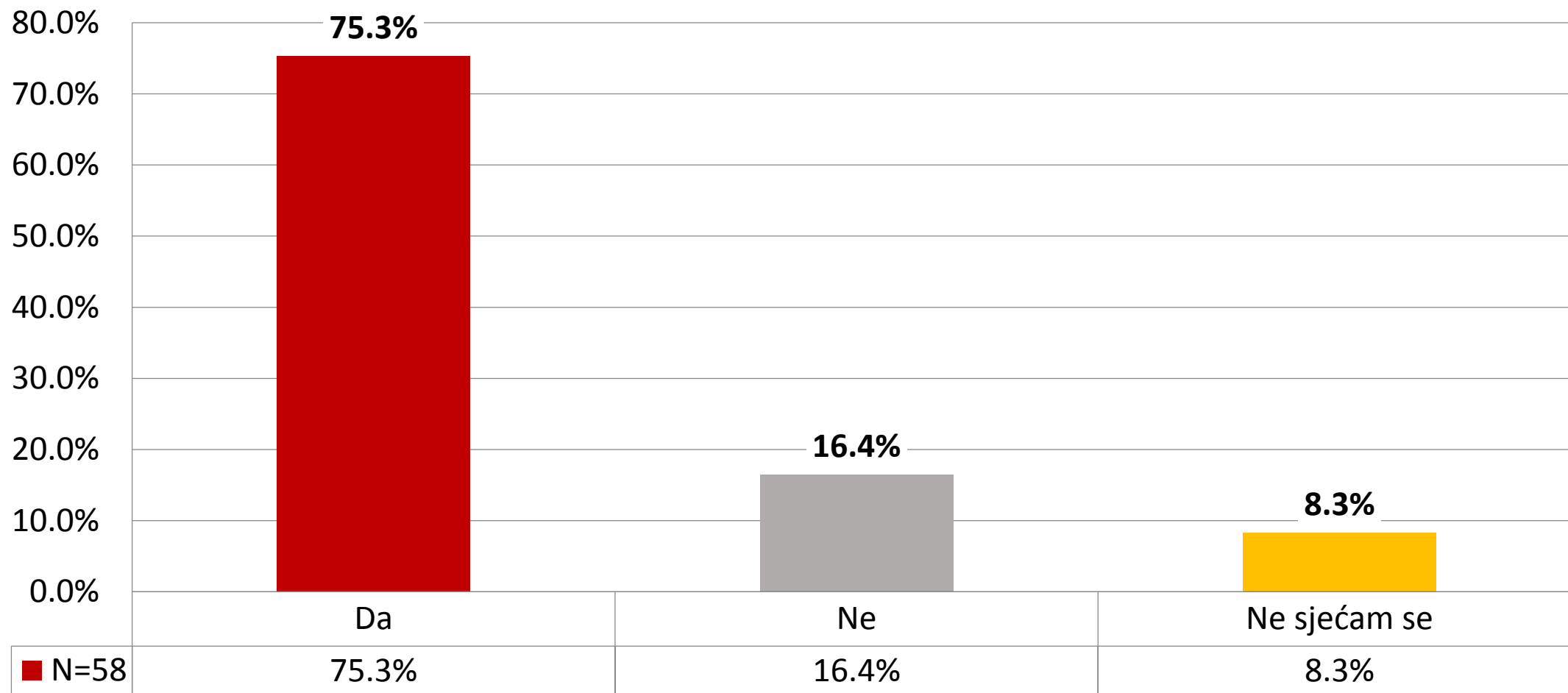

Kako ste ostvarili kontakt sa izvršiteljem?

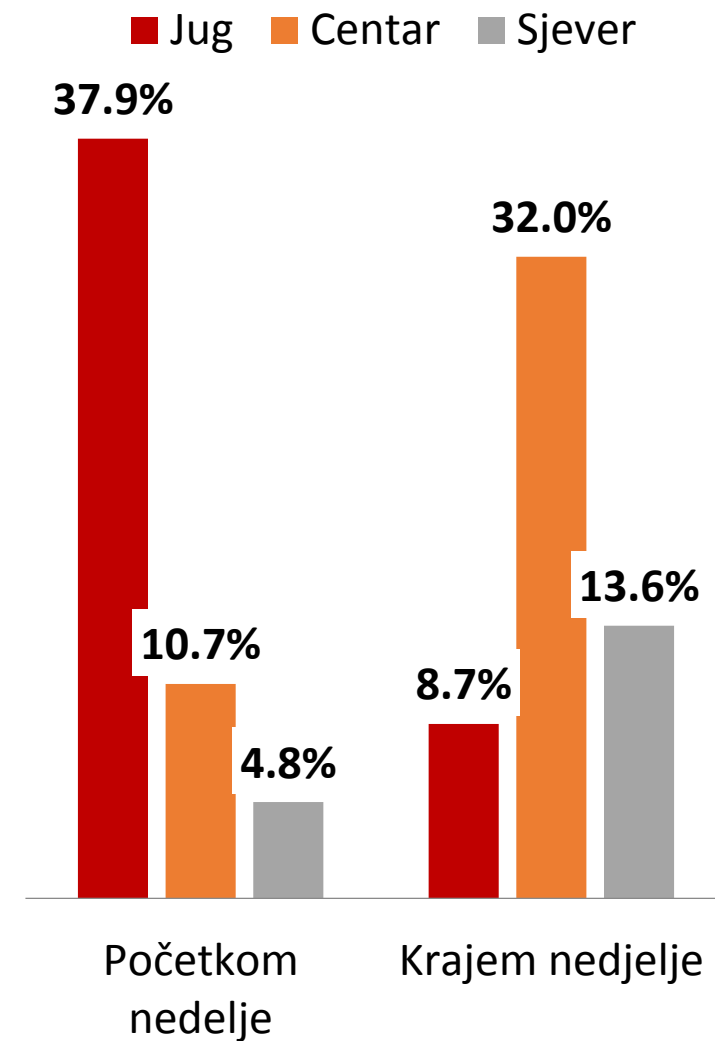
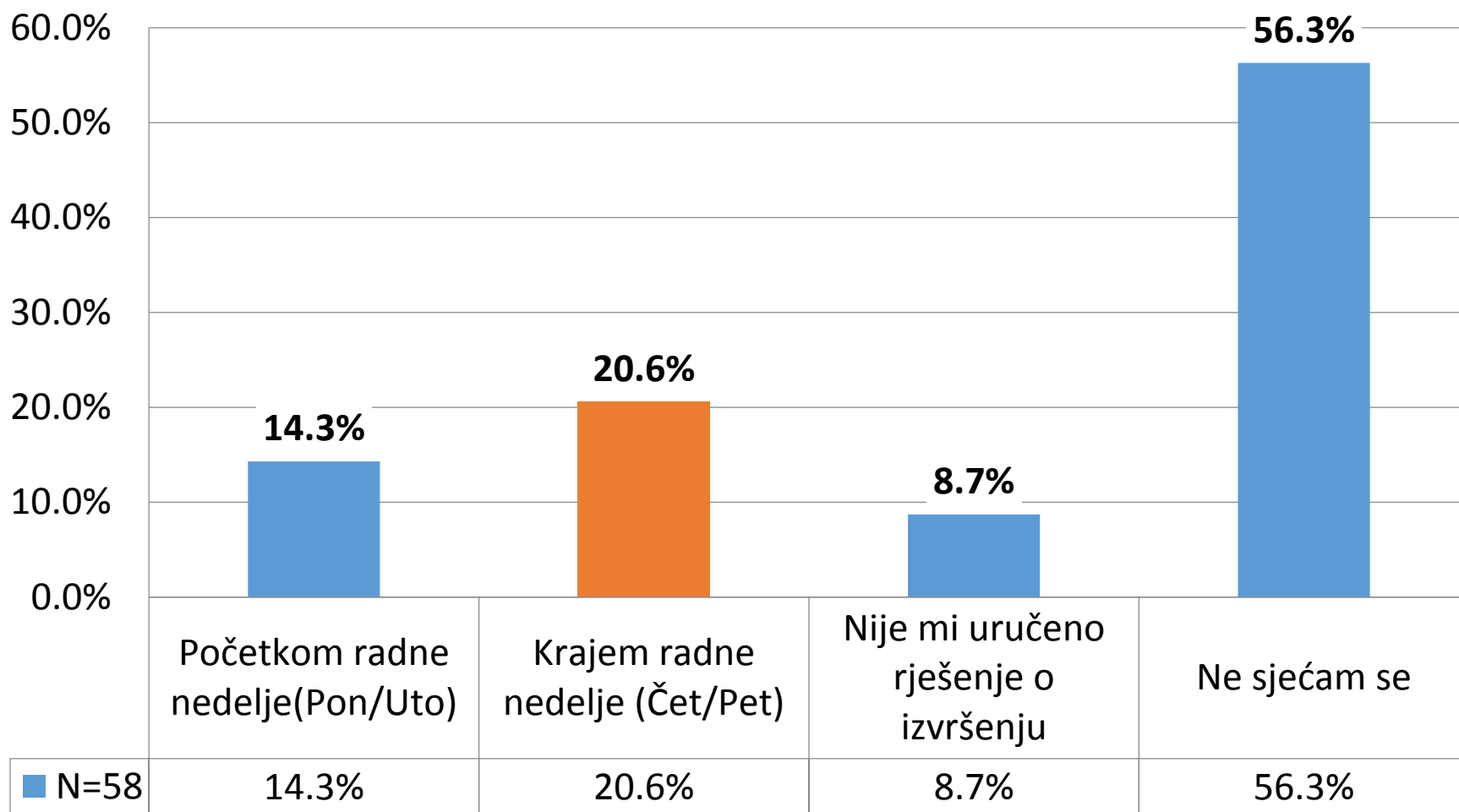
N=58 (5.7%)

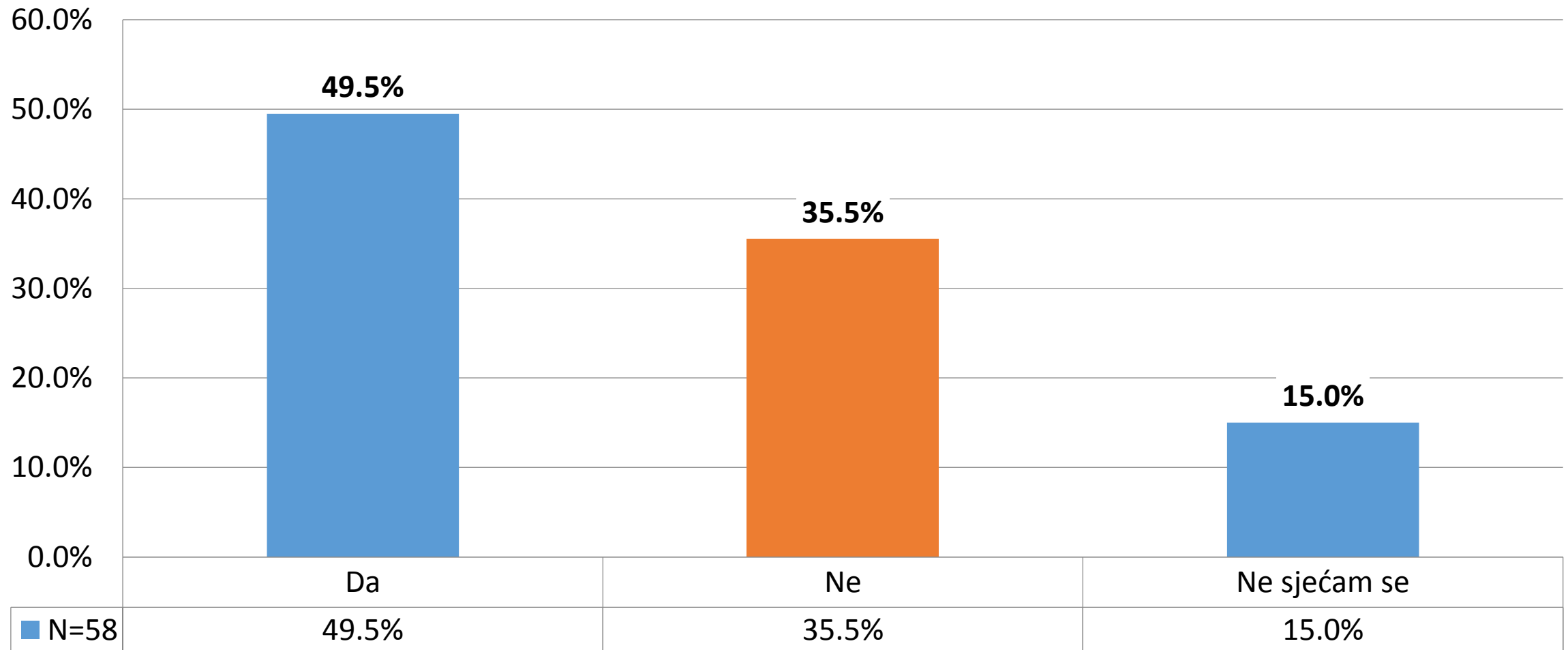
Da li Vam je uručeno rješenje o izvršenju?

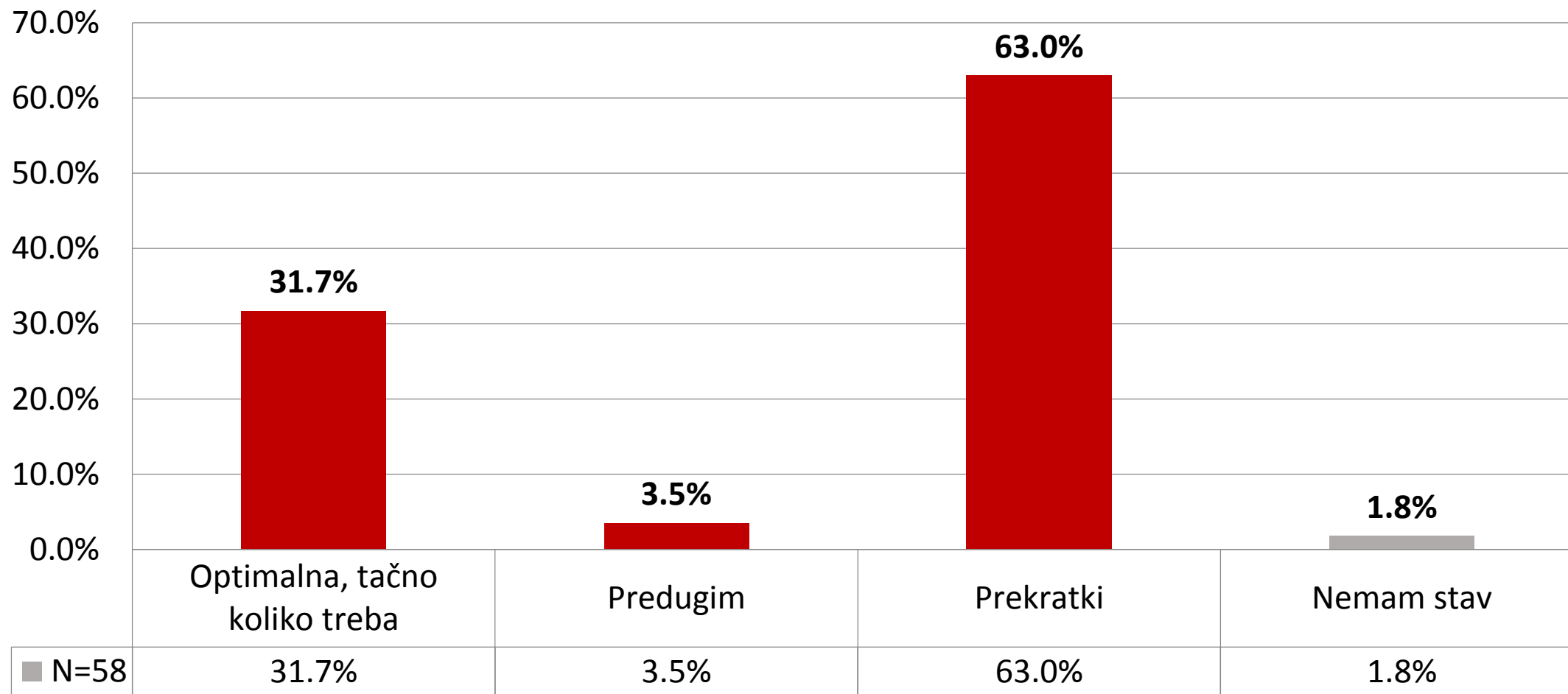
Kad Vam je uručeno rješenje o izvršenju?

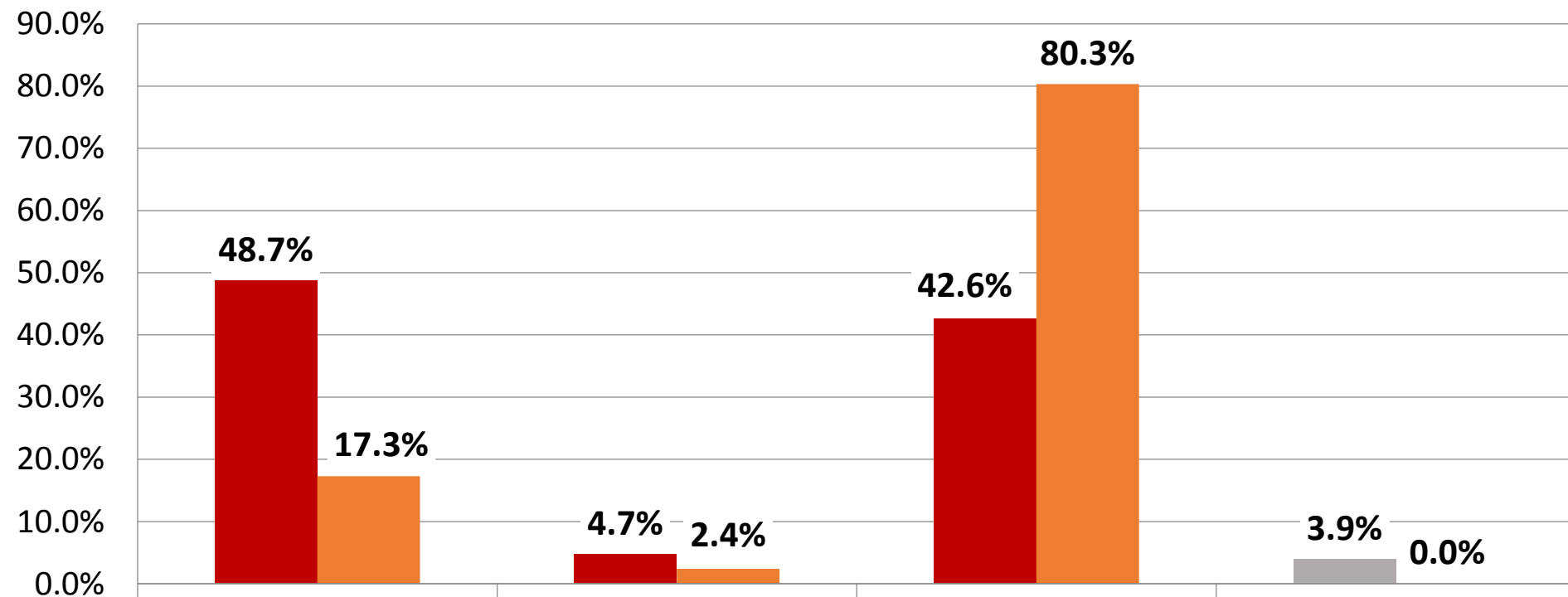
Da li ste dobili priznanicu o troškovima izvršenja prilikom naplate?

Rok od 5 dana za žalbu prije pravosnažnosti rješenja smatrate...?

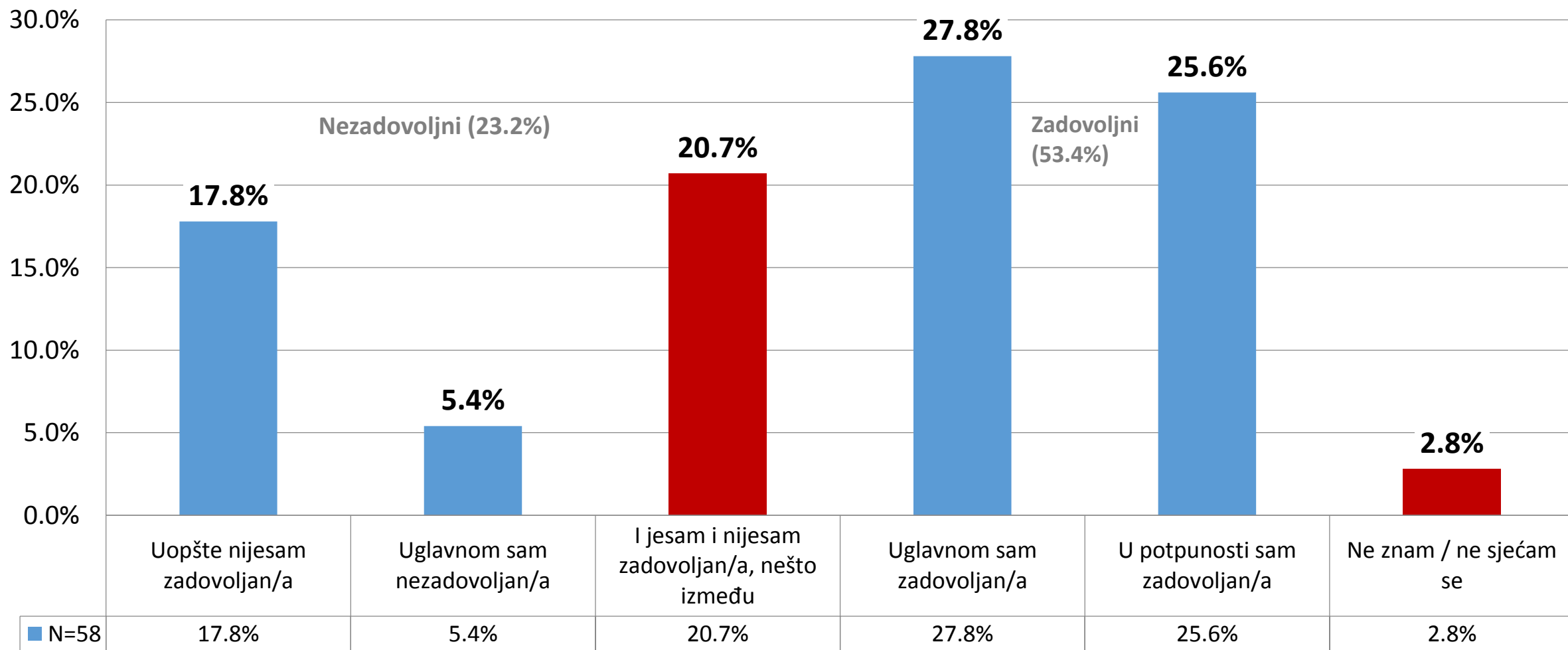

Rok od 5 dana za žalbu prije pravosnažnosti rješenja smatrate...?

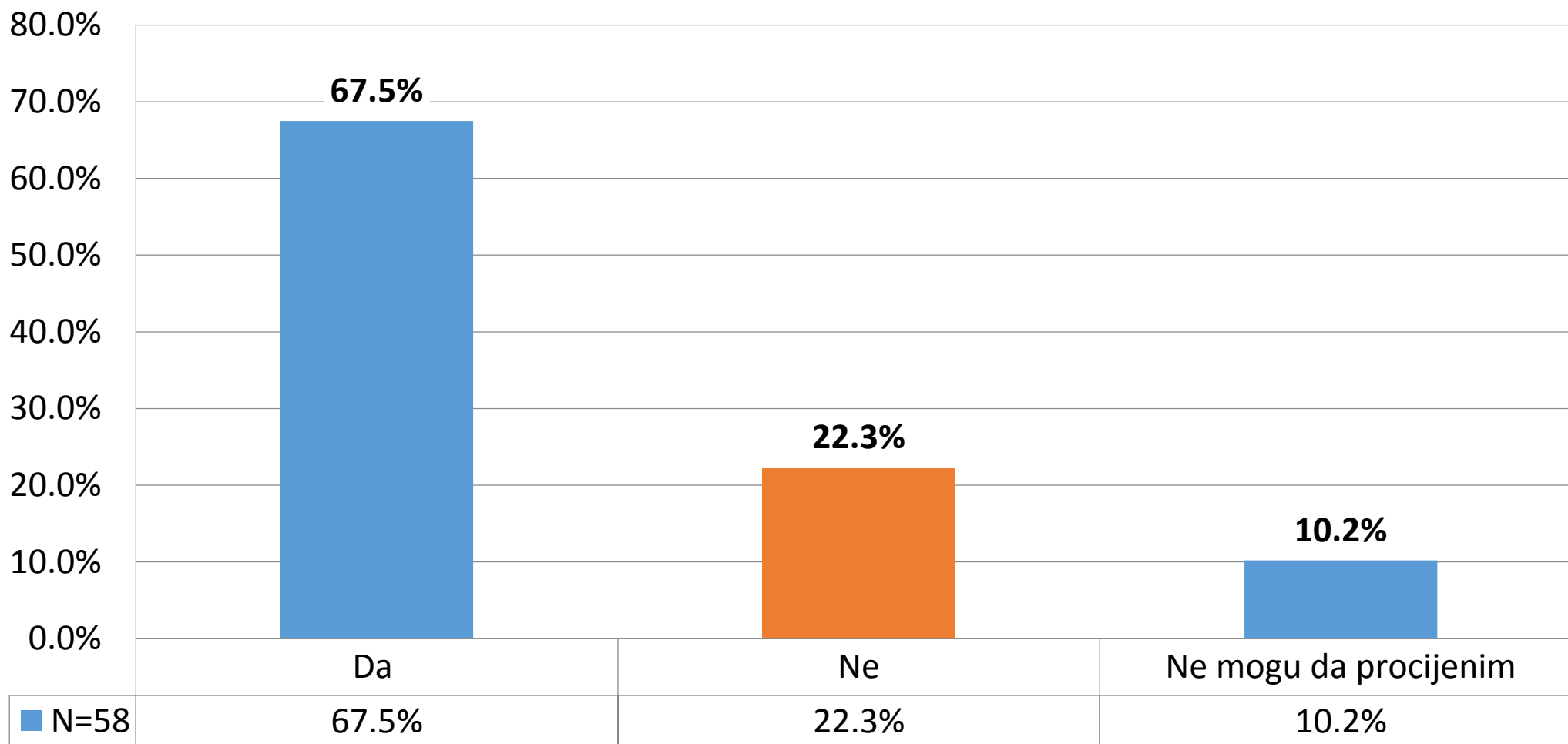

■ Vi ste angažovali izvršitelja(N=27)	48.7%	4.7%	42.6%	3.9%
■ Izvršitelj je angažovan protiv Vas(N=31)	17.3%	2.4%	80.3%	0.0%

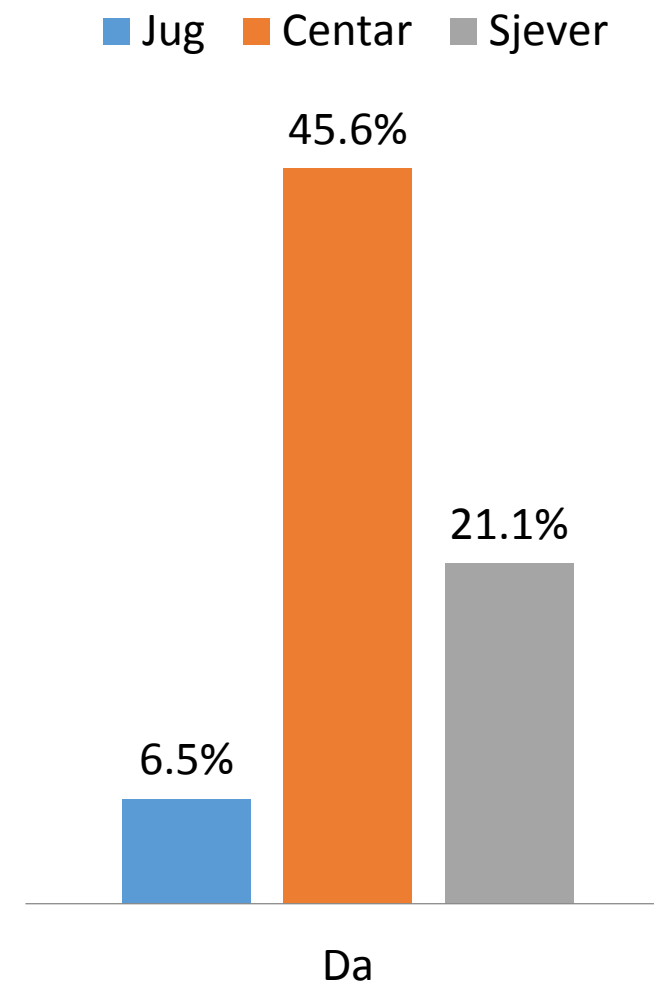
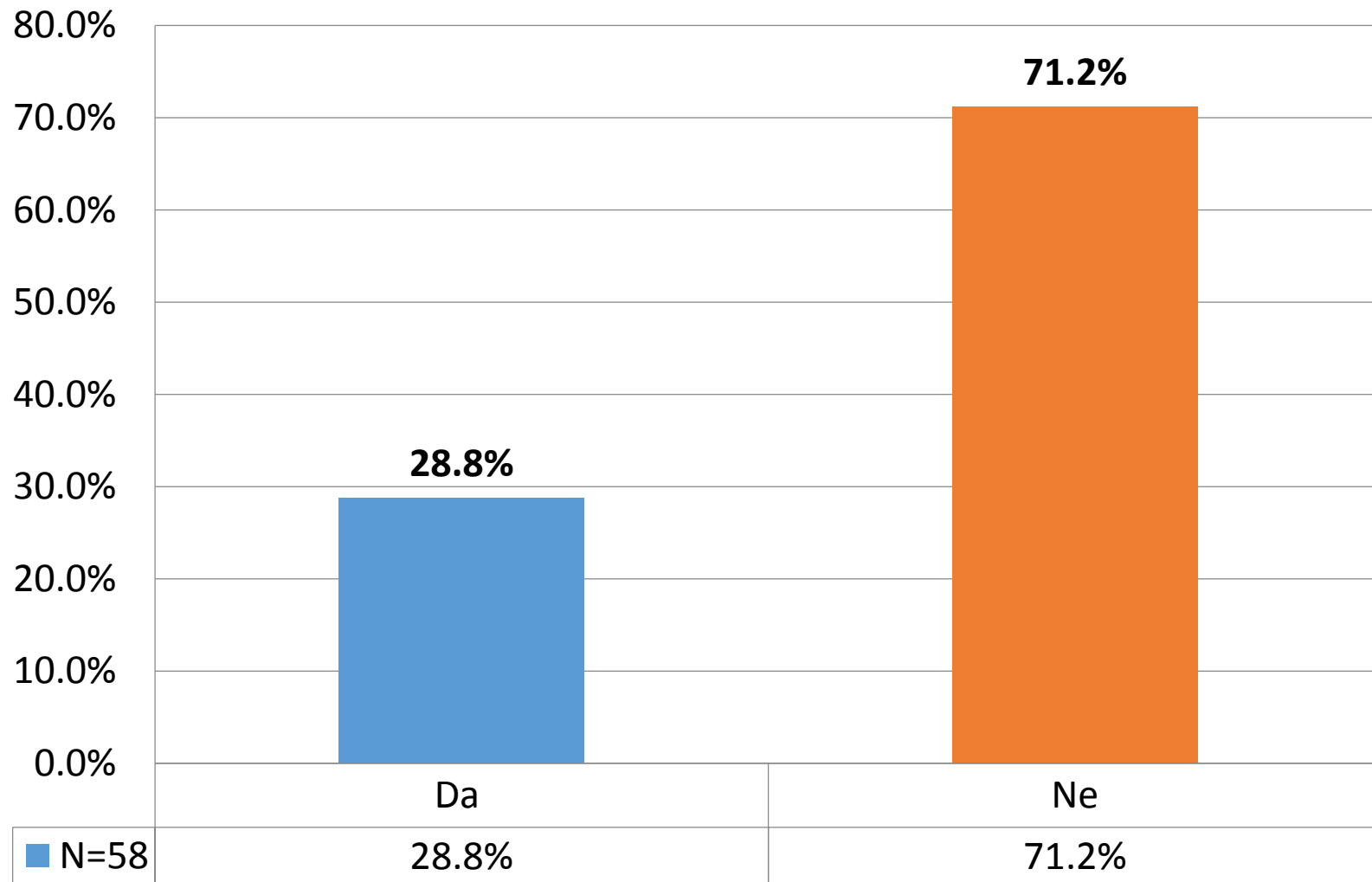
U kojoj mjeri ste, generalno, zadovoljni radom izvršitelja sa kojim ste imali kontakt ili saradnju?

Da li je proces okončan u razumnom roku?

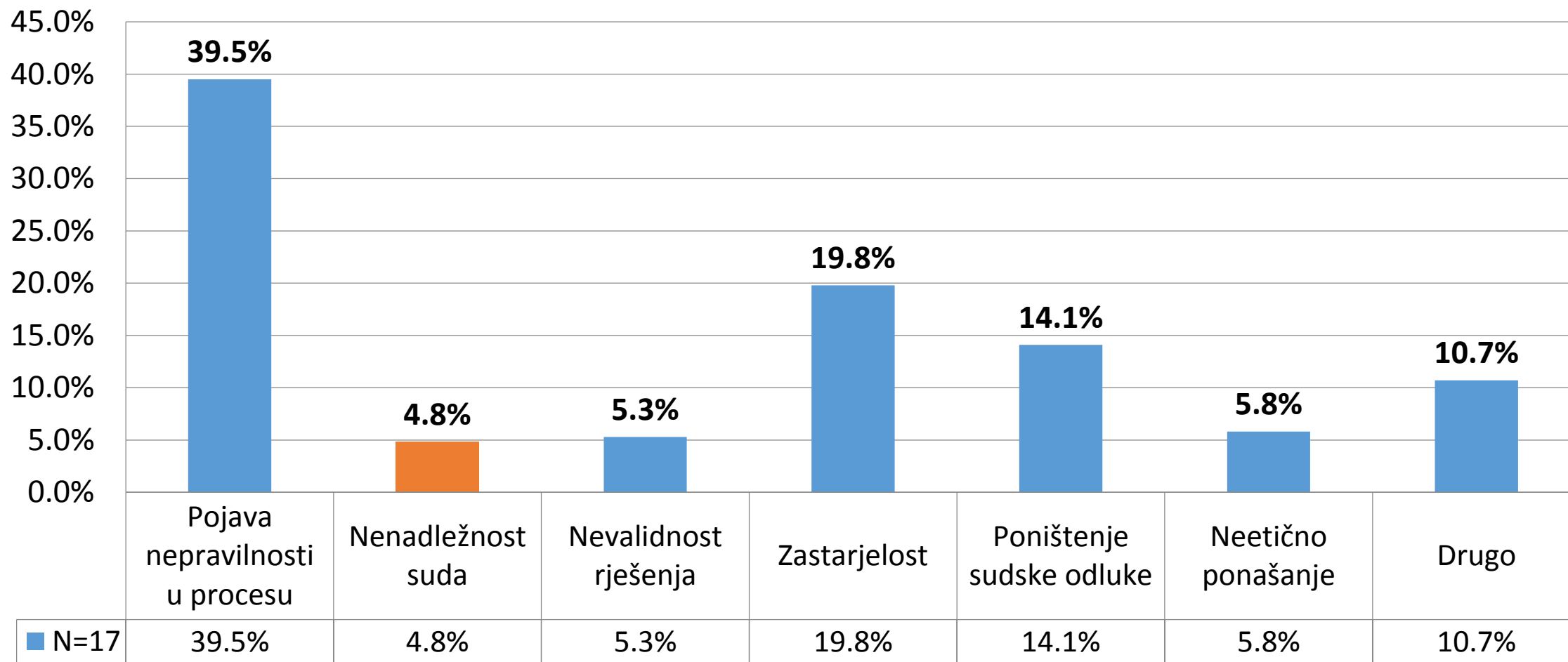

Da li ste koristili pravo na žalbu?

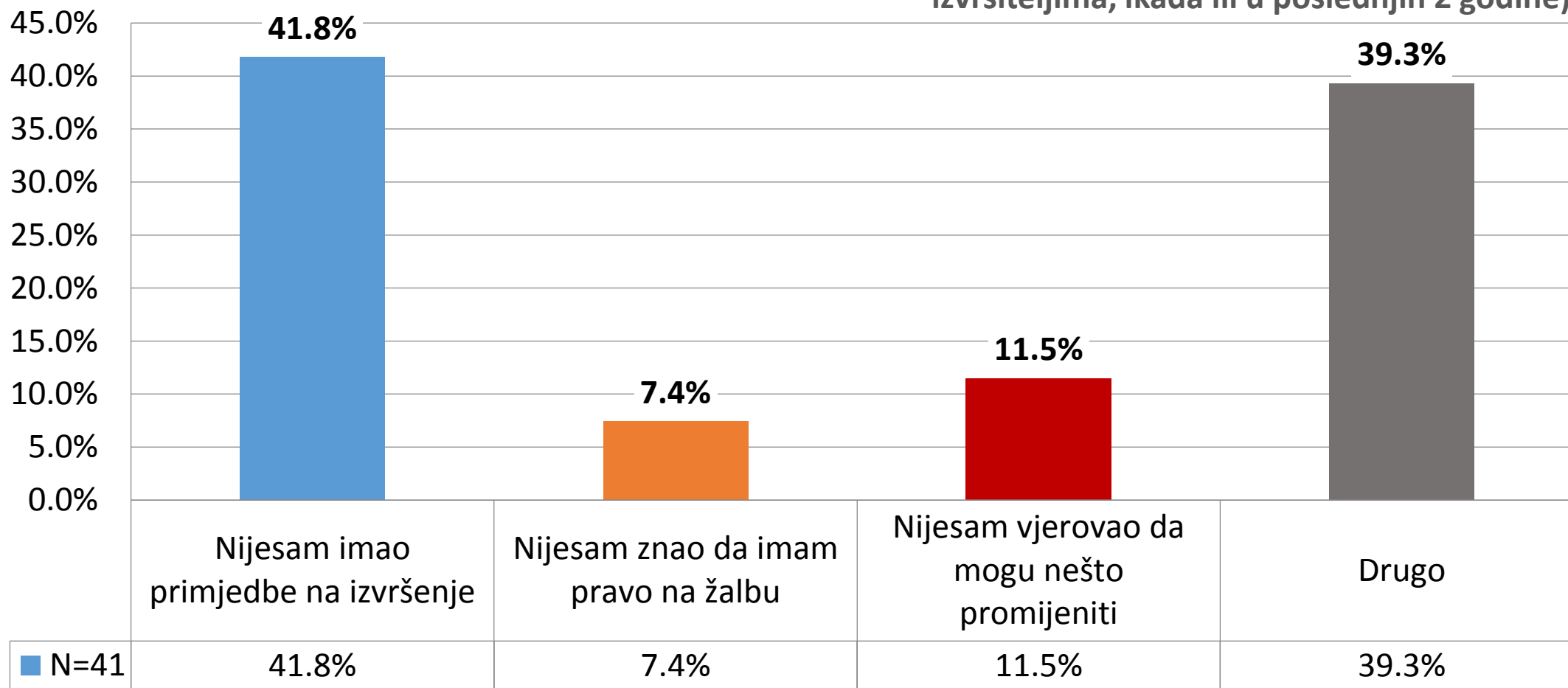
Koji su bili razlozi Vaše žalbe?

N=17 (28.8% uzorka ispitanika koji su imali kontakt sa javnim izvršiteljima)

Zbog čega niste uložili žalbu?

N=41 (71.2 % uzorka ispitanika koji su imali kontakt sa javnim izvršiteljima, ikada ili u poslednjih 2 godine)

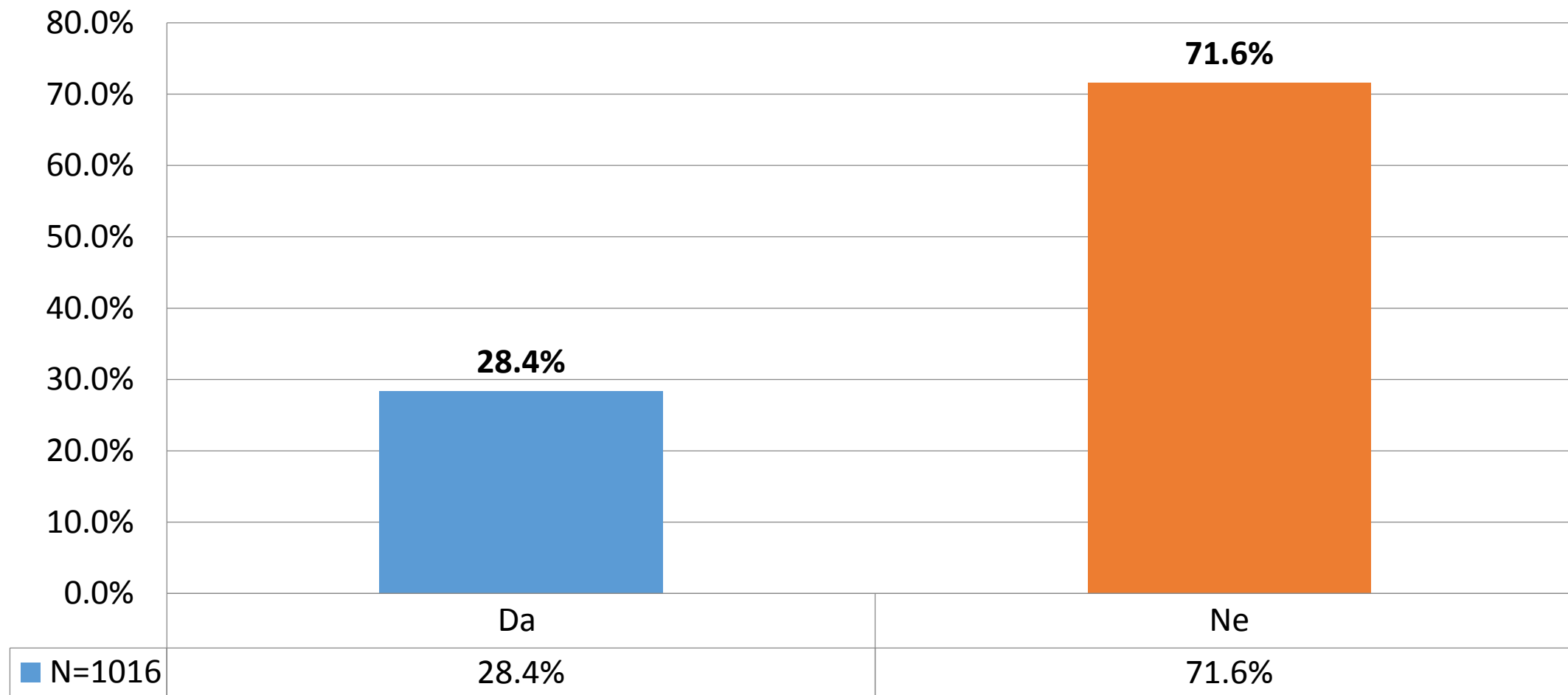
Notari

Kingdom of the Netherlands

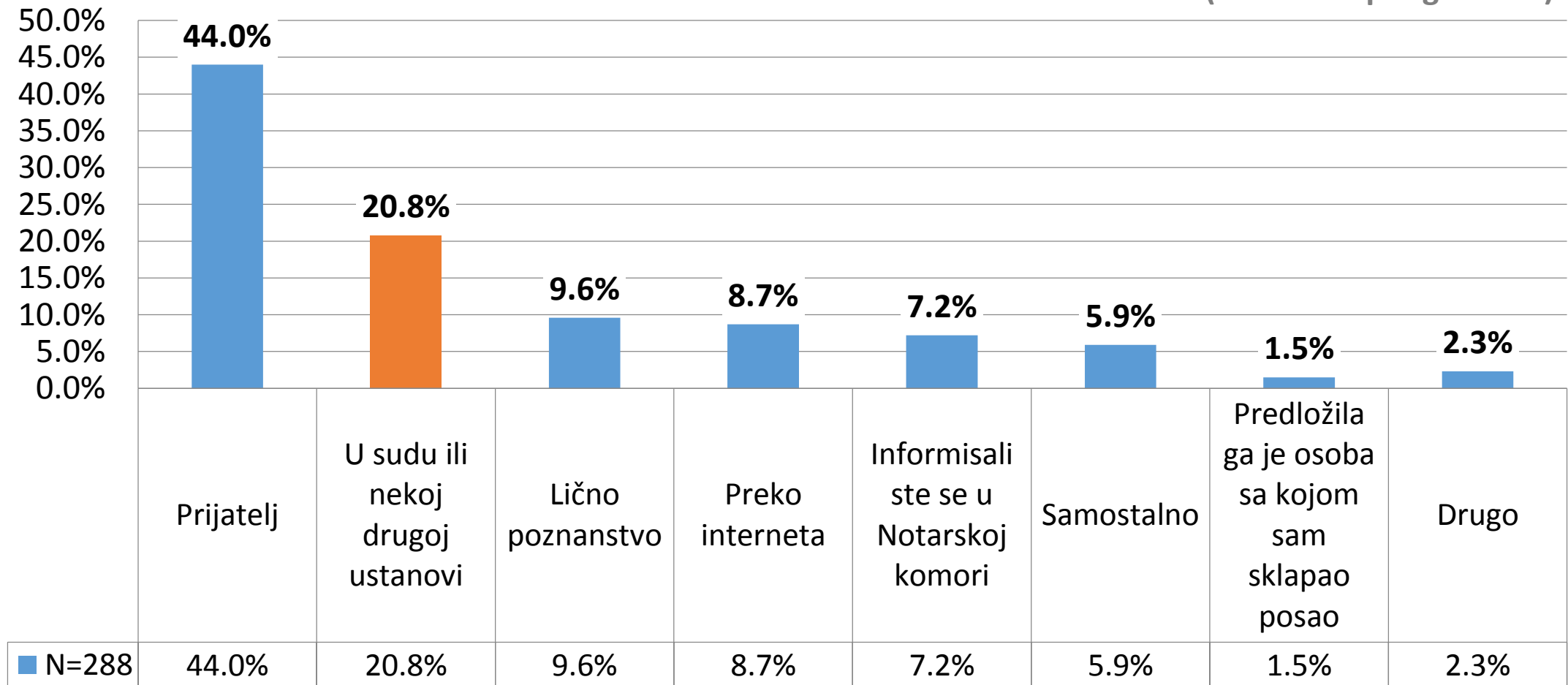

Da li ste koristili usluge notara?

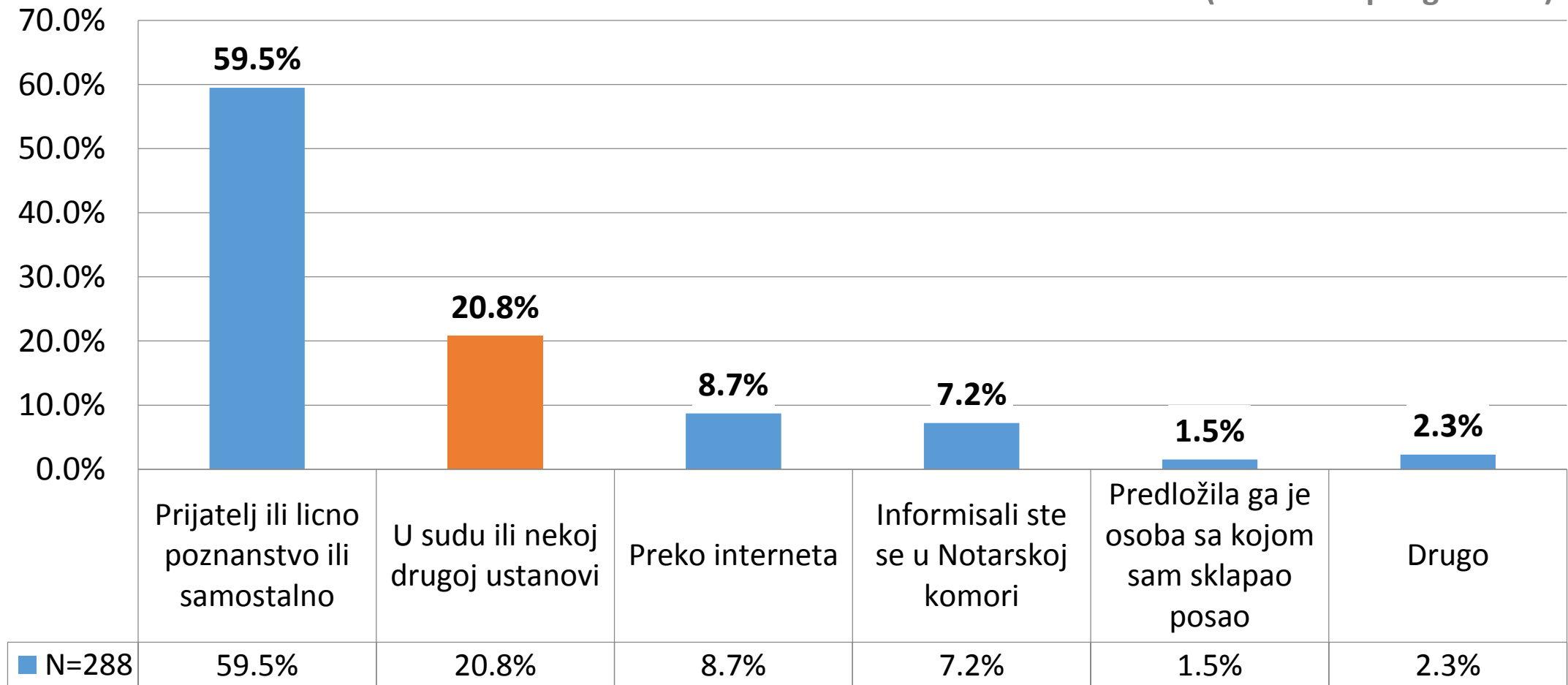
Ko Vas je uputio na notara?

N=288 (28.4% ukupnog uzorka)

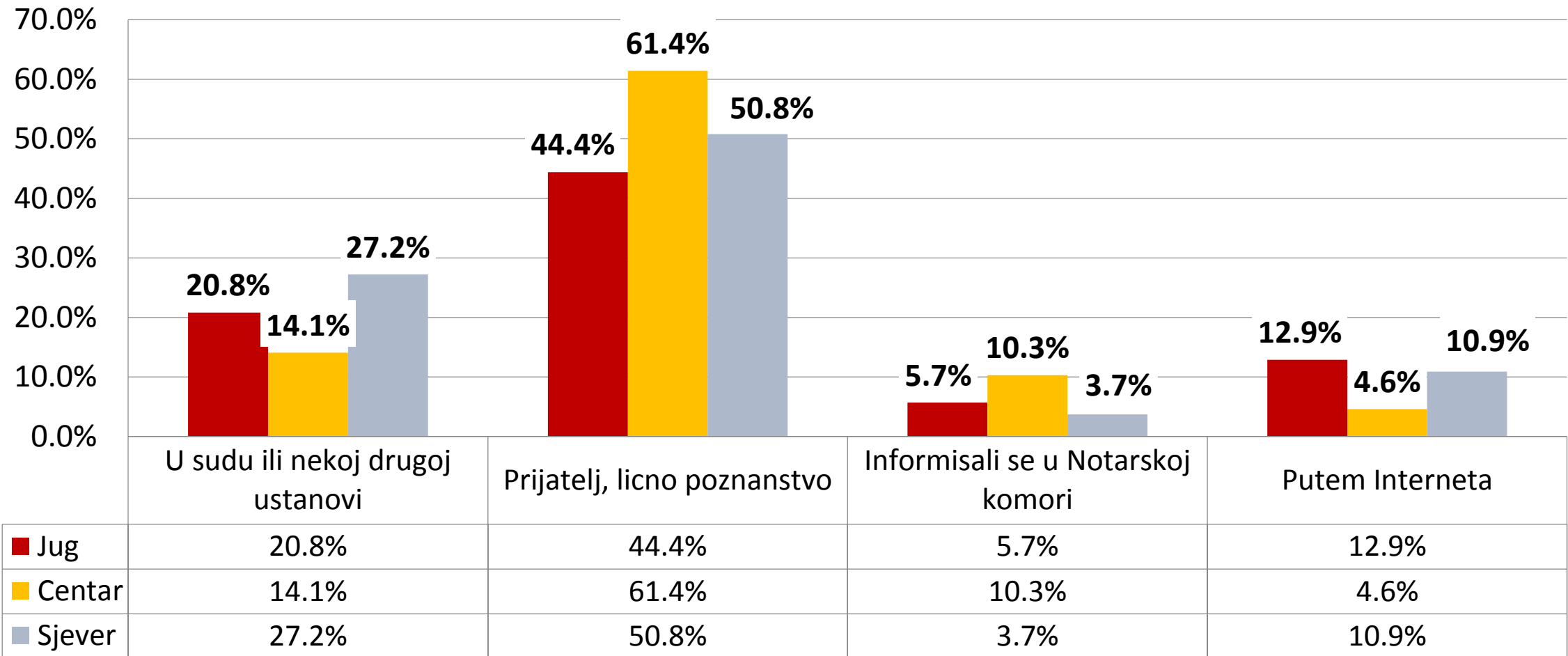

Ko Vas je uputio na notara?

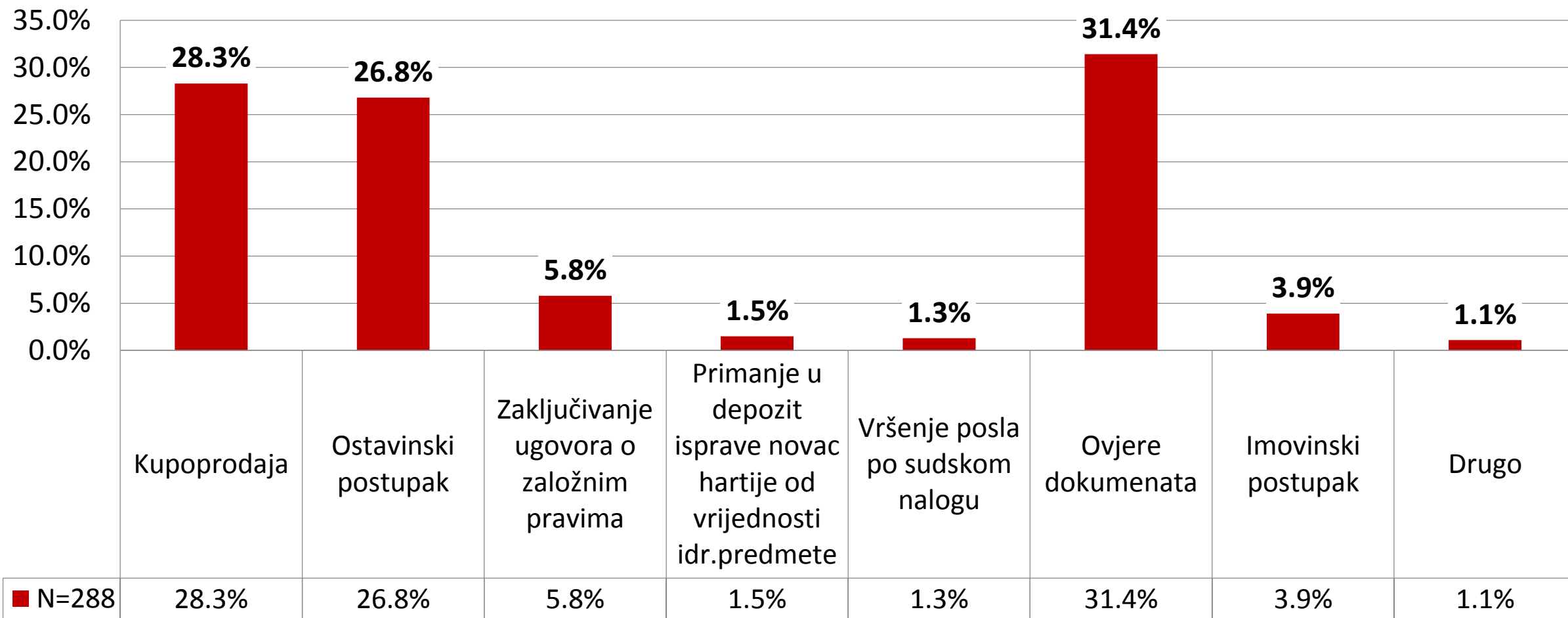
N=288 (28.4% ukupnog uzorka)

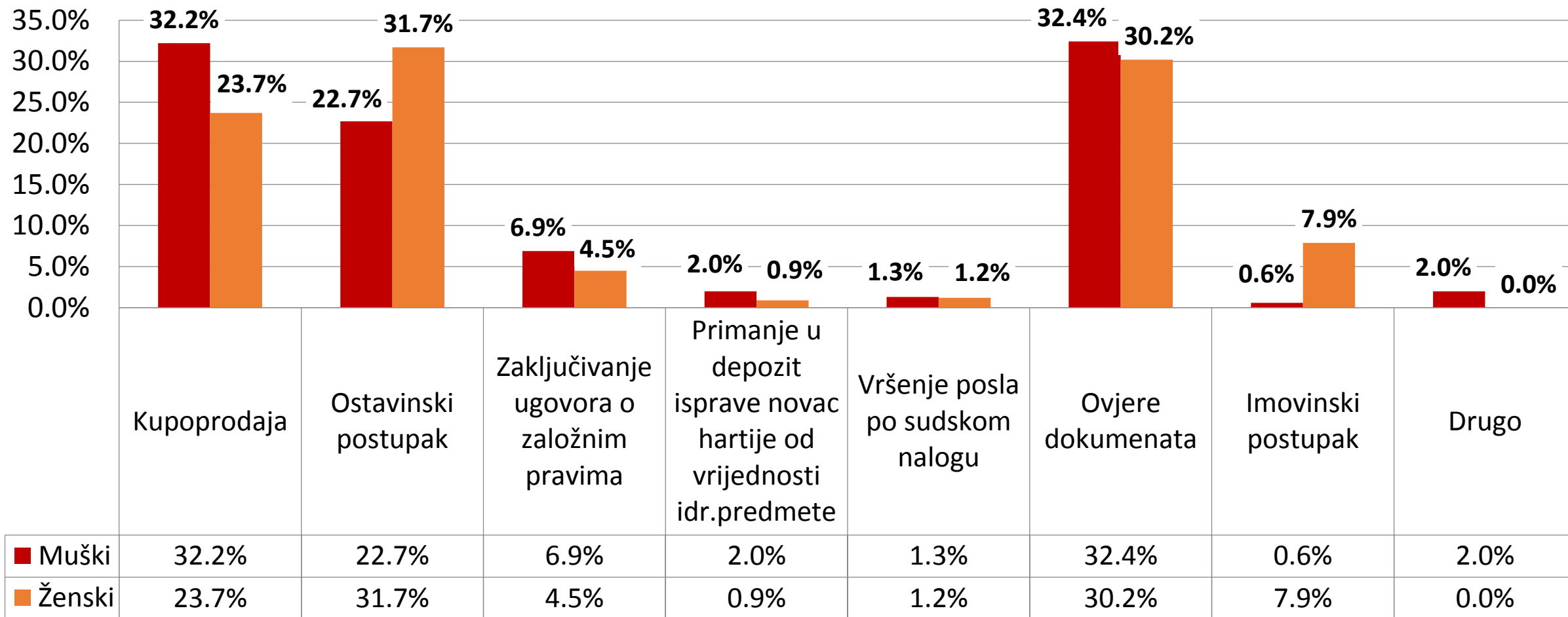
Ko Vas je uputio na notara?

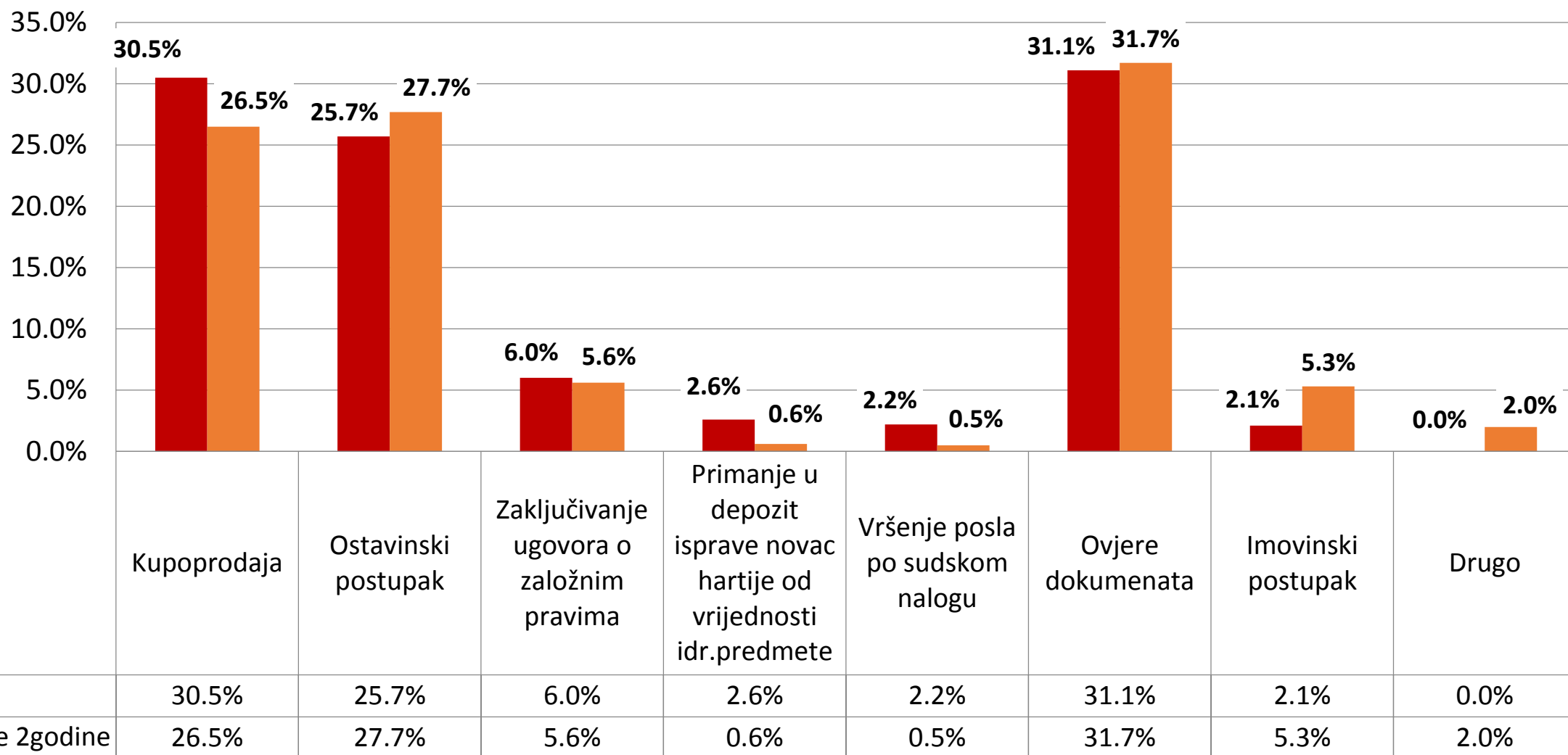
Za koju vrstu usluge ste angažovali notara?

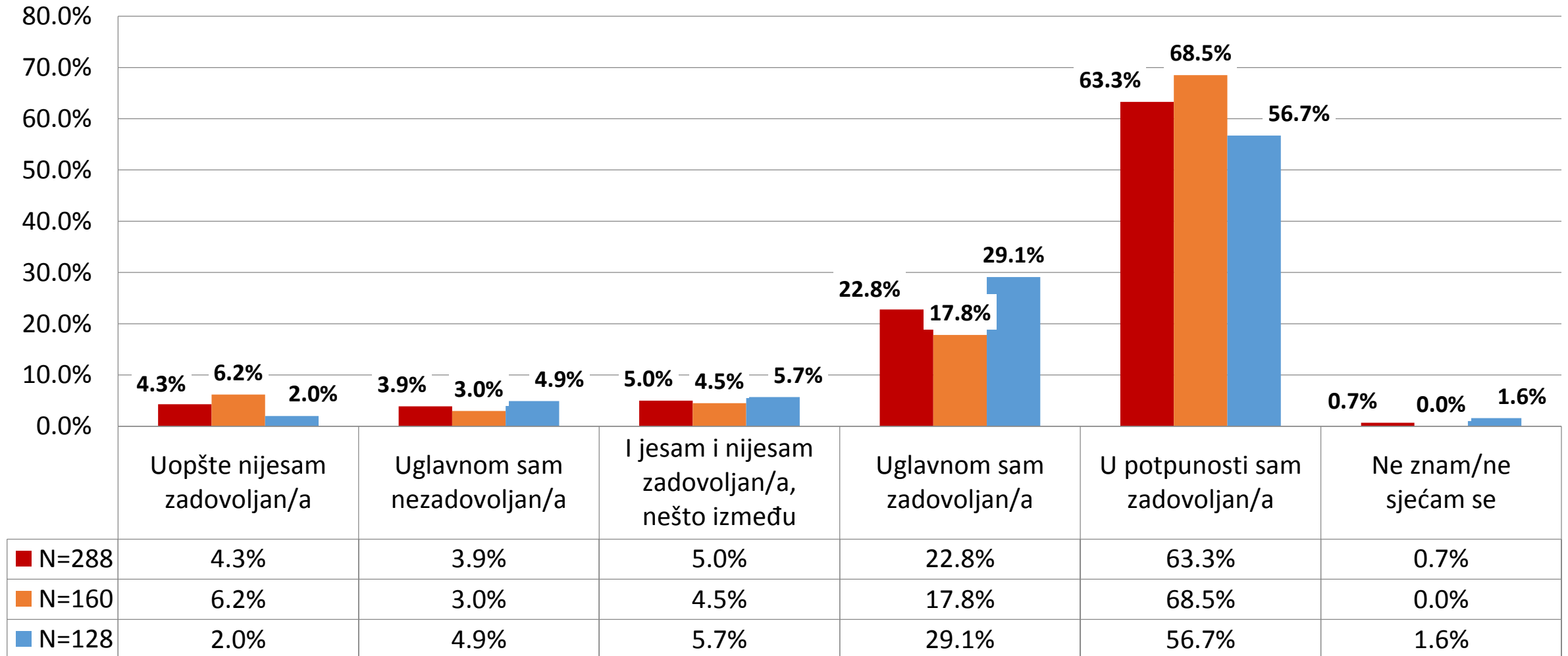
Za koju vrstu usluge ste angažovali notara?

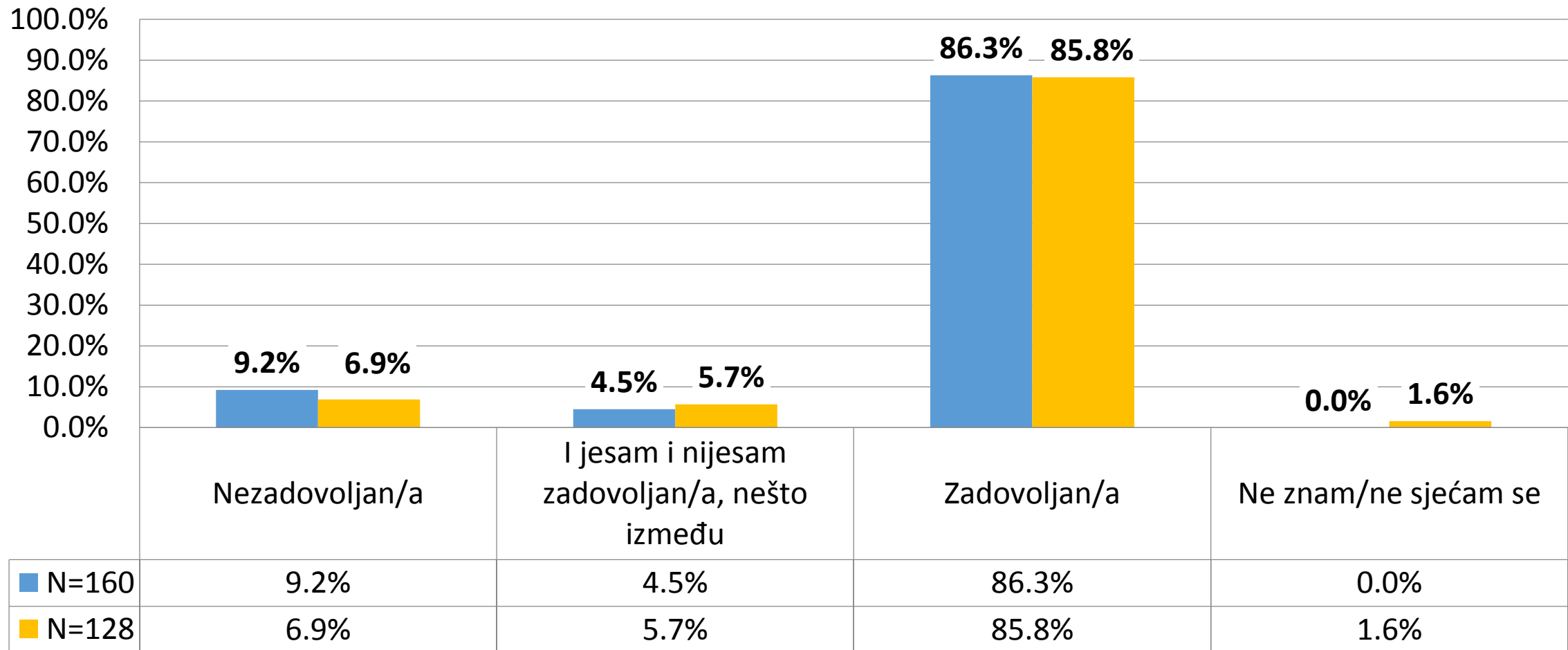
Za koju vrstu usluge ste angažovali notara?

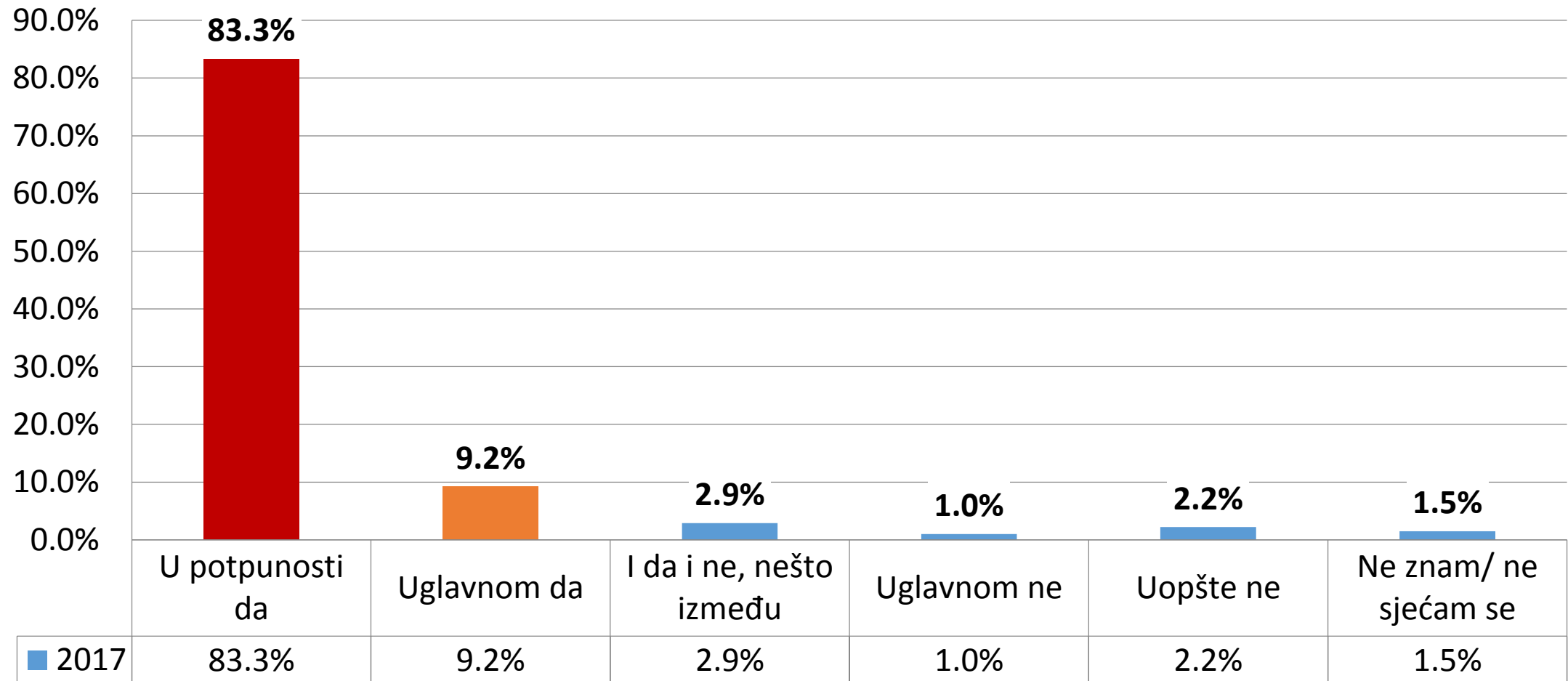
U kojoj mjeri ste zadovoljni kvalitetom usluge?

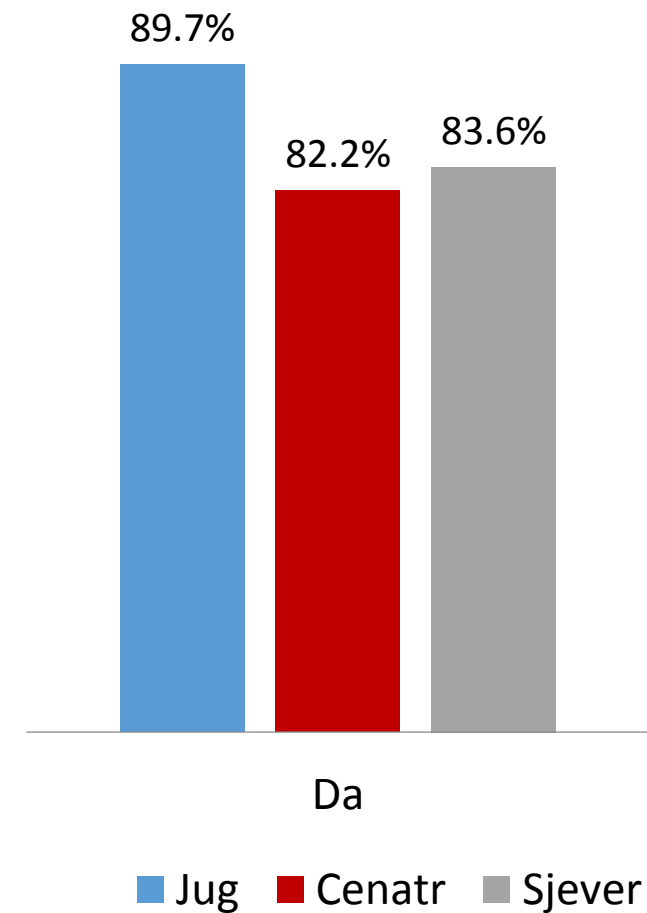
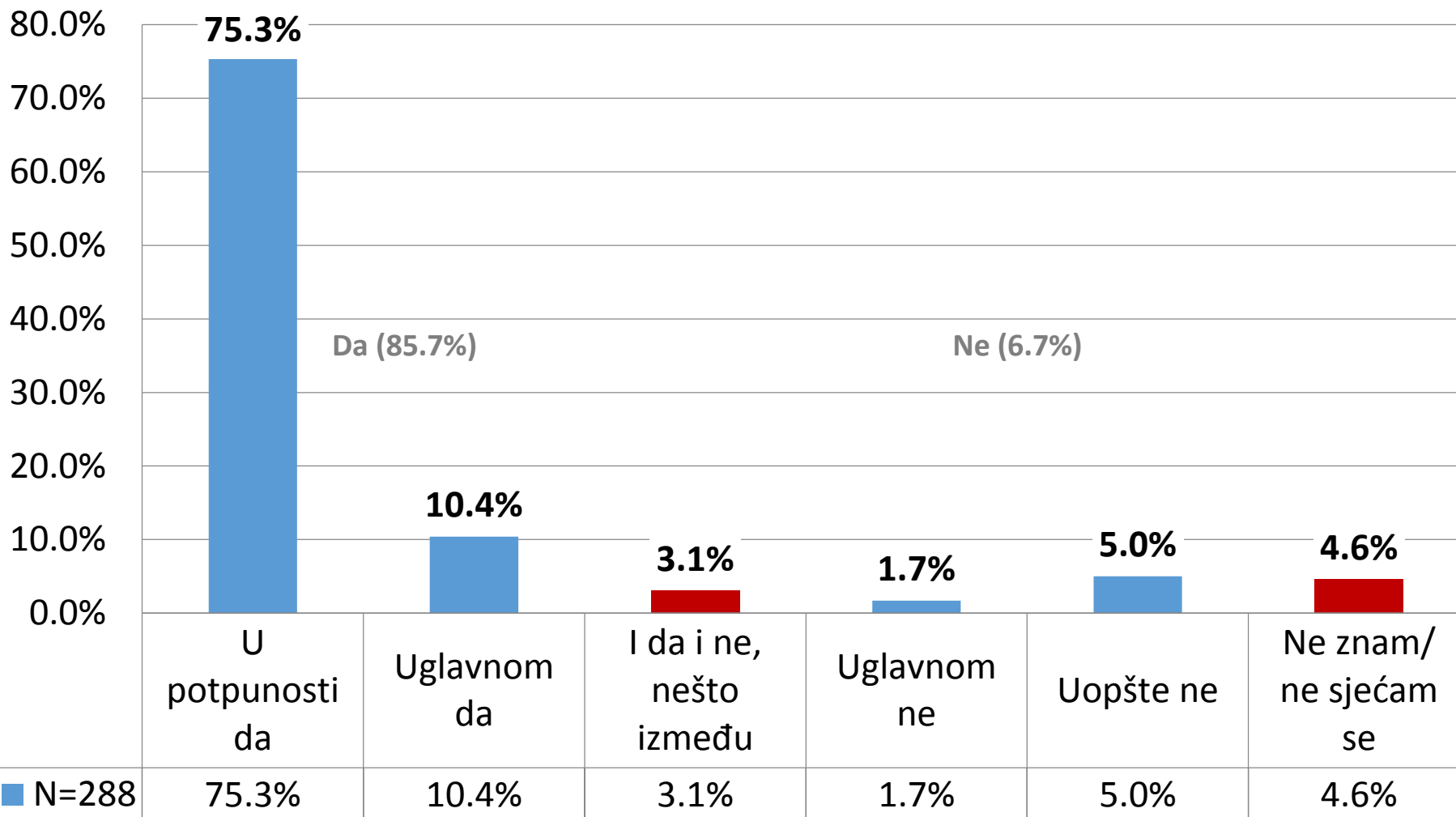
U kojoj mjeri ste zadovoljni kvalitetom usluge?

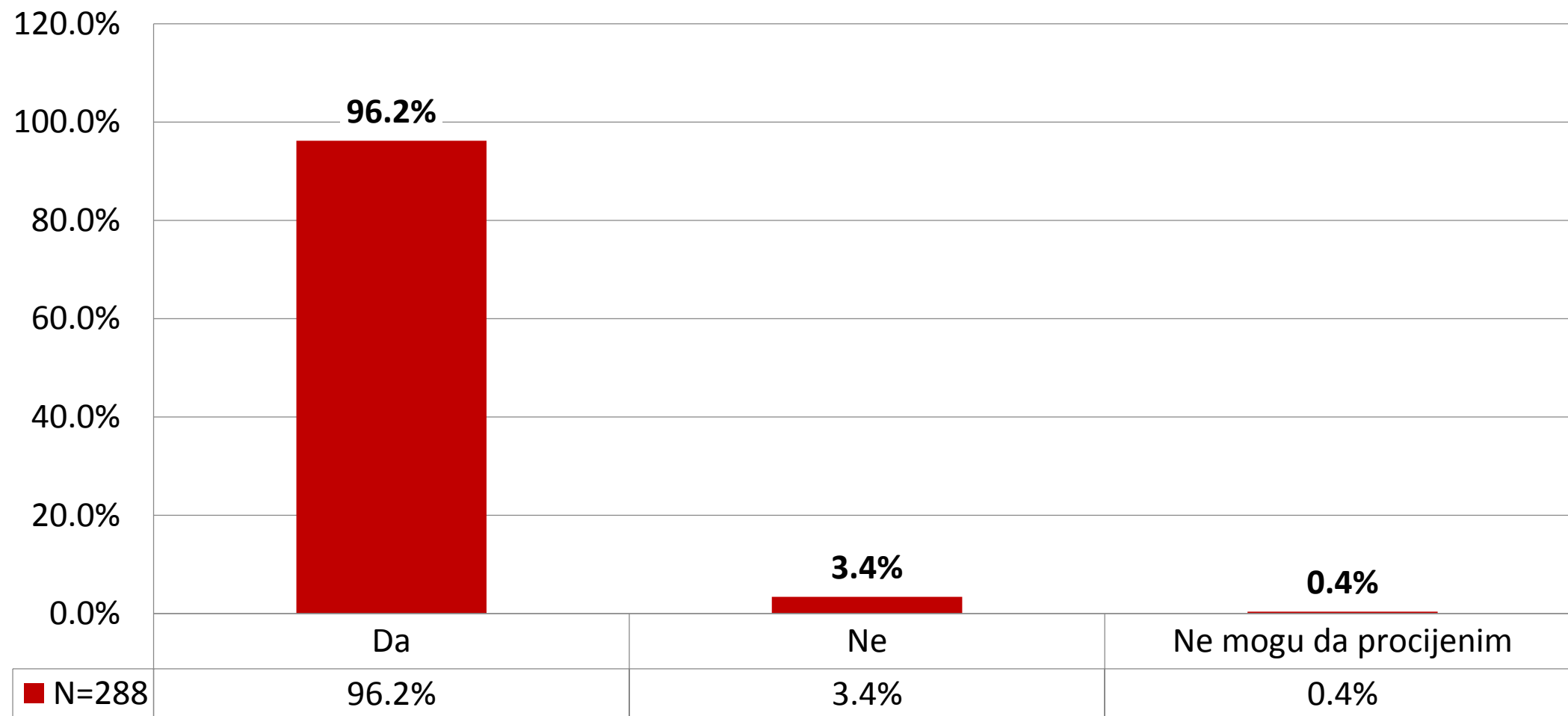
Da li je notar bio spreman da Vam odgovori na pitanja?

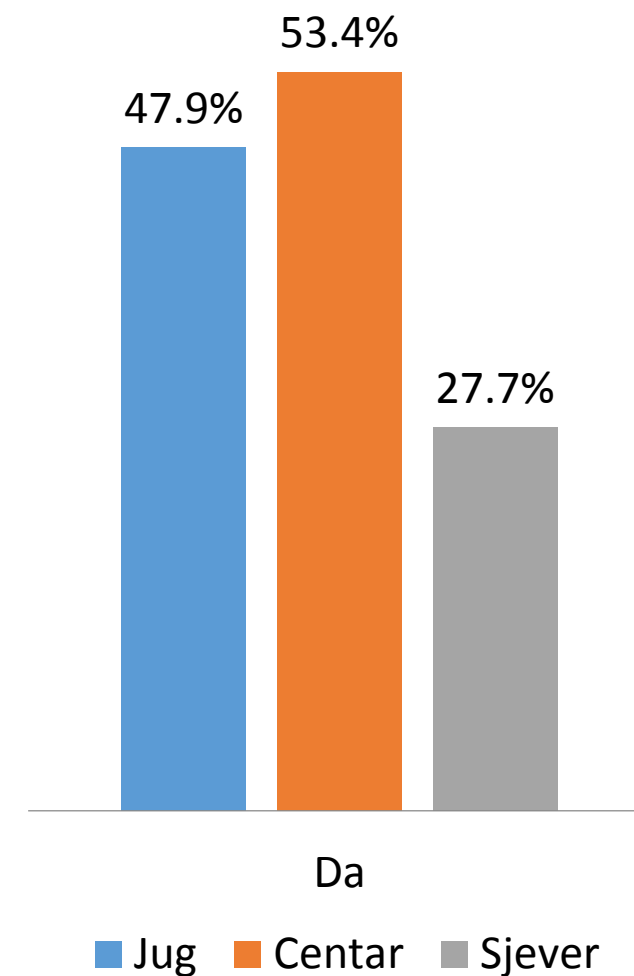
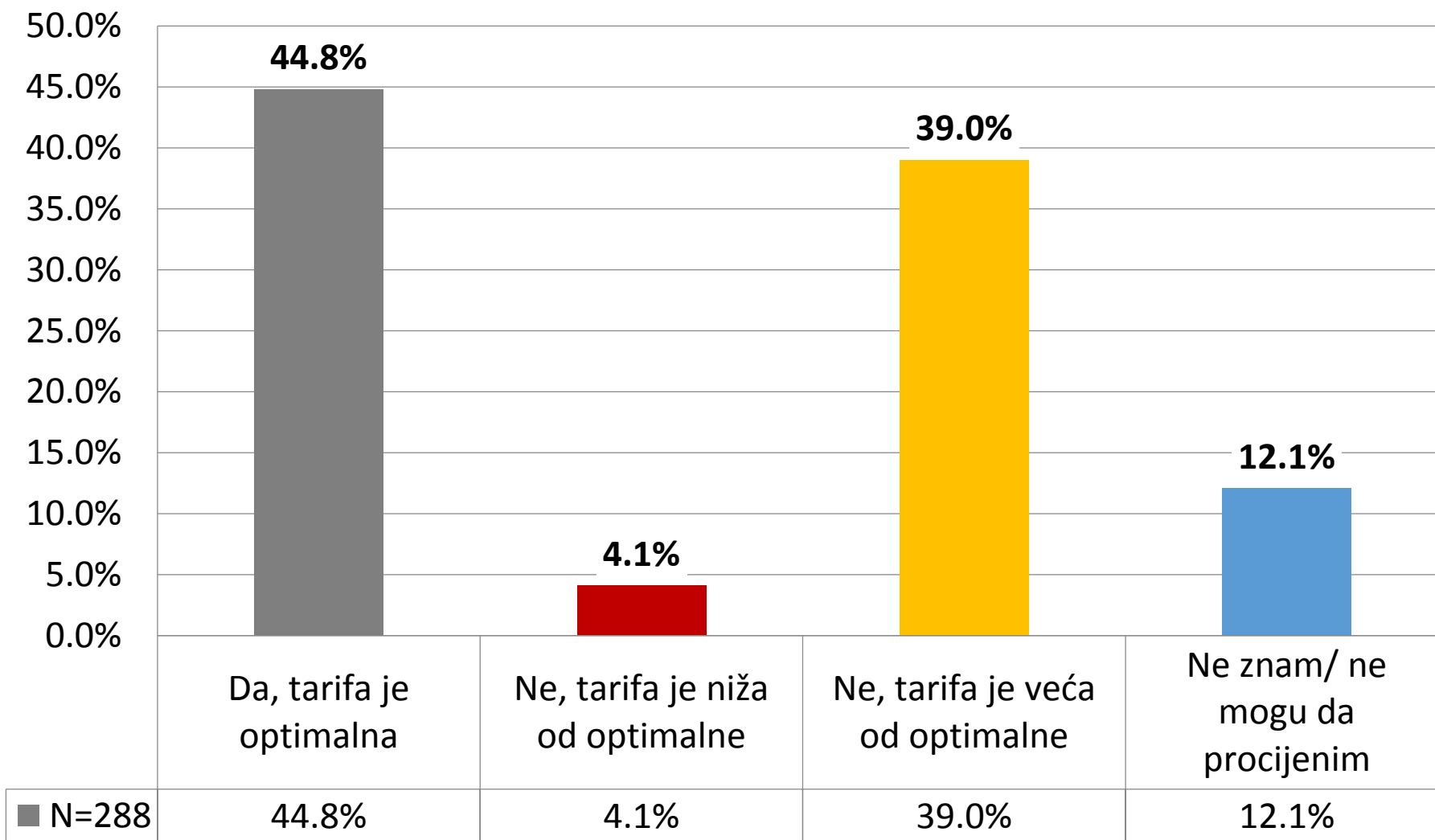
Da li je notar bio spreman da Vas poduči o posljedicama namjeravanog posla?

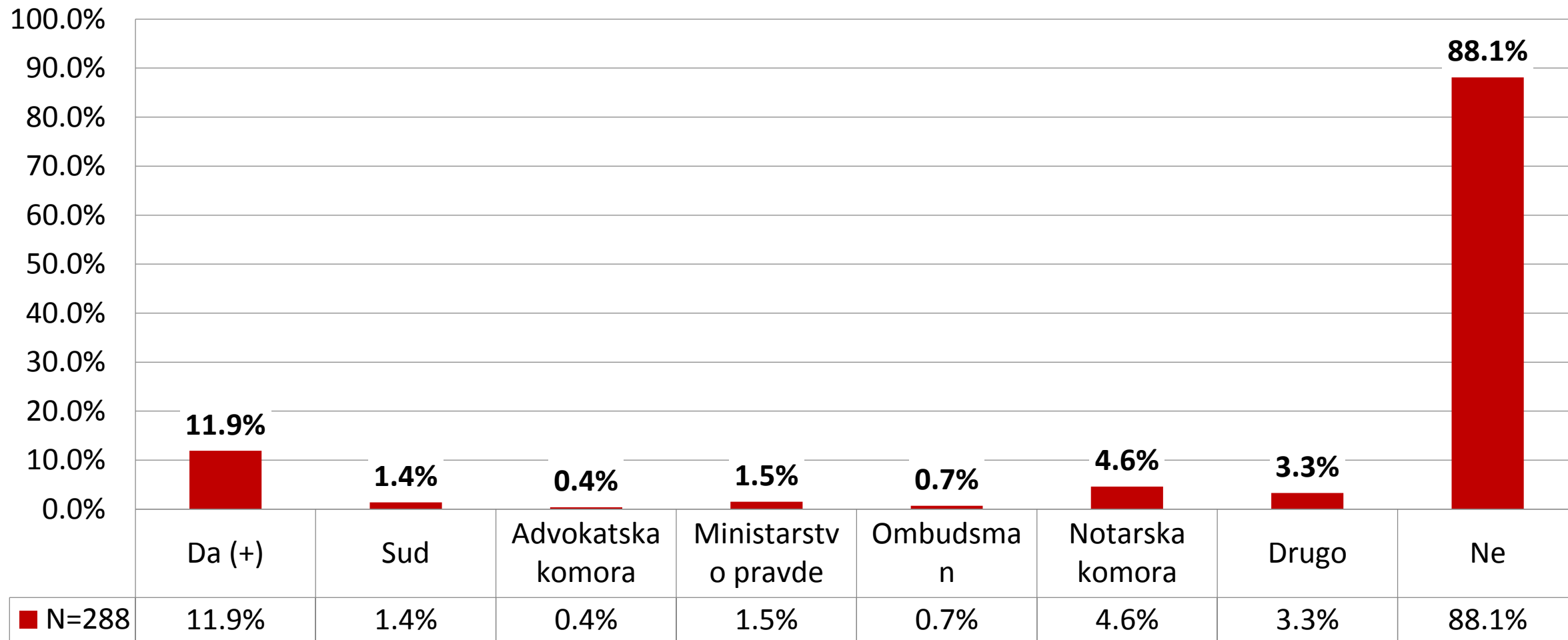
Da li je usluga bila dovoljno brza?

Da li mislite da je tarifa optimalna?

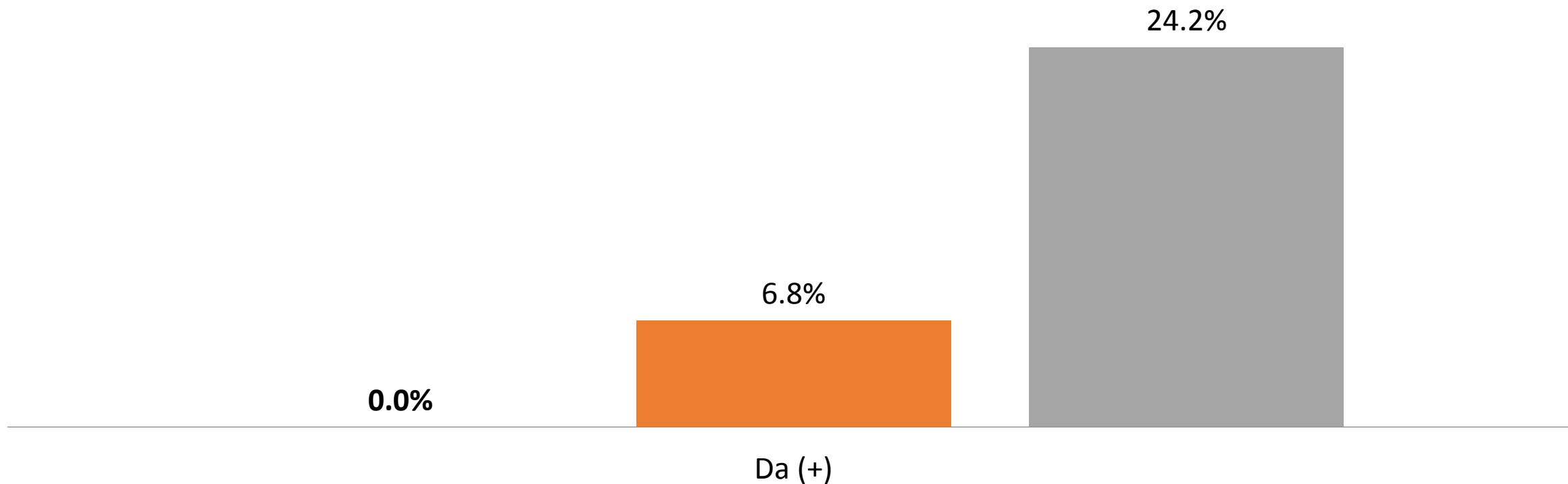

Da li ste upoznati na koji način možete podnijeti eventualnu pritužbu na rad notara?

Da li ste upoznati na koji način možete podnijeti eventualnu pritužbu na rad notara?

■ Bez ili sa osnovnom školom ■ Srednja škola ■ Fakultet

Hvala za pažnju!

Centar za monitoring i istraživanje

E-mail: cemi@t-com.me

Tel/Fax: **+382 (0)20 511 424**

Adresa: **Bulevar Josipa Broza 23/A**
81 000 Podgorica, Crna Gora

Radno vrijeme: **9h-17h**